

Janez Štefanec na svetovno prvenstvo

Štirinštiridesetletni obrtnik Janez ŠTEFANEC iz Murske Sobote, član AMD Štefan Kovač Murska Sobota in lanskeletni državni prvak v kategoriji motorjev TT-formula 1 (750 ccm), je dosegel še en velik uspeh. V Misano v Italiji je uspešno preстал kvalifikacijski nastop za svetovno prvenstvo formule 1 »200 milj Misana«. Tako se mu tudi uresničujejo želje, ki jih je napovedal ob lanskoletnem državnem naslovu.

F. M.

NASLOV

Leto XXXVII
Št. 16

Murska Sobota
23. april 1987

Cena 200 din

VESTNIK

Predvsem kakovost tudi v kmetijstvu

Da sta položaj in problematika pomurskega kmetijstva prišla na dnevni red seje skupščine skupnosti pomurskih občin, ni naključje, saj to panogo gospodarstva v zadnjem času pretresajo hude krize, zaostreni možnosti gospodarjenja pa prihajajo na tem področju še toliko bolj do izraza. Kmetijstvo je tista panoga, kjer je obračanje kapitala zelo počasno, v razmerah, ko je le-ta izredno drag, pa so posledice še toliko težje. Težave, v kakršnih se je znašlo naše kmetijstvo, pomurski kmetijci sami ne morejo rešiti, zato je toliko bolj upravičena zahteva delegatov skupščine skupnosti pomurskih občin, da je treba o problemih spregovoriti in poiskati najustreznejše rešitve tudi v republiški skupščini.

Že dosedanja ukrepi, ki smo jih v preteklih letih sprejeli v Sloveniji, so dokazali, da se s pametno politiko in pravim odnosom do kmetijstva lahko veliko pomaga, kar navsezadnje potrjujejo tudi nekateri rezultati. Če je v zadnjih letih na področju živinoreje prišlo v Jugoslaviji do nazadovanja, nam je v Sloveniji, pa tudi v Pomurju, uspelo obdržati vsaj osnovni stavež goveje črede. Nekoliko slabši so rezultati v prašičereji, kjer je občuten padec predvsem v kooperacijski reži, vendar tudi tu razmere niso tako kritične, da se z ustreznimi ukrepi in spodbudami ne bi dale popraviti.

Čeprav imajo nekateri posamezniki često pomisleke o razvojnem konceptu pomurskega kmetijstva, kmetijci trdijo — in tudi utemeljujejo — da je le-ta pravičen, saj so bili programi sprejeti na vseh ustreznih ravneh. Prihodnost pomurskega kmetijstva je na intenzivnem poljedelstvu, ki je osnova za razvoj živinoreje, vzporedno s tem pa je treba razvijati tudi druge dopolnilne, delovno intenzivne programe, kot so sadjarstvo in vinogradništvo ter zelenjadarstvo. Slednji že dajejo prve rezultate, težiti je treba le še k večji dodelavi teh pridelkov, saj Pomurje ne sme ostati zgolj surovinska osnova za druga, razvitejša območja.

Osnovne poljedelske kulture ostajajo v Pomurju še naprej pšenica, koruza, sladkorna pesa in krompir. Površin s pšenico bistveno ne kaže več povečevati, pač pa je treba vse sile zastaviti za doseganje višjih pridelkov. Rezultati v družbenem sektorju in pri nekaterih kmetijskih kažejo, da imamo na tem področju še veliko neizkoriščenih možnosti in ob ustreznih intenzifikacijah bi na sedanjih površinah lahko pridelali okrog 35 tisoč ton tržnih presežkov pšenice. Podobno je tudi pri koruzi, saj je družbeni sektor lani dokupil le 5 tisoč ton koruze za lastne potrebe, ob večji intenzivnosti pri kmetih pa bi že do leta 1990 lahko v Pomurju pridelali 80 odstotkov koruze za potrebe celotne pomurske živinoreje, vključno s perutninarstvom. Tudi načrte s sladkorno pesa bo mogoče uresničiti, saj je to dohodkovno izredno zanimiva poljščina, pri krompirju pa bo potrebno upoštevati realne možnosti prodaje in površin z njim ne povečevati, pač pa dosežati le višje pridelke.

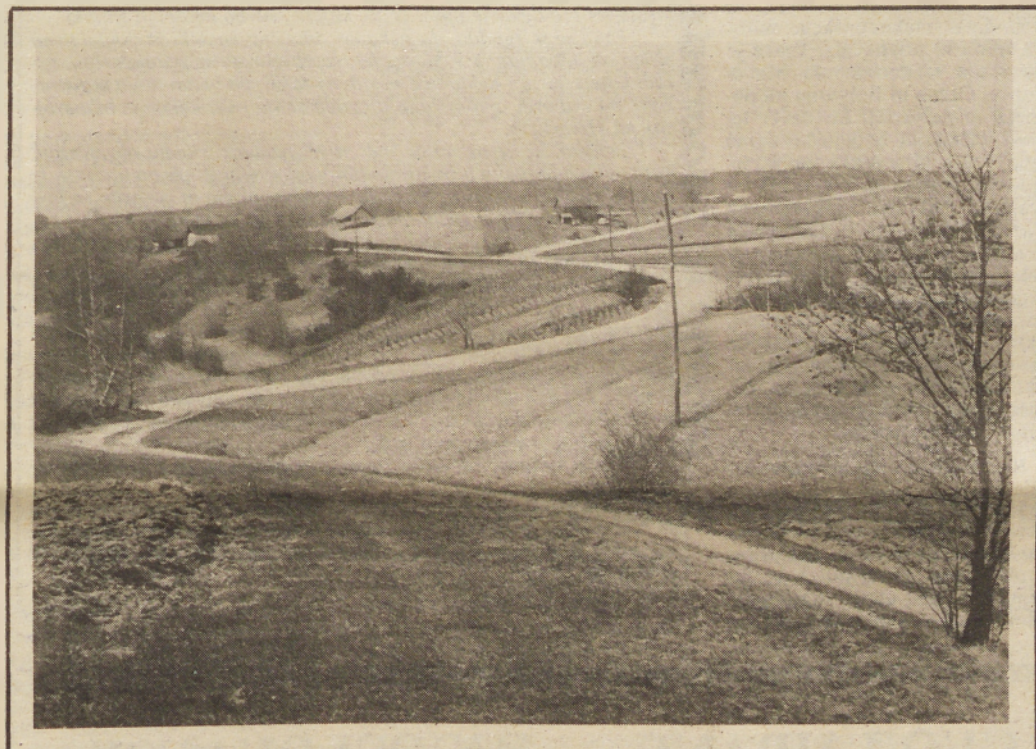
Ob poljedelstvu ostaja osnovna usmeritev pomurskega kmetijstva seveda živinoreja. Z rekonstrukcijo govejih hlevov v družbenem sektorju bi s sedanjih

6 tisoč glav lahko prišli na 8 tisoč glav goveje živine, pri kmetih pa bi bilo potrebno zgraditi od 7 do 8 tisoč novih stajišč, s čimer bi nadomestili tudi izpad pri tistih, predvsem ostarelih kmetih, ki opuščajo prirejo. Prašičereje v družbenem sektorju ne bomo po-

njih letih doseženi najboljši rezultati, saj se je v razmeroma kratkem času odkup mleka podvojil, pa tudi zdaj beležimo za okrog 7 odstotkov povečan odkup.

Idej o pridelovanju biološko čiste hrane pomurski kmetijci si-

murju že meliorirali okrog 6 tisoč hektarjev kmetijskih zemljišč, do leta 1990 pa naj bi jih še toliko. Podobno velja tudi za zložbe, saj so te opravljene že na 2 tisoč hektarjih, do leta 1990 pa naj bi zložbe opravili že na 20 tisoč hektarjih.

večevali, pač pa bo glavna naloga sprememba tehnologije in iskanje ustreznih ekoloških rešitev za obstoječe družbene farme, medtem ko je v kooperacijski reži še nekaj možnosti širitve, ki pa v sedanjih razmerah ni zanimiva. Dolgoročno ostaja še naprej najbolj stabilno pridobivanje mleka in v mlekarnstvu so bili tudi v zad-

cer ne zavračajo, vendar se zavedajo, da ta lahko zavzema le delček proizvodnje, saj dohodkovno zanimive proizvodnje in razvoja kmetijstva ne moremo graditi na biohrani. Zato je potrebno nadaljevati z intenziviranjem pridelave, osnova za to pa so tudi posegi za izboljšavo kmetijskih površin. Doslej smo v Po-

Ob večji pridelavi in prireji pa bo treba vse sile usmeriti predvsem v večjo dodelavo in finalizacijo kmetijskih pridelkov, saj bomo le tako lahko dosegali tudi boljši dohodek, ta pa je osnova za nadaljnji in še hitrejši razvoj našega kmetijstva.

Ludvik Kovač

Z osrednje proslave ob 50-letnici ustanovnega kongresa KPS

Izročilo Čebina ostaja v naših dejanjih!

Sobota, 18. aprila 1987, je bila z zares čudovitim sončnim vremenom kot nalašč za proslave velikih jubilejev ob 50-letnici ustanovnega kongresa KPS in 50-letnici prihoda Josipa Broza-Tita na čelo KPJ. Središče zasavskih revirjev — Trbovlje — se je v ta namen praznično odelo, številni transparenti, plakati in zaviti stave ter zvoki hrastniške godbe na pihala, ki je imela promenade koncert po mestnih ulicah, pa so dali tokratnemu slavlju posebno pomen. Pred delavskim domom v Trbovljah, kjer je bila

osrednja proslava, so se zbrale nepregledne množice delovnih ljudi in občanov, mladih in starejših, predvojnih revolucionarjev in komunistov, delegacije iz vseh slovenskih občin in številni ugledni gostje iz federacije, drugih socialističnih republik in avtonomnih pokrajin. Tega množičnega zbravanja komunistov in občanov so se udeležile tudi veččlanske delegacije družbenopolitičnih organizacij, skupščin občin in izvršnih svetov iz vseh štirih pomurskih občin. Kakih dvesto se jih je s posebnimi avto-

busi pripeljalo v Trbovlje, kjer so jih domačini pristržno sprejeli. Številne brošure z naslovom Izročilo Čebina, posebne značke in pripone, ki jih je dobil sleherni udeleženec te množične manifestacije, so nazorno prikazale pomembnost dogodka iz naše revolucionarne preteklosti.

V noči od 17. na 18. april 1937 je bil v Barličevi domačiji na Čebinih, kjer je zdaj spominski muzej, ustanovljen kongres Komunistične partije Slovenije. Kot je dejal ob neki priložnosti Edvard Kardelj, eden izmed udeležencev tega zgodovinskega dogodka, se je že takrat uveljavila misel za zedinjenje in osvoboditev, ki je dobila svojo praktično veljavo v narodnoosvobodilnem boju in socialistični revoluciji, njene korenine pa so se močno razrasle v svobodni domovini enakopravnih narodov in narodnosti. To leto 1937 pa zaznamuje še en pomemben jubilej, in sicer 50-letnica prihoda tovariša Tita na čelo KPJ, s čimer je povezano še bolj organizirano delo jugoslovan-

skih komunistov in s tem tudi slovenske partije.

Na te mejnike je opozoril tudi slavni govornik Stane Dolanc, član predsedstva SFRJ, ki so ga kot svojega rojaka v revirjih pozdravili s posebnim navdušenjem. Med drugim je poudaril, da čebinski kongres ni bil kongres v sedanjem pomenu besede.

»Udeležilo se ga je samo 11 delegatov; od tega osem delavcev, en obrtnik in dva izobražena. S tehnično organizacijske strani se zgodovinski sestank na Čebinih ni razlikoval od nešteti drugih ilegalnih sestankov partijskih organizacij, odlikoval pa se je po vsebini svojih odločitev, po zgodovinskem političnem pomenu... Delavski razred, kot piše v Manifestu, nosi zgodovinsko odgovornost za prihodnost slovenskega naroda. Kongres pa je hkrati tudi jasno opredelil mesto Slovencev v Jugoslaviji.« Ko je govoril o današnjem času, je med drugim poudaril, da smo z usmeritvami zadnjih kongresov jasno začrtali pota in smeri za spreminjanje krize, iz upadanja in rušenja v hitrejšo rast in prenovitev. »Zato je naša temeljna poslanica predvsem spodbuda za boljše gospodarjenje in za prehod na višjo raven družbenega

DEL POMURSKE DELEGACIJE — V objektivu smo ujeli tole skupino predstavnikov soboške občine na osrednji proslavi zgodovinskega čebinskega kongresa pred delavskim domom v Trbovljah. Foto: M. Jerše.

Ob dnevu OF — SZDL

KAJ HOČEMO?

V razmerah očitne krize, razumljive predvsem kot ustvarjalni izziv, in infrastrukturne »ločenosti« Pomurja od ostale Slovenije, so glasovi za večjo avtonomnost, agresivnost pokrajine — za enakopravnije možnosti razvoja — zgolj logična posledica. Hkrati je to povod razmisleku pred bližnjim dnevom Osvobodilne fronte, da na njenih tradicijah njena nadaljevalka Socialistična zveza širi prostor dialogu, sporazumevanju in dogovarjanju.

Pred kratkim smo se srečali s skupino mladih pomurskih izobražencev, ki so v daljši izmenjavi mnenj načeli vrsto bivanjskih stisk in dilem. Po temeljitešem razčlenjevanju povedanega se je mogoče kaj hitro znebiti vtisa, kot da bi šlo za težnje po separatnem, partikularističnem, lokalističnem obravnavanju Pomurja, temveč gre za zelo odločno potegovanje za skladnejši mnogostrežni razvoj naše republike. Ne more se vse končati na Štajerskem, pri Mariboru, bi dejali v prispodobi. Breme gledanja, da je izrazito kmetijska, narodnostno in versko mešana, obmejna krajina še vedno nekakšna »slovenska Sibirija, rezervat za prehranjevanje in poceni delovno silo«, bi se morali čimprej znebiti, tako ali drugače. Padlo je vprašanje, če in v kolikšni meri se je regionalna tvorba Pomurje že zadržala v čas in prostor, zlasti pa v zavest tukajšnjih ljudi. Ravno kristalizacija zavesti o nas samih se kaže kot spoznana nujnost.

Velkokrat slišimo zahteve po novem stilu, metodah, načinih delovanja subjektivnih sil. Še vedno pa ostaja sramežljivo v ozadju zahteva po nekaterih alternativnih, vsebinsko drugačnih pristopih. Merimo na področja kmetijstva, turizma, drobne gospodarstva, energetike, ekologije, kjer naj ustvarjalna hopenja imajo možnost in pomoč, da vznemirjajo in ženejo kolo napredka v 21. stoletje. Kitajski pregovor pravi: če hočeš lačnemu pomagati, ga nauči ribo loviti, ne pa mu jo dati. Komentar najbrž ni potreben.

Branko Žunec

»V počastitev praznika dela, 1. maja, vabi Občinski sindikalni svet M. Sobota na

PRVOMAJSKI SHOD 87

V ČETRTEK, 30. APRILA 1987, OB 20. URI NA TRGU ZNAGE.

V kulturnem programu bodo sodelovali: pihalni orkester Glasbene šole, plesna skupina in karateisti TVD Mura ter rogisti.

Prvomajski mlaj bodo postavili delavci DO Agromerkur in DO Elektro.

Kresovanje bo pri OŠ Daneta Šumenjaka. Udeležite se pridelitv ob delavskem prazniku!

V NEDELJO, 26. APRILA 1987, NA KAMENŠČICAH PRI TRNJU

Odkritje spomenika

Ob dnevu Osvobodilne fronte bo v lendavski občini več pomembnih prireditv. V soboto, 25. aprila, ob 15. uri bo na osnovni šoli v Črenšovcih tako imenovana okrogla miza pod naslovom Leto 1941 in formiranje OF v Prekmurju. Pripravili jo bodo zgodovinsko društvo za Pomurje, odbor aktivistov OF in občinska konferenca SZDL Lendava. Na njej bodo med drugimi sodelovali tudi aktivisti OF za Prekmurje. V nedeljo, 26. aprila, ob 9. uri bo v združnem domu v Trnju zbor aktivistov OF za Prekmurje, ob 11. uri pa bodo ob gramozni jami na Kamenščicah pri Trnju odkrili pomnik aktivistom in simpatizerjem OF, ki so se na tem mestu zbrali 30. avgusta 1941. leta. Tedaj so imenovali okrogni odbor OF za Prekmurje, v katerem so bili Štefan Kovač kot sekretar in člani: Miško Kranjec, Evgen Kardoš, Vinko Megla, Martin Žalik in Stefan Horvat. Na slovesnosti bo govoril inženir Koloman Cigut, udeleženec tega zbora. V ponedeljek, 27. aprila, ob 10. uri pa bo v Črenšovcih slovesnost v počastitev OF slovenskega naroda, 1. maja — praznika dela, 50-letnice prihoda Josipa Broza-Tita na čelo KPJ, 50-letnice ustanovitve KPS na Čebinih in v spomin na druge dogodke. Po slavnostnem nagovoru bodo podelili priznanja OF, srebrne značke ZSS in državna odlikovanja.

S. S.

razvoja... Tudi sedanji intervencijski ukrepi, zaradi katerih je toliko razburjenja v javnosti, so predvsem posledica nespoštovanja temeljnih gospodarskih zakonitosti in naših dogovorov o tem, kako bomo umneje gospodarili in bolje delali.« Končal je z besedami: »ZKS se danes mora zavedati, da je od njene povezanosti z narodom in interesi delovnih ljudi odvisno, kako bo v sedanjih okoliščinah nadaljevala in razvijala vrednote čebinskega kongresa.«

Po govoru Staneta Dolanca je bil izredno lep kulturni program. V njem so sodelovale zasavske kulturne skupine, delavska godba iz Trbovljev, muška pevka zbora Loški glas in Zarja, recitatorji gledališča Svoboda—Center in ritmična skupina srednješolskega centra, ki je navdušila s spletom plesov bratstva in enotnosti. Praznično vzdušje se je nadaljevalo tudi popoldne, ko so si nekatere skupine ljudi ogledale tudi spominski muzej na Čebinih, kjer je bil zbor tabornikov, kurirsko pošto pa so izročili pionirjem iz Zagorja.

In ko smo se z avtobusom vračali prek 1119 metrov visokega vrha Mrzlice, kjer je speljana precej vijugasta makadamska cesta, smo vsi v en glas ugotovili, da je bila množična prireditve v Trbovljah, kjer so organizatorji poskrbeli za sleherni podrobnost, po kakovostni ravni enkratna. Zato se bomo v zasavski revirje še večkrat radi podali, kajti izročilo Čebina bo ostalo še dolgo živo v naših dejanjih!

MILAN JERŠE

Ta mesec je minilo 13 let od začetka najbolj krvave državljanske vojne v zadnjih desetletjih, ki je do kraja pretresla deželo cedar, Svico Srednjega vzhoda — Libanon. Vse do danes še nihče ni dokazal, da so za to vojno krivi Palestinci. Na sliki: trinajstletna bilanca: ruševine palestinskega taborišča Satila.

MAKEDONCI IN BALKANSKA VOJNA

V zveznem programu proslav za letošnje leto je bila tudi 75-letnica prve balkanske vojne. V Makedoniji so nasprotovali praznovanju te vojne kot osvobodilne vojne, češ da je prav ta razkosala Makedonijo na tri države, na takratno Srbijo, na Egejsko Makedonijo v Grčiji in na Pirinsko Makedonijo v Bolgariji. Makedonski ugovor je v Jugoslaviji

naletel na presenečenje, med drugim tudi zato, ker je takrat celo Lenin ocenil balkansko vojno kot osvobodilno. Še zanimivost, vojni dopisnik v tej vojni je bil tudi Lev Bronstajn-Trocki. Sedaj imamo dve oceni. Potrebno je pristaviti, da je takratno slovensko politično vodstvo podpiralo prizadevanje Srbije, Grčije in Bolgarije za osvoboditev Make-

donije in Albanije izpod turškega imperija. V Sloveniji so zbirali pomoč, hkrati pa je odšlo na fronto nad tisoč »dobrovoljcev«, kot so takrat imenovali prostovoljce.

Po svoje pa imajo Makedonci vendar prav, kajti nobena od treh držav makedonskega naroda sploh ni priznavala. Vsaka je po svoje razarovala Makedonca, Grčija in Bolgarija pa počneta to še sedaj. Le devet let pred začetkom balkanske vojne leta 1912 je bil v Makedoniji vse-slophen upor, ki ga je vodil Goce Delčev. Takratna organizacija VMRO, Notranja makedonska revolucionarna organizacija, je želela osvoboditi celotno Makedonijo, doseči samostojnost in se kasneje pogovarjati o morebitni vključitvi v nekakšno balkansko federacijo. Med drugim so to organizacijo ustanovili v Solunu, kjer je bilo pred uporom tudi središče revolucionarjev.

Res je, da je večji del Makedonije prišel decembra 1918 v novo državo Srbov, Hrvatov in Slovencev, toda res je tudi to, da vse do leta 1941, ko se je začel upor proti okupatorjem, niti stara Srbija, kaj šele stara Jugoslavija Makedoncev nista priznavali.

Stroški zaradi pocenitev

Splošno združenje trgovine Slovenije je po podatkih iz 12 trgovskih organizacij ugotovilo, da so znašali stroški popisov blaga v zvezi z nedavnim sklepom zveznega izvršnega sveta o pocenitvi nekaterih izdelkov nič manj kot 494 milijonov dinarjev. Pri tem pa niso upoštevali zmanjšanja dohodka zaradi manjše prodaje med zniževanjem cen. Kaže, da tudi ne bodo mogli v celoti izterjati razlik v ceni, ki jih praviloma krijejo izdelovalci.

Zadrege evropskih zaveznikov

Bistvo zadrege evropskih zaveznikov ZDA je v tem, da imajo dve oceni sovjetske ponudbe o umiku in uničenju sovjetskih in ameriških raket srednjega in kratkega dosegga iz Evrope. Po eni strani bi bilo odstranjevanje raket pametna politična poteza, kar zadeva javno mnenje in možen napredok pri zmanjševanju nevarnosti jedrske vojne. Po drugi strani pa general Nata trdi, da bo Zahodna Evropa brez ameriških raket na milost in nemilost prepuščena silam Varšavskega pakta, ki imajo trikrat več klasičnega orožja od pakta Nato. Pravijo tudi, da Sovjetska zveza lahko doseže evropske cilje z raketami na drugi strani Urala.

Prvič v tujino

Med 1. in 4. julijem bo predsednik avstrijske republike obiskal Jordanijo. To sicer ne bi bilo nič posebnega, če ne bi šlo za Kurta Waldheima, ki ga, kot je znano, spremlja nedorečenost okrog njegove vloge med drugo svetovno vojno. Takoj po izvolitvi junija lani so v ameriškem pravosodnem ministrstvu razmišljali o tem, da bi Waldheima uvrstili v seznam ljudi, ki niso zaželene v ZDA. Potem se je nekaj časa govorilo, da je Waldheim povabljen na Japonsko, kar pa so Japonci demantirali. V kabinetu predsednika republike trdijo, da bo Waldheim obiskal več arabskih držav, eno vzhodnoevropsko in neko zahodnoevropsko državo, katere, pa niso povedali.

PO 46 LETIH

V Ljubljani so z vsemi vojaškimi častmi pokopali posmrtni ostanke poročnika jugoslovanske mornarice Sergeja Mašere. Ko bi 17. aprila 1941 morala rušilec Zagreb v Boki Kotorski predati Italijanom, sta ga s tovarišem Spasićem raje pogrnala v zrak. Pri tem sta oba izgubila življenje.

Po 18-mesečni identifikaciji so na ljubljanskem sodnomedicinskem inštitutu potrdili, da je lobanja, za katero so predvidevali, da pripada Mašeri, resnično del njegovih posmrtnih ostankov. Njegovo glavo je po eksploziji našla takrat 15-letna L. Kordić-Popović in jo pokopala v kovinski posodi. Grob so odprli aprila 1985 in ostanke prenesli v Ljubljano na preiskavo.

Zapleti ob obletnici

Še vedno se zapleta okoli začetka prireditve ob 750-letnici Berlina, ki se bodo začele 30. aprila. Predsednika državnega sveta NDR Ericha Honneckerja ne bo na proslavo v Zahodnem Berlinu, ker za zahodnoberlinski župan Eberhard Dieppen ne bo prišel na podobno svečanost v Vzhodni Berlin. V Bonnu namreč menijo, da bi Dieppen s svojim obiskom potrdil vzhodnonemško razlago statusa Berlina kot glavnega mesta NDR.

Američan na Igmanu

Ameriški poslovnež Paul Grindle je med nedavnim obiskom v Sarajevu domačinom predlagal, da mu za dvajset let dajo v najem hotele in druge objekte na Igmanu in Bjelašnici. Grindle bi vsako leto na to območje pripeljal vsaj sedem tisoč petičnih gostov, takšnih, ki imajo letno najmanj 100 tisoč zasluzka. V delovni organizaciji Zimske olimpijske igre 84 so predlog naleteli sprejeti, konec aprila pa bodo ponovno sedli za pogajalsko mizo.

Kaj se dogaja tam?

Zadnje čase me znanci v Beogradu kar naprej sprašujejo: kaj se pravzaprav dogaja tam — v Sloveniji? Mislijo kajpak na tisti »zloglasni« plakati za dan mladosti, tiste storije o Titovi štafeti, tisti vihar v kozarcu vode okrog Nove revije in še kaj. Naenkrat se jim je namreč porušila tista zelo lakirana slika Slovenije brez vsakršnih napak in težav, ki so jo predolgo ustvarjali tukajšnji časniki in televizija v svoji dobronamerni konfrontaciji stanja odnosov v premalo in (preveč) razvitih delih Jugoslavije, proti čemu so kolegi novinarji v Sloveniji sprva protestirali, ker je bilo to pravzaprav podpohovanje zavisti.

Kaj sem jim mogel odgovorjati? Da je vmes nezrelost mladine in nemara tudi odraslih za medsebojno razumevanje in ustvarjalni dialog, ki mora in more temeljiti samo na dobrem medsebojnem poznavanju? Ta odgovor ne bi veljal samo za tiste tam v Sloveniji, temveč tudi za vse druge, ki očitno ne poznajo niti vsebine in zgodovine Prešernove Zdravljice, kakor smo lahko videli ob odklonilnem stališču nekaterih za njeno rabo ob tokratnem začetku štafete.

Problem je očitno v tem, da vsakdo sebe precenjuje, kar je pravzaprav človeško, vse druge pa podcenjuje. In če pri tem kdo nima dovolj znanja, pa se loteva obsojanja početja drugih, potem je to že nekaj neprijetnega, kar ustvarja nepotrebno konfrontacijo, kakor da je cilj ustvarjanje sovraštva, odkrivanje sovražnikov tam, kjer jih sploh ni.

Neznanje je sploh nevarnost številka ena. Za vsako okolje, in v vsakem času! Zlasti pa neznanje o temeljnih odnosih, na katerih je nastala družba in na katerih je treba šele zgraditi tisto, kar hočemo od socializma. Druga, prav tako velika nevarnost, pa so stare navade. Če se, na primer, neznanje novega lepi na prakso starega, v kateri se pojmuje socializem kot nekaj, kar kdo deli in je treba samo jemati, nič pa dajati, potem je to tista podlaga nerazumevanja za odnose, ki temeljijo na bolj ali manj spretnih ali nepretnih poskusih samoorganiziranja, ki so potrebna in lastnost razvitosti.

Kakor koli se poskušajo predstaviti različno vrenje v različnih krajih, območjih, kot negativno dogajanje, kajpak po merah nekdanje navidezne monolitnosti, prav tako se odkrivajo praznine, ki so ostajale v času take »monolitnosti«, ki jih je treba izpolniti in zgladiti v mostove premoščanja razlik med narodi in narodnostmi ter njihovim gospodarstvom, gospodarjenjem, kulturami itd., in ta dogajanja pravzaprav začenjajo vzpostavljati pravo ravnovesje, ki bo spoštljivo delovalo na vse delovne ljudi, če to, kajpak, ne bo predolgo trajalo.

Tako se je zgodilo, da nekateri tukajšnji časniki že poglodeljeno pišejo od »dogajanjih v Sloveniji«, čeprav so sprva zganjali ihto, zaradi katere so se v nekaterih mestih ustrašili, da bi jim »tuja registracija« na njihovih avtomobilih utegnla škodovati, kakor je bilo svojčas na Hrvaškem.

Pomeni, da je neznanje tudi vzrok neobjektivnemu obeščanju, kot to škoduje tudi v primeru »molilškega« obnašanja do forumov iz svojega okolja, zato se dogaja, da na veliko pišejo in govorijo za javnost samo o svojih pogledih na ta naš svet, ne primerjajo pa jih s pogledi drugih, ki so utemeljeni z drugimi dejstvi in izravnavanjem dejstev s stvarnim in dokumentiranim sporazumevanjem.

Zal smo še vedno obrnjeni k pojavom destrukcije po načelu: ni novica, če je pes ugriznil človeka, temveč je novica če — človek ugrizne psa. Takega nesmiselnega grizenja je menda dandanes dovolj med ljudmi volje narave po vsem svetu in se mu tudi pri nas ne moremo izogniti, toda ob teh ekscesnih pojavih je tudi veliko več ustvarjalnosti, ki pa ostaja nevidna prav zaradi svoje neizjemnosti. Če pa je ne spodbujamo dovolj zato, ker se preveč ukvarjamo z negativnimi, potem tudi ona popolnoma usiha.

Vsako kulturo, kot vemo zlasti iz agrokulture, plevel hitro zatre, če ni dovolj vestno negovana.

To je menda tisto, kar se dogaja TAM — drugje. Če pa se dogaja tam drugje, poglejmo, kako vidijo od tam sem, od koder to vprašanje prihaja. Zaradi kakih drugih razlogov prav tako sprašujejo: kaj se dogaja TAM?!

Viktor Širec

V ŽARIŠČU DOGODKOV

UVOZ HRANE — JUGOSLOVANSKA POSEBNOST

Morda to ni čisto res, toda govori in sliši ter piše se, da je Jugoslavija edina evropska država, ki uvaža pšenico. Pa ne samo pšenico, uvaža tudi marsikaj drugega, kar bi lahko ali celo morala pridelati doma. Nerazumljivo in prav sramotno je za našo gospodarsko politiko, da dovoljuje uvoz hrane in ne reši domače proizvodnje. Gospodarska kriza je načela veliko več tabu tem v kmetijstvu kot vsa poveljna kmetijska politika. Ni pa jih še rešila, in če se bo družba oziroma država še naprej prijemala dosežanjih navad, jih tudi ne bo, piše GV.

Stališče slovenskega kmetijstva in formalno tudi jugoslovanskega je jasno: kmetovalcem moramo zagotoviti takšne razmere, da bodo izkoristili vse naravne in primerjalne prednosti, ki so jim dane, uvažati pa samo tisto, česar doma resnično ni možno pridelati. Jadikujemo, kako zelo razdrobljeno kmetijstvo imamo, in čimbolj se trudimo to popraviti, tem slabše je — med drugim tudi zato, ker za te reči skrbijo politiki, ki o kmetijstvu nimajo pojma, in država kot taka, ki preprečuje oblikovanje trga, ki pa je osnova pametnega kmetovanja. Z zložbo zemlje nikamor ne pridemo, neki srbski kmet pa ima v zvezi s tem kar dober recept. Takole pravi: sami bomo terjali in tudi izpeljali zložbo zemlje, ko bo kmetijstvo dobilo vlogo v naši družbi, ki mu gre, ko nas ne bodo več strigle škarje cen in ko bo zagotovljen plasman naših pridelkov.

Po domovini se slišijo glasovi, da so naši naravni resursi slabo izkoriščeni zategadelj, kar država štiti visoko raven domačih cen in preprečuje uvoz. Nekateri pač trdijo, da je v tem glavni vzrok, da je po podatkih Faa pri nas na eno enoto kmetijske zemlje vrednost pridelave komaj petina v primerjavi z vrednostjo v razvitih zahodnoevropskih državah in da znaša ta vrednost glede na število aktivnega kmečkega prebivalstva komaj dvajsetino. To so grozni podatki, ki so resda posledica vtikanja države v celotno poli-

Med drugim naj bi torej uvozili tudi pšenico — do pol milijona ton. Nekdo je ta predlog zapisal, in če se ne bi vmes vtaknil zvezni komite za kmetijstvo, bi bila zadeva najbrž že potrjena. Nihče pa pri tem ni pomislil, da je v naši državi še okoli 2,5 milijona ton neodkupljene pšenice, kar zado- stuje za enoletno prehrano doma- mala pol Jugoslavije, pa tudi na to ni pomislil, da smo lanske jesen posejali domala sto tisoč hektarjev pšenice več kot lani, kar ob povprečni letini pomeni okoli pol milijona ton pridelka.

Lani, ko je bila letina prej slaba kot ne, pa smo pisali, da nam manjka kakih 350 tisoč ton pšenice za rezerve. Človek bi po vsem tem bolj upravičeno pričakoval, da bomo pšenico — izvažali.

Poljedelstva brez živinoreje ni in obratno tudi ne. Jugoslavija je med deseterico svetovnih pridelovalcev koruze in kljub temu doma ne more zrediti toliko prašičev, govedi in krav, da bi se lahko povsem otresla uvoza. Res je sicer, da načrtujemo izvoz okoli 120 tisoč juncev in še kakih 15 tisoč konj in drugih živali, toda hkrati načrtovalci predlagajo uvoz sto tisoč prašičev, 25 tisoč ton zamrznjenega govejega mesa, pet tisoč ton svežega govejega mesa, deset tisoč ton svinjine, dva tisoč ton slanina... Res je sicer, da nekateri predlagatelji povezujejo uvoz z izvozom naše živine ali pa koruze oziroma predvidevajo uvoz zato, da bi potem to spet izvozili, pa kljub temu... Glede na to, da se pred- laga tudi uvoz 30 tisoč ton svežega mleka in pet tisoč ton mleka v prahu, bi se najbrž kazalo vprašati, koliko časa bomo pri nas še imeli teleta, če pa nimamo krav?

globus

WASHINGTON — Biro za proučevanje prebivalstva ocenjuje, da bo leta 2060 na svetu 10 milijard ljudi. Najhitreje narašča število prebivalstva v Afriki — v 25 letih se bo podvojilo, najbolj počasi pa v Evropi, kjer se število prebivalcev v ZRN, in Danskem in Madžarskem celo zmanjšuje.

BUDIMPEŠTA — Inštitut za atmosfersko fiziko v Budimpešti je dal uradno pobudo za sodelovanje pri znanstvenem projektu v okviru evropskega razvojnega načrta Eureka. Gre za prvo takšno ponudbo iz evropskih socialističnih držav.

RIM — V severni Italiji so aretirali 14 ljudi, ki so iz različnih kemikalij »pridelovali« vino. V zadnjih dveh letih so prodali 80 milijonov litrov tega ponarejenega vina.

BRUSELJ — Pomorske sile Nata so začele manevre v Sredozemskem morju, ki bodo trajale ves mesec.

MOSKVA — Na inštitutu za vesoljsko medicino v Moskvi so uspešno opravili poskus, med katerim je 9 moških 370 dni živeło v razmerah, podobnih tistim, ki vladajo v breztežnem prostoru. Vseh 9 se dobro počuti.

WASHINGTON — ZDA in njihni zahodni zavezniki so se dogovorili, da ne bodo prodajali raket, s katerimi je možno izstreljevati atomske konice. Podoben ukrep so pripravili tudi Sovjetski zvezi in Kitajski.

HAVANA — Število najmanj razvitih držav v razvoju je od 31 v letu 1981 poraslo na 40 v minulem letu. To so povedali pred ministrsko konferenco skupine 77, ki se je v Havani začela v ponedeljek.

TRST — Tržaški fašisti so pretekli teden oskrnili vojaško pokopališče v Trstu, kjer počiva tudi 1400 borcev Četrte jugoslovanske armade. Padli so pri osvoboditvi mesta v začetku maja 1945.

GRADEC — Pri Kaprunu je na nadmorski višini 2 tisoč metrov strmoglavilo športno letalo, pri čemer so se ubili in zgoreli štirje potniki.

globus

GORNJA RADGONA — V radgonski občini je zasebni družbeno organizirani sektor zasejal s poljsčinami 3719 hektarov polji, družbeni (KK Gornja Radgona in VG Kapela) pa 2061. Od tega naj bi bilo pšenice na zasebnih njivah na 670 in na družbenih na 450 hektarih. Tako s pšenico kot sladkorno peso bodo uresničili načrte, ki so si jih zastavili v združenih organizacijah, ne pa tudi zahteve samoupravnega sporazuma o tržnem pridelovanju pšenice in sladkorne pese za leto 1987.

LENDAVA — Na posvetu predsednikov osnovnih organizacij Zveze sindikatov in predsednikov delavskih svetov organizacij združenega dela je predstavnica Službe družbenega knjigovodstva Greta Pandur obširno pojasnila določila Zakona o začasnih prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo delavcev za leto 1987 nad rasto produktivnosti dela. V lendavski občini je kršilec kar nekaj, vendar so za zdaj preveč izplačane osebne dohodke poročevali le v Primatovem tozdu Skladiščna oprema, kajti taka je bila zahteva izvršnega sveta SO Maribor. Če pa se uspehi ne bodo povečali pri ostalih, bo tudi lendavski izvršni svet zahteval nižanje.

GORNJA RADGONA — V četrtek, 16. aprila, so se sestali člani izvršnega sveta skupščine občine Gornja Radgona. Obravnavali so osnutek samoupravnega sporazuma in statuta sisa za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe občine. Poleg stališč in mnenj, ki naj bi jih obravnavale skupne delegatov za zbor republiške skupščine, so obravnavali tudi poročilo o poteku izplačevanja marčevskih osebnih dohodkov ter skupno porabo v letu 1986 in prvih treh mesecih.

MURSKA SOBOTA — Na ponedeljkovi seji predsedstva OS ZSS so obravnavali informacijo o delovanju sklada za dopolnilno izobraževanje delavcev pri zasebnih delodajalcih v soboški občini. Ugotovili so, da kljub prizadevanjem vodstva in boljše informiranju delavcev o ugodnostih in pestrejšim programom z rezultati ne morejo biti zadovoljni. Z letošnjim programom dela, ki zajema izobraževanje ob delu in za delo ter strokovne ekscurzije, kot tudi tesnejše sodelovanje s sindikatom delavcev in obrtnim združenjem, si obetajo boljše rezultate. Na seji so sprejeli tudi program aktivnosti ob obravnavi sprememb ZZZD in predloge za podelitev srebrnih značkov ZSS.

MURSKA SOBOTA — Na seji izvršnega sveta so podprli stališča problemske konference SZDL o požarni varnosti v občini. Za zdaj pa ni možno razmišljati o krepitevi inšpekcijske službe, medtem ko v KZ Panonki zaradi kadrovskih zadržev ne morejo v celoti uresničiti zahtev po požarni varnosti. Več pa naj v ozdih storijo za zagotavljanje požarne vode, ker so priključeni na mestni ali interni vodovod, ki je ob izpadu elektrike neuporaben. Zavzeli so se za dostopnost hidrantov v vsakem trenutku in za ustanavljanje industrijskih gasilskih društev v večjih kolektivih. Več skrbi bodo namenili tudi širšemu izobraževanju občanov o požarnem varstvu.

MURSKA SOBOTA — Poleg gospodarskih gibanj so na seji predsedstva OK SZDL obravnavali tudi informacijo o uresničitvi načrta zaposlovanja v letu 1986 in načrtih za leto 1987. Kljub številčno ugodnim gibanjem, saj je uresničena občinska resolucija, podrobnejša analiza kaže na vrsto pomanjkljivosti. Omenili so zaostajanje v razpisovanju kadrovskih štipendij za slovenskim povprečjem, v praksi pa bo treba preveriti akcijski načrt, ki so ga sprejeli skupščinski zbori. Zavzeli so se tudi za dosledno zaposlovanje pripravnikov in načrtno politiko usposabljanja vodilnih delavcev.

LENDAVA — Na seji koordinacijskega odbora za vprašanja naših delavcev na začasnem delu v tujini so podprli pobudo, da dobi srebrni znak Osvobodilne fronte Slovensko kulturno-prosvetno društvo Mura v Renkweilu na Predalberskem v Avstriji. To društvo, katerega pokrovitelj je lendavska občina, praznuje letos 10-letnico uspešnega dela v raznih sekcijah. Osrednja proslava ob jubileju bo sicer v oktobru, vendar je okvirni program že sestavljen in svoj delež bodo prispevali tudi Lendavčani (ustrezen kulturni in zabavni program). Na seji so govorili tudi o novi učiteljski slovenskega dopolnilnega jezika in se strinjali, da to delo prevzame Melita Lasič, učiteljica z osnovne šole v Ljutomeru.

ODRANCI — Na XX. reviji otroških in mladinskih folklornih skupin, ki je bila v Odrancih, je sodelovalo 13 plesnih skupin z osnovnih šol lendavske občine (200 plesalcev). Predsednica območnega odbora združenj folklornih skupin podravske, pomurske in koroške regije Nežka Lubej je ugodno ocenila napredek plesalcev, zlasti je ta viden pri madžarskih plesnih skupinah. Ta narodnost namreč veliko bolj neguje tradicijo oziroma — po mnenju ocenjevalke — vnaša v ritem nove sestavine.

LENDAVA — Na seji izvršnega sveta so obravnavali poročila o delu upravnih organov. Za upravo za družbene prihodke je bilo rečeno, da je lani izdala 9964 odmernih odločb in dosegla 95,6-odstotno izterjavo davkov in prispevkov. Skupna plačila znašajo 33.735.864 dinarjev, kar je za 118 odstotkov več kot lani. Tisti, ki niso redno plačevali davkov in prispevkov, so obračunali visoke obresti.

TURNIŠČE — Na osnovni šoli Štefan Kovač v Turnišču so ponosni na učenca 7. a razreda Roberta Markojo, ki se je kot najboljši strelec z rračno puško v lendavski občini prebil na medobčinsko, nato republiško in naposled še na zvezno tekmovalje, ki je bilo v Sarajevu in kjer se je dokaj dobro odrezal, tako kot posameznik kot v ekipi. Enako lahko rečemo za 10 plesalcev, ki plešejo razne ljudske pleske, saj so kot edini iz lendavske občine sodelovali na nedavnem srečanju folkloristov v Cankarjevem domu v Ljubljani. Pa še tale vestička: šolo v Turnišču sta obiskala Ana Petek, sestra narodnega heroja Štefana Kovača, in Štefan Dominiko, nekdanji sosed tega prvoborca, in pionirjem ter mladincem obujala spomine nanj.

LENDAVA — Na seji predsedstva občinskega komiteja Zveze komunistov Slovenije v Lendavi — udeležil se je tudi član CK ZKS Tomo Cerjan — so med drugim obravnavali tudi gibanje članstva v zadnjem letu. Število se ni povečalo ne zmanjšalo, in tako občinska organizacija še nekaj časa šteje 885 članov. Od teh jih je največ s srednješolsko izobrazbo, zelo malo pa je priučenih delavcev in delavcev z visoko šolo. Med člani je še vedno samo en kmet. V letu dni so v Zvezo komunistov sprejeli 16 članov, 34 pa jih je prišlo z drugih območij. V tem času je izstopilo 11 članov, 6 pa so jih zaradi nedela črtali. Največ, 46 odstotkov, članov je starih od 28 do 40 let.

do tedna

TUDI PO ŠTAFETI VELIKO DELA

Čeprav so štafete prireditve za pomurskimi mladinci, ostaja velik nalog in akcij, ki jih bodo izvedli v posameznih občinskih organizacijah.

Tako bo na drugi osnovni šoli Karel Destovnik-Kajuh v Murski Soboti občinski kviz Tito—revolucija—mir, trije najboljši posamezniki pa se bodo uvrstili na pomursko tekmovalje, ki bo šest dni za občinski, prav tako v Murski Soboti.

Tačas poteka evidentiranje po-

sameznikov za priznanje srebrni znak, ki ga podeljujejo občinske konference zaslužnim mladinskim aktivistom, mentorjem. Obenem bodo tudi pregledali, če je v mladinskih vrstah kdo, ki si zasluži zlati znak, priznanje, ki ga za delo v mladinski organizaciji podeljuje republiška konferenca. Soboška občinska konferenca nadaljuje z obiski po krajevnih skupnostih in ozdih, da bi se prepričali o slabostih in dobrih straneh delovanja tamkajšnjih mladinskih organizacij.

Obenem potekajo predavanja po osnovnih šolah, povod pa je sprejem pionirjev (učenci sedmih razredov) v mladinsko organizacijo.

Mladi iz Črnomlja so poslali vsem občinskim konferencam dopise, v katerih razpisujejo tekmovalje Glas mladih Slovenije. Vsi mladi glasbeniki (pevci in ansambli) morajo poslati posnetek pesmi na kaseti, dodati pa je treba še natipkano besedilo. Časa ni več veliko, saj se je treba prijaviti do konca aprila, po-

drobnosti pa je mogoče izvedeti (to velja tudi za vse druge akcije) na soboški mladinski konferenci, kjer tačas pripravljajo tudi programske seje.

Sicer pa bo v Murski Soboti zadnji konec tedna v aprilu še en večji dogodek — zbor jugoslovanskih počitničarjev, ki se bodo zbrali pri nas v petek, 24. aprila, in ostali do nedelje. Med drugim bodo pripravili okroglo mizo na temo turizem v Pomurju.

Bojan Peček

Pred letom dni smo izvolili četrto generacijo delegatov na vseh ravneh. To pa je že čas, ko lahko odgovorni in seveda vodilni ocenijo aktivnosti in uspešnost novovizvoljenih delegacij. Predsednik zbora krajevnih skupnosti v ljutomerski občinski skupščini je Anton Hvalec, ki tako ocenjuje minulo leto: »Pri ocenjevanju dela zbora krajevnih skupnosti lahko trdimo, da se nadaljuje njegova tradicija iz minulih let, da je ta zbor v ljutomerski občinski skupščini med aktivnejšimi in da prihajajo delegati na vsako sejo skupščine pripravljeni in oboroženi z delegatskimi vprašanji, zahtevajo konkretne odgovore. Lahko ugotovim, da se tudi v tem sklicu pojavljajo isti problemi kot v preteklih letih, to so: preobsežna delegatska gradiva, prezahtevno napisan material in da gradiva prihajajo na samo zasedanje skupščine ali zbora, tako da delegati niso že prej seznanjeni z vsebino. Kljub temu pa je

dosežen napredek, saj strokovne službe upravnih organov pripravljajo tudi izvlečke in obrazložitve, tako da lahko delegati včasih poglobljeno razpravljajo o teh gradivih. Napredek je tudi v tem, da se delegacije redno sestajajo, kar je vidno pri udeležbi, na sami seji delegacije in seji zbora, kamor prihajajo s stališči in sklepi svojega temeljnega okolja.«

Kakšna pa je delegatska aktivnost na sejah zbora?

»Razveseljivo je, da delegati na sejah tvorno sodelujejo, tako da mi, kot predsedniku zbora, ni težko voditi seje, razprave so široke, tako da jih moram včasih tudi omejevat. V vsebini razprave, pa so še vedno prisotni bolj krajevni problemi, recimo urejanje komunalnih objektov, cest in drugega, skratka problematika, ki občane vsakodnevno žuli.«

V kolikšni meri pa so prisotne lokalistične težnje, ki se zamerjajo širši družbeni interes?

»Seveda je tudi ta problematika prisotna v zboru krajevnih skupnosti. Takšne primere poskušamo reševati drugače. V praksi o takšnih problemih ne odločamo na zboru krajevnih skupnosti, ampak poskušamo problem ponovno obravnavati v sami delegaciji, z dodatnimi razgovori in aktivnostmi. Svetel zglede je na primer problematika avtobusnih prevozov: ker so se s to problematiko srečevali v različnih krajevnih skupnostih, smo vse probleme združili, poklicali predstavnike avtobusnega podjetja in na skupnem dogovoru problematiko razčistili in delegatom dali konkretne odgovore. Ta oblika je zelo primerna, ker lahko probleme takoj razčistimo.

Seveda pa je tudi res, da vseh pripomb krajevnih skupnosti ni mogoče upoštevati, ker imamo sprejete akcijske programe, ki ga upoštevajo širši interes, ki ga moramo upoštevati.«

Kakšno vlogo v uveljavljanju in delovanju delegatskega sistema pa imajo tajniki krajevnih skupnosti?

»V naši občini ni krajevne skupnosti, ki ne bi imela tajnika.

Ponekod imata sicer dve krajevni skupnosti enega tajnika, vendar pa ugotavljamo, da se je delo delegacij izboljšalo, odkar so tajniki prevzeli delo na področju krajevnih samouprav in so posebej zadolženi za delo delegacij.

Zanimivo je, da je delo za zbor krajevnih skupnosti uspešnejše, kot delo delegacij za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Tudi samo delo temeljnih delegacij v krajevnih skupnostih se je izboljšalo, saj je postala že praksa, da se pred sejo skliče seja sveta KS, ponekod pa sta seji sveta in delegacije skupni. Teh se se ponekod udeležujejo tudi družbenopolitične organizacije in drugi, ki aktivno delujejo v krajevni skupnosti.«

Ni pa v celoti zaživelo delo in povezava s strokovnimi službami sivo in upravnih organov SO Ljutomer?

»Res je, da ta oblika dela še ni zaživela, vendar pa moram poudariti tudi to, da iz samih delegatskih okolij ni bilo tovrstne pobude. Imamo sicer pripravljene aktiviste, ki naj bi sodelovali v delu delegacij, vendar pa ta povezava v praksi še ni zaživela.

Zato ugotavljamo, da je delo same delegacije pripuščeno vodji in tajniku, ki gradivo pripravljata.«

Kaj pa usposabljanje delegatov?

»OK SZDL Ljutomer je pripravila program usposabljanje delegatov, ki ga vodi Delavska univerza v Ljutomeru. Ta program se je začel realizirati.«

Dušan Loparnik

Kako iz gospodarske krize? Teško!

Karikirana izjava, oziroma odgovor na zastavljeno vprašanje, je sicer sprva kar smešna, ob tehtnejšem premisleku pa niti ne tako nesmiselna. Anomalij v jugoslovanskem gospodarstvu se je namreč nabralo toliko, da krajši odgovor enostavno ni možen. Čeprav se hkrati zavedamo, da to v bistvu ni odgovor, pač pa beseda »teško« zgolj nazorno opisuje razmere v drugi polovici osemdesetih let.

Če dodamo še, da je avtor odgovora nihče drug kot predsednik slovenske gospodarske zbornice, Marko Bulc, ki se je skupaj s svojima podpredsednikoma, Andrejem Miklavčičem in Dolfetom Vojskom, prejšnji teden pogovarjal s slovenskimi novinarji, verjetno ni več potrebno prepričevati o tehtnosti misli. In kar nekaj aplikacij je, kjer se ta »teško« zrcali tudi v pomurskih razmerah. Na kratko povzemamo tri: prvič je tu zapiranje v občinskih meje, oziroma zagovarjanje (navideznih) občinskih koristi, pri čemer se na primer postavlja vprašanje stečaja. Veliko odzov bi namreč enostavno moralo prenehati z delom zaradi kontinuiranega »poizvajanja« izgub, pa

se to ne zgodi. Na pogovoru so omenjali tudi eno pomurskih (ljutomerskih) gospodarskih organizacij, ki deluje prav zaradi trdoživosti občinske politike, ne pa zaradi ekonomske utemeljenosti.

Kot drugo omenjamo, rekli bi ji, sprevideno zavest, po kateri je vodstveni ustroj v našem gospodarstvu relativno »v letih«. Po besedah Dolfeta Vojska, do nedavna uspešnega direktorja begunjskega Elana, so v razvitem svetu direktorji vse mlajši. Enostavno zaradi stika z razvojem, zaradi svežega znanja in zaradi uporabnih marketinških, menedžerskih in še kakšnih idej. Magična meja naj bi bila 35 let — pa Pomurje? Pota družbene promo-

cije so tu žal bistveno daljša — kdo neki bi mlademu in »neizkušenemu« cloveku zaupal vodenje gospodarske organizacije?!

Tretje je preustroj gospodarstva, ki je po besedah vseh eden temeljnih kamnov za presejanje sedanje krize. A pri tem se vprašajmo, kakšno je razmerje natižb. Žal porazno — medtem ko smo v Sloveniji še pred leti vlagali v tehnologijo in zidove približno 50:50, se je zdaj to razmerje naglono močno na stran tehnologije (80:20). In spet paralela, tokrat s soboško občino: razmerje je obratno (20:80).

Zapisano še zdaleč ni vse. Je le droben kamenček iz mozaika porušenih ekonomskih razmerij v Jugoslaviji. In če dodamo še to, kako težko vsi skupaj udeležujemo dogovorjeno (pristaši uvajanja ekonomskih zakonitosti smo le dotlej, dokler so zaščiteni naši interesi in naše morebitno slabo delo), torej težka — z utemeljitvijo: ker za to še nismo zreli.

Bojan Peček

Kaj jemlje sopo združenemu delu?

Prejšnji četrtek je bilo v Murski Soboti skupno zasedanje vseh treh zborov skupščine občine, na katerem so osrednjo pozornost namenili informaciji o gospodarskih gibanjih, skupni in splošni porabi ter uresničevanju resolucijskih usmeritev v letu 1986. Zasedanja se je udeležil tudi delegat v Zveznem zboru skupščine SFRJ Peter Hedžet, ki je podrobneje orisal sedanji gospodarski položaj in vlogu zveznega delegata pri sprejemanju pomembnih družbenih odločitev. V soboški občini je dosežena dokaj visoka rast osnovnih gospodarskih pokazateljev, na kar pa so v znatni meri vplivale izredno visoke cene in veljavni obračunski sistem. Občutno višja rast celotnega prihodka od porabljenih sredstev je ugodno vplivala na povečanje dohodka in akumulacije, delitvena razmerja v soboškem gospodarstvu pa so v skladu z usmeritvami občinske resolucije. Opozorili so na 6,4-odstotno rast industrijske proizvodnje, premike pri zaposlovanju in izpolnitve načrtovanih naložb. Med neugodna gibanja pa štejejo relativno nizko rast amortizacije, posebej v industriji, ki na ta način ne more zagotoviti temeljitije obnove opreme. Prav tako niso zadovoljni z zmanjšanjem deleža prihodka na tujem trgu od 9,1 na 7,8 odstotka. Vse to pa terja, da se soboško združeno delo v znatno večji meri angažira za pridobivanje ustreznih razvojnih programov,

kar bo brez kakovostnih strokovnih kadrov težko uresničljiv cilj.

Da vseh zadev o gospodarstvu v soboški občini vendarle ne gre posploševati, je nazorno prikazal podpredsednik izvršnega sveta Anton Slavic, ki je konkretno naštel organizacije, ki večjeje voz napredka. »Bečinka, Mlinopek, Tovarna mlečnega prahu, Agromerur, Potrošnik, Mura, tozdr Moravske Toplice, LIV Rogoščevci, Proizvodnja kremenčevega peska Puconci, Kantonaza-Pomurskega tiska in del kmetijstva, zlasti KG Rakičan, KZ Panonka in Gozdno in lesno gospodarstvo predstavljajo določeno gospodarsko moč. To dokazuje tudi njihov načrtovani razvoj v letošnjem letu, pri čemer te organizacije predstavljajo na srečo večji del soboškega gospodarstva.«

Probleme, s katerimi se morajo ubadati izvozniki, je v razpravi označil predsednik odbora za družbenoekonomske odnose in glavni direktor Mure Božo Kuharič. »V prvih treh mesecih letos nismo prejeli niti dinarja stimulacije, kar pomeni v delovni organizaciji Mura izpad 850 milijonov dinarjev dohodka. Upam, da bo zvezni izvršni svet v kratkem sprevidel, da devizni sistem, predvsem v delu povezovalne uvoza in izvoza, zaradi česar prihaja do velikih zakasnitev pri plačilu v tujini, kjer tudi Murina druga prioriteta nič ne velja, ne prinaša pričakovanih učinkov. Hkrati pa smo izgubili ugled med tujimi partnerji.«

Oglasilo se je še več delegatov. Rudi Cipot, delegat DPZ, se je zavzel za takojšnjo izdelavo akcijskih programov, s pomočjo katerih naj bi načrtno spreminjali slabe rezultate gospodarjenja in odpravili pomanjkljivosti. Da razni administrativni ukrepi jemljejo sopo združenemu delu, je v svoji razpravi opozoril delegat iz KV Partizan v Murski Soboti Edvard Perhavec. »Resda se z nekaterimi razmerji, predvsem glede dohodka, osebnega dohodka ter skupne in splošne porabe, lahko zadovoljimo, toda pravo stanje se bo pokazalo šele po 1. juliju letos. Takrat bodo namreč začeli delovati drugačni predpisi o dohodku in njegovi delitvi. Zato bi ta čas morali izkoristiti za krutejšee srečanje z delovanjem ekonomskih in tržnih zakonitosti v praksi!«

Na skupnem zasedanju so delegati brez pripomb sprejeli informacijo o gibanju osebnih dohodkov in uresničevanju resolucijskih usmeritev razporejanja dohodka v letu 1986 ter opravili volitve in imenovanja.

Milan Jerše

60 LET GLASBENE ŠOLE

V ponedeljek zvečer so v ljutomerskem domu kulture slovesno praznovali 60-letnico obstoja Glasbene šole Slavka Osterc v Ljutomeru. Ravnatelj te šole Mirko Prelog je pred začetkom jubilejnega koncerta spregovoril o razvoju šole in v teh šestih desetletjih, o njeni vlogi in pomenu. Za njim so se zvrstili učenci in skupine ter tako predstavili celotno dejavnost šole danes. Nastopili so najmlajši v Orffovem orkestru, harmonikarski in godalni orkester ter mladinska pihalna godba, vmes pa so se predstavili tudi posamezniki višjih letnikov te šole s solo inčkami.

Za sklep pa je predsednica ZKO občine Ljutomer, Ema Tihovt, izročila posebno priznanje te organizacije Glasbeni šoli Slavka Osterc za vlogo in širjenje kulturne dejavnosti v občini Ljutomer in izven nje.

D. L.

Uspelo usposabljanje članov socialno-zdravstvenih komisij

Delegati skupščin socialnega skrbstva in varstva ter člani predsedstva Socialistične zveze so predlagali, da bi strokovni delavci skupnosti in socialni delavci pripravili usposabljanje članov socialno-zdravstvenih komisij v krajevnih skupnostih soboške občine, ne zato, da te komisije ne bi delale, ampak zaradi novih nalog, ki jih morajo opravljati. Usposabljanja so se udeležili predstavniki iz skoraj vseh krajevnih skupnosti, zastopane niso bile le štiri.

Na usposabljanju so se pogovarjali o vlogi krajevne skupnosti pri zagotavljanju socialne varnosti in sodelovanju krajevne skupnosti ter centra za socialno delo, prav tako so se seznanili o vsebini samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialnovarstvenih pravic ter postopku za pridobitev le-teh. Spregovorili so tudi o varstvu ostarelih, sosedski pomoči in negi na domu. V stikih s predstavniki socialno-zdravstvenih komisij, člani Rdečega križa in krajevnimi funkcionarji so ugotovili, da komisije dobro delajo, vendar pa so njihovi člani preveč izpostavljeni, predvsem ko dajejo svoja mnenja. Prav tako so bili mnenja, da komisije morajo pomagati krajanom, niso pa dolžne ugotavljati njihovih prihodkov. To bi morale opraviti druge službe. Ugotovili so tudi, da je sosedska pomoč dobro razvita, ter predlagali, da se štipendije dajejo v funkcionalni obliki.

M. H.

Podcenjevano krožkarstvo

Na anketno vprašanje, s katerimi ukrepi nameravajo v ozidih pospeševati inventivno dejavnost, so v občinski raziskovalni skupnosti v Murski Soboti dobili dokaj konvencionalne odgovore. Le iz Liva Rogaševci so dogovorili, da s krožki za izboljševanje proizvodnje, medtem ko drugje z nagrajevanjem, normativnimi akti, boljše organiziranostjo na tem področju in podobnim.

JAPONSKE IZKUŠNJE

Ponovno bi se ustavili pri krožkih za izboljševanje proizvodnje in priročniku za uvajanje dejavnosti, ki so ga pripravili strokovnjaki Zavoda SR Slovenije za produktivnost dela v Ljubljani in je leta 1985 izšel pri založbi Gospodarskega vestnika. Ob tej priložnosti so naglasili: »Na podlagi ocene dosedanjih izkušenj v različnih gospodarskih dejavnostih, na primer v lesni, kovinskopredelovalni, električni, tekstilni, metalurški in živilski industriji, je mogoče sklepati, da je metoda uspešna in uporabna in še tako izdelana, da jo je smotno širiti tudi na druge dejavnosti. Metoda so ugodno ocenili predvsem številni predstavniki iz ozidov (več kot 650 udeležencev posvetov) podpira pa jo tudi republiški svet Zveze sindikatov«. Iz priročnika in siceršnje stvarnosti je razvidno, da moramo poiskati nove delovne metode, s katerimi se bodo lahko delavci kljub tehnološki togosti in razdrobljenosti tekočih delovnih procesov najbolj in brez zadržkov ustvarjalno vključevali v delovni proces. Spodbujati je treba sodelovanje vseh delavcev pri:

- oblikovanju delovnega procesa,
- organizaciji dela in vodenju procesa,
- izboljševanju izdelka in razvijanju zavesti združenega dela.

V tej zvezi so vabljeni japonski krožki kontrole kakovosti. Japonci tej metodi pripisujejo velik delež svojega uspešnega prodora na svetovno tržišče z visokokakovostnimi in konkurenčnimi izdelki. Razširila se je po vsem svetu — celo naši vzhodni sosedje Madžari jo vse bolj uvajajo — in močno pospešila množično inovativno dejavnost. Na Japonskem so se prvi krožki pojavili v 60. letih, se naglo širili na vse dejavnosti in danes je število krožkov po japonskih podjetjih zelo veliko. Gre za skupino 10 do 20

inovacije

delavcev, ki jih vodi predelavec ali vodja krožka. Sestajajo se nekajkrat mesečno in obravnavajo različne probleme. Na osnovi zbranih podatkov so ugotovili, da obravnavajo v 25 odstotkih primerov krožki kakovosti probleme iz kakovosti proizvodov in storitev, v 19 odstotkih primerov stroške, v 16 učinkovitost delavca oz. dela, v 10 varnost, v 8 izgube denarja ali časa, v 7 peoostavitve in v 15 odstotkih obravnavajo najrazličnejše druge probleme.

NAŠE IZKUŠNJE

Komur je do podrobnosti, bo seveda moral vzeti v roke omenjeni priročnik, gotovo pa je vredno, da zgolj ponovimo, kako je z našimi izkušnjami. Prišli smo do spoznanja, da so še najbližje postavljnim zahtevam o vključevanju delavcev v neposredno upravljanje delovnih procesov samoupravne delovne skupine. Te štejejo 20 do 50 delavcev iz ene delovne enote, ki so organizirane v večini naših ozidov. »Sindikalne skupine ali delovne skupine v naših ozidih so gotovo uspešen poskus, vključiti večino delavcev v aktivno sodelovanje pri reševanju problemov v ozidih. Vendar večina teh skupin ne rešuje konkretnih problemov, vezanih neposredno na proizvodnjo. Običajno se skupine omejujejo na navajanje problemov in postavljanje zahtev, naj kdo zunanji, na primer strokovna služba, reši problem, pripravi analizo in podobno.« povzema po priročniku. Primerjava delovanja naših skupin (sindikalnih, samoupravnih) z nekaterimi rešitvami in izkušnjami v tujini, ki poskušajo pritegniti delavce v neposredno reševanje proizvodnih in metod reševanja problemov. So tudi prevelike za obvladovanje in dejavno udeležbo pri razvojanju konkretnih vprašanj. Prve uporabne izkušnje si nabirajo v Livovem tozdu v Rogašovcih in upamo, da bo ta zgled potegnil še koga.

Branko Žunec

MNENJE Z MARIBORSKEGA ZAVODA ZA SPOMENIŠKO VARSTVO GEOMETRIJA POD ZASTAVO ZELENEGA PLANA?

Geometrija pod zastavo zelenega plana?

Ko se naravovarstveniki potegujejo za drugačen pristop k urejanju okolja in posegom v prostor, to nikakor ne pomeni, da bi radi v Pomurju (Prekmurju) po vsej sili ostali pri (Kranjčevem) močvirnem svetu, čeprav je hkrati res, da ima tudi to močvirje pomembno funkcijo. Za mneneje smo povprašali Janka Urbanka z Zavoda za spomeniško varstvo v Mariboru, ki sodeluje pri nekaterih tovrstnih projektih v naši pokrajini. Izjav se je glasil: pridobivanje kmetijskih površin za vsako ceno pod zastavo zelenega plana — kaj to prinaša pomurskemu ekosistemu?

»Če smo spoznali, da je usklajevanje v prostoru potrebno, moramo najti nekoliko drugačen pristop. Najbrž nihče ne želi, da bi prenehali z melioracijami, kajti vemo, da potrebujemo nova zemljišča, na katerih bomo pridelovali hrano. Možno se je drugače lotevati zagotavljanja osnovne odvodnje, to je reguliranja rek in potokov, saj je znano, da smo s klasičnim pristopom k regulacijam že večino nižinskih tekočih voda spremenili v umetne struge, od koder so izginile številne živalske in rastlinske vrste. Te pa lahko živijo samo v naravnih strugah z meandri in poraščeni bregovi. Prav gotovo sta tudi Ledava in Ščavnica primer takega ravnanja, kajti najkjučni sprejemalec po spodnješčavniški dolini se lahko vpraša ne samo, kje so žive meje, kje so poplavna območja, kjer so našle svoj življenjski prostor številne zaščitene rastlinske in živalske vrste, ampak se mora celo vprašati, kje je Ščavnica.«

Urbanku se je zdelo pomembno dodati še naslednje: »S tem seveda ne mislimo, da bi bilo treba ohraniti vsa močvirja in vsa poplavna območja in prenehati z melioracijami zemljišč, saj navsezadnje sam pojem meliorirati pomeni vendar izboljšati. To pa se da storiti na več načinov. Za čem stremimo tisti, ki se ukvarjamo z varstvom okolja v najširšem smislu? Želimo si drugačni pristop pri komasacijah. Naj se združujejo zemljišča v smislu nekdanjih velikih parcel ne pa z nekimi geometrijskim pristopom, ki lahko popolnoma razvrednotijo krajino in tuji naravno ravnotežje. Želimo si, da bi bilo možno ob izvajanju melioracij ohraniti mrežo naravnih ekoloških sistemov, kjer bi našli svoj ži-

ZAKON ZA DRUŽBENE DEJAVNOSTI

Vsak zakon je pač veljaven za vse, ne pozna izjem in udari počez. Tudi zadnji o zmanjševanju osebnih dohodkov in omejevanju razpolaganja z delom družbenih sredstev ne pozna izjem in je močno zarezal v bit družbenih dejavnosti. Ali je in ali bo to dobro vsaj za gospodarstvo, je sedaj še težko napovedovati, je pa res, da so povod zakona neugodne gospodarske razmere in že nekaj let trajajoča kriza.

Prve tedne po sprejetju zakona je bilo največ govora o osebnih dohodkih in preračunavali so, kdo si je rezal predebli kruh. Sedaj pa tudi že lahko povemo, kolikšen kruh bodo lahko rezale družbene dejavnosti v Pomurju in koliko sredstev jim je bilo po zakonu odvzetih, oziroma jih ne smejo koristiti.

Po ugodnem lanskem letu za družbeno nadstavbo — to je lahko splošna slovenska ugotovitev — v soboški občini nobena izvalska organizacija v gospodarstvu ni imela izgube. Tudi v drugih občinah je bilo več uspešnih kot neuspešnih. Lani, z no-

Skromnost pri družbenih denarnih pomočeh

Ob družbenih denarnih pomočeh velikokrat slišimo pripombe, da jih prejema taki, ki ne želijo delati, ali taki, ki do njih niso upravičeni. Čeprav take trditve kaj hitro lahko zavrnemo, pa se lahko zavedamo, da popolnosti in pravičnosti tudi pri dodeljevanju družbenih pomoči ni mogoče doseči, saj so socialni primeri tako raznoliki, kot so ljudje, in zato ni mogoče postavljati ostrih meja in razredov, v katere bi razporejali ljudi. Je pa tudi res, da so mnoge socialne razmere skrite pred tujimi očmi.

Kakorkoli že, priznati moramo, da se lahko zgodijo nepravilnosti tudi tam, kjer gre za človeka, pa so družbene denarne pomoči ogledalo družbenih razmer, predvsem po tem, katero obliko socialne pomoči iščejo ali so zanj upravičeni. Iz podatkov, ki jih imajo pomurški centri za socialno delo za lansko leto, se povečuje število taktih, ki prosijo začasne in enkratne denarne pomoči v zimskem času, ko ni mogoče najti priložnostnega dela. Prav tako je bilo lani veliko taktih, ki so prosili za delno nadomestitev stanovanjske najemnine. Pravijo, da bo letos to število manjše, saj upokojnenci prejema pokojnine, ki jih sproti usklajujejo, ostale pa bodo mlade družine. Za druge družbene denarne pomoči, kot so

štipendije, denarne pomoči otrokom in za čas brezposelnosti, denarne pomoči kot edini in dopolnilni vir preživljanja, oprostitve participacije, varstveni dodatek k pokojninam itd., ni mogoče reči, da se vsaj številčno bistveno povečujejo. Pri tem pa moramo upoštevati število ljudi, poznavanje pravic, prenos ene pravice na drugo in še druge dejavnike, tudi spreminjanje cenzusa pri pomočeh.

Majda Horvat

ALI RES REŽE STRANSKO VEJO?

roma tisti del, ki se po zakonu omejuje, primerjali s prihodki oziroma sredstvi, ki se omejujejo iz zadnjega trimesečja lanskega leta.

Ob primerjavi dveh trimesečij je v Pomurju presežka za več kot 420 milijonov dinarjev. Tega denarja v družbeni nadstavbi ne smejo koristiti, če se ne bo povlašil primerljiv povprečni slovenski dohodek.

Dvajsetega maja bo že znano, kako je z dohodkom, saj se bodo v drugem trimesečju morali ravnati po rasti dohodka v prvem. Če se bo dvignil za 100 odstotkov, se bodo sredstva za družbene dejavnosti za 90 odstotkov. Vse je torej odvisno od tega, kako močno je gospodarstvo in kolikšen bo dohodek. Po predvidevanjih pa bo manjši, kot bi bilo ugodno za družbene dejavnosti, kar pomeni, da bodo morale

družbene dejavnosti za prvo trimesečje še poračunavati ali vračati del denarja. Tako bodo vsako trimesečje prihodke družbenih dejavnosti usklajevali z rastjo dohodka v Sloveniji, temu primerno zniževali ali zviševali prispevno stopnjo.

Kaj bo posledica tega — lahko črnogleda predvidevamo. Prav tako so se v pomurski nadstavbi znašli pred problemom, kaj omejevati ali črtati, če je vse ali skoraj vse osnova, nujnost.

Strokovne službe v Pomurju že pripravljajo sporazume, po katerih bi se med skupnostmi solidarnostno prelivala sredstva, v nekaterih občinah pa take sporazume že imajo. Tako bi vsaj delno ublažili udarce zakona za družbeno nadstavbo.

Majda Horvat

SPET VIKI IN KRIKI ZARADI MREŽE

Spet moramo vzdihniti: oh, ta mreža! Saj veste, katera, mar ne? No, ribiška ali morda pajkova pač ne: nad njo že ne bi vzdihovali, saj jih je lahko razplesti. Tega pa v Pomurju ne moremo in ne moremo storiti s srednješolsko mrežo. Nekega dne leta 1980, ko so teklo razprave o prehodu na srednje usmerjeno izobraževanje, so se v Ljutomeru dolgo pogovarjali, kakšna naj bi bila nadaljnja mreža srednjih šol in razšli so se s popustljivim dogovorom — rekli so mu tudi politični kompromis — da mora vsaka pomurska občina obdržati srednjo šolo. Z reformo, ki smo jo uvedli v Sloveniji v šolskem letu 1980/81, pa je bilo tudi predvideno, da bomo gospodarno uredili (racionalizirali) tudi srednješolsko mrežo. Tega pa v Pomurju tedaj in še danes nismo uspeli storiti. Nekatere programe srednjega usmerjenega izobraževanja smo celo podvojili in jih še podvajamo. Vsaka občina bi želela, in takšna prizadevanja so še danes, imeti čim večjo šolo. V Lendavi so zato zgradili nove delavnice in dogradili učilnice, v Ljutomeru so prav tako zgradili nov prizidek, v Murski Soboti so zgradili nov srednješolski center in nov dijaški dom, pa tudi v Radencih so zgradili nov dijaški dom. Vseposvobod so se tudi kadrovske okrepili in nakupili precej opreme, ki je potrebna za sodoben pouk. Zdaj pa je, kot kaže, ponekod vsega naenkrat preveč, predvsem učilnic, kajti nekatere šole nimajo zadostnega vpisa učencev. Najprej se je to zgodilo s Srednjo zdravstveno šolo Murska Sobo-

ta, sledila pa sta ji Srednja šola družboslovne usmeritve Fran Miklošič Ljutomer in Srednješolski center kovinarske, pedagoške in ekonomske usmeritve Lendava. Medtem ko zdravstvena šola išče izhod v povezovanju z drugo srednjo šolo (SDE M. Sobota), pa si v Ljutomeru in Lendavi zamišljajo rešiti svoj položaj nekoliko drugače — nekaj »potegniti« k sebi iz Murske Sobotke, češ zakaj naj bi bilo vse v enem središču. Na zasedanju skupščine pomurskih občin preteklo sredo v Lendavi so predstavniki iz ljutomerske in lendavske občine celo oporekali strokovnemu mnenju Organizacijske enote Zavoda za šolstvo SRS v Murski Soboti, da ne bi bilo, prav, če na srednješolskem centru v Murski Soboti ne bi vpisovali v kovinarski program V. zahtevnostne stopnje (strojni tehnik), ker naj bi bil to edini regijski program v Lendavi, s čimer bi tamkaj zagotovili zadosten vpis novincev in tako rešili obstoj šole. Še bolj »vroče« je bilo v zvezi z nadaljnjo usodo srednje šole v Ljutomeru. Prijave učencev namreč trenutno kažejo, da ne bi mogli uvesti novega in prvič razpisane oddelka programa naravoslovno-matematična tehnologija, saj so namesto 30 prešli samo 17 prijav, medtem ko se je za enak program na srednješolskem centru v Murski Soboti prijavi 33 učencev preveč. Večina bi jih, po besedah predstavnikov centra, želela tudi obiskovati ta program v Murski Soboti — med drugim tudi okrog 15 učencev iz radgonske občine. Vsak učenec ima namreč pravi-

co, da se sam odloči, katero šolo bo obiskoval. Vendar pa naj bi jih v Murski Soboti pregovorili ali lepše rečeno preusmerili, da bi se vpisali v Ljutomer. Ali imajo tam urejene verifikacijske pogoje, na to ni bilo odgovora, pač je Boris Sunko (podpredsednik izvršnega sveta SO Ljutomer) med drugim dejal, da naj to drugih ne briga, ker bodo že sami uredili. Vodja naravoslovno-matematične usmeritve na centru v Murski Soboti Nadja Milošević pa se je vprašala, ali je prav, da bo v Pomurju na razdalji manj kot 30 kilometrov vlagali precejšnja sredstva v novo opremo za pouk v tej usmeritvi v Ljutomeru. Opozorila je tudi na strokovni vidik, namreč, kako bodo lahko en oddelek učencev razdelili na štiri smeri izobraževanja. Prav tako je vprašala, kako je mogoče, da ta program v Pomurju podvajamo, čeprav je bilo sklenjeno, da tega ne smemo delati.

Do vsega tega pa najbrž ne bi prišlo, če bi ljutomerska šola prejela dovolj prijav za vpis v en oddelek družboslovne usmeritve in en oddelek programa naravoslovno-matematična tehnologija. Predstavniki ljutomerske občine so zato odločno zahtevali, podpirati pa so jih tudi delegati lendavske občine (čutili je bilo, kot da bi se dogovorili za »solidarnost«), da je treba preveč učencev iz Murske Sobotke preusmeriti v Ljutomer oziroma da na centru ne bi smeli odpreti še 3. oddelka naravoslovno-matematične usmeritve. To bi morali povedati tudi učencem, če pa bodo

kljub temu vztrajali, da se ne bi preusmerili, pa jih čakajo sprejemni izpiti. Tako bi jih torej prisilili, da se preusmerijo. Seveda je vprašanje, ali je takšna prisila za mlade sprejemljiva. Malo čudno je tudi, kako si nihče ne prizadeva, da bi preusmerili v Pomurje tiste učence, ki se vpisujejo v enak program v Mariboru ali kje drugje.

Kljub »vikom in krikom« na omenjeni seji soglasja niso dosegli. Kriva naj bi bila soboška občina, ker ni hotela popustiti? Druga stran pa ni hotela priznati, da bi imela Murska Sobotka prednost pri razmestitvi srednješolskih programov, in to kljub temu, da je zgrajen dom učencev (sedaj je napol prazen), da so s Soboto najugodnejše avtobusne zveze iz domala vseh predelov v Pomurju in da imajo srednje šole v Murski Soboti tudi primerne materialne in kadrovske razmere, sicer pa podobne kot druge šole v Pomurju.

Kaj pa pogledi radgonske občine? Delegati od tam skoraj niso prišli do besede in zdelo se je, da se ne želijo vpletati v to šolsko mrežo. Sicer pa je eden izmed razpravljalcev menil, da bi premik kovinarskega programa iz Murske Sobotke v Lendavo pomenil slabšo rešitev, ker bi bilo to predaleč za učence, in da ena avtobusna zveza za šolarje še ne pomeni, da bi lahko govorili o ugodnih možnostih za izobraževanje srednješolcev v tem ali onem pomurskem središču. Vendar je to ostalo tako rekoč preslišano, kot še marsikateri drugi strokovni razlogi.

Jože Graj

IZ LENDAVE

Preostre kritike?

Komisija za narodnostna vprašanja in obmejne stike pri Pomurskem medobčinskem svetu Socialistične zveze si je v letošnjem programu dela opredelila 6 osrednjih področij dela, in sicer so na prvem mestu naloge za razvijanje in odpravljanje slabosti pri vzgoji in izobraževanju na narodnostno mešanem območju, zlasti še pri poučevanju madžarskega jezika v srednjih šolah zunaj narodnostno mešanega območja v Pomurju in na obeh slovenskih univerzah. Komisija se bo prav tako aktivno vključila v razpravo o položaju informativne dejavnosti za potrebe madžarske narodnosti, spodbujala bo kulturno dejavnost na narodnostno mešanem območju in ocenila bo delovanje sisa za prosveto in kulturo pripadnikov madžarske narodnosti v občinah Lendava in Murska Sobotka ter dosedanje raziskovalno dejavnost v narodnostni politiki. Spodbujala bo tudi razvoj informacijsko-dokumentacijske dejavnosti. Posebno pozornost pa bo namenjala obmejnemu sodelovanju. Poleg že ustaljenih oblik povezovanja bo še posebno spodbujala navezavo stikov v Sloveniji v Radgonskem kotu v Avstriji, pri čemer naj bi prevzela nosilno vlogo občina Gornja Radgona. Seveda v programu niso zaobšli tudi porabskih Slovencev, ki jim je potrebno nuditi več neposredne pomoči.

Tako smo na kratko povzeli program dela omenjene komisije, ki so ga obravnavali in sprejeli pretekli četrtak v Lendavi.

Tudi druga točka dnevnega reda — pobuda za organizacijo dneva odprte meje med Jugoslavijo oziroma Slovenijo in Madžarsko — je ena izmed programskih nalog, katere pobudnik je bila sicer občina Lendava. Tako kot ob določenih priložnostih organiziramo skupne shode in razna srečanja ob meji z Italijo, naj bi bilo nekaj podobnega tudi ob meji z Madžarsko. Prvi korak je pravzaprav že storjen, namreč s skupnim praznovanjem 1. maja, ko si občini Lendava in Lenti izmenjujeta okrog 50 udeležencev na prireditvah tostran in onkraj meje. 9. maja pa se bodo mladinci iz lendavske občine udeležili tudi mirovnega zborovanja v Lentju. Priložnost za množičnejše sodelovanje soboške občine bi bili, denimo, državni dnevi v sosednji pokrajini Orseg; morali pa bi najti še ustrezno obliko obmejnega srečanja pri nas, ko naj bi predvsem Porabci množično prišli v sosednje kraje na Goričkem, in to po možnosti čez predvideni mejni prehod Gornji Senik—Martinje. Spodbuditi pa bi kazalo tudi množične in skupne športne manifestacije v obmejnem prostoru z Madžarsko, tako da bi bilo več dnevov odprte meje.

Člani komisije in gostje na omenjeni seji so ocenili tudi gostovanje kulturnih skupin in delegacij z Madžarske sredi marca v Ljubljani. Pri tem so menili, da sta Zveza kulturnih organizacij Slovenije in Cankarjev dom storila nekaj organizacijskih napak, še bolj kritično pripombo pa so izrekli na račun okroglega mize o položaju porabskih Slovencev, ki bo imela po njihovem mnenju pri sosedih tudi negativne posledice, in to predvsem zaradi nekaterih preostrih kritik položaja v Porabju.

Sicer pa so tudi menili, da gostovanja zamejskih Slovencev iz Italije, Avstrije in Madžarske (izmenoma vsako tretje leto) v prihodnje naj ne bi bila samo v republiškem središču, ampak tudi drugje.

Sicer pa so ob koncu čakaj pozitivno ocenili sklepanje nastop Porabcev v Cankarjevem domu, zlasti še mlajših skupin, ki so pokazale solidno znanje slovenskega knjižnega jezika.

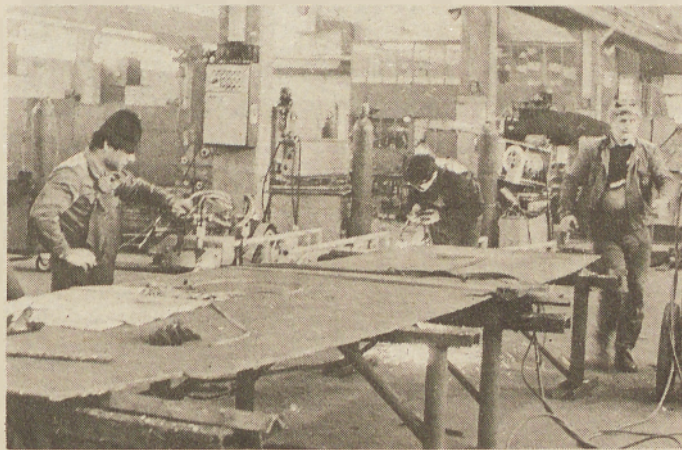
Jože Graj

NAČRTI OSTAJO LE ŽELJA

Ko so pred dobrimi osmimi leti v Murški Soboti ustanovili delovno enoto tozda Mehanični obrati Slovenijaceste—Tehnika iz Ljubljane, je bilo v njej zaposlenih 50 delavcev, z uvajanjem novih programov pa so se ponudile tudi možnosti za nove zaposlitve in danes združuje delo v tej delovni enoti že 143 delavcev. Osnovni proizvodni program filtrov za odpruševanje, ki jih izdelujejo za strojogradnjo, so dopolnili s programom transportnih trakov, v zadnjem času pa se ponovno usmerjajo tudi na ključavničarske izdelke, ki so jih izdelovali že pred združitvijo s SCT. Zaostrene razmere gospodarje-

sla za 4 odstotke hitreje od celotnega prihodka, dohodek je za celotnim prihodom zaostajal kar za 11 odstotkov, ob koncu leta pa so tako ustvarili le 61 odstotkov načrtovane akumulacije. Tudi načrt — 40 novih zaposlitev — bo zaradi vseh teh težav zaenkrat ostal le želja, program kmetijske mehanizacije, ki so ga sami razvili, pa so že odstopili drugi delovni enoti.

Kljub trenutnim težavam pa v tej delovni enoti upajo, da se bo položaj izboljšal in bodo zastavljene cilje tudi uresničili. To še toliko bolj, ker uspešno sodelujejo z matično temeljno in delovno organizacijo, z njihovo pomočjo

Od prvotnih 50 se je v dobrih osmih letih število delavcev v delovni enoti tozda Mehanični obrati v Murški Soboti povečalo na 143, načrtovali pa so še 40 novih zaposlitev, vendar kaže, da se jim ta želja zaenkrat ne bo uresničila.

nja namreč niso obšle tudi te dejavnosti in povpraševanje po njihovih izdelkih upada.

Zaenkrat sicer nimajo težav z zalogami gotovih izdelkov, saj delajo le za znanega kupca, vendar ne morejo ostati brezbrizni, kot je bilo to še pred leti, ko so imeli proizvodnjo prodano že vnaprej. Dobrišen del njihove proizvodnje je posredno usmerjen v izvoz, saj delajo za domače organizacije združenega dela, ki opravljajo investicijska dela v tujini in vgrajujejo njihove izdelke, izvažajo pa tudi neposredno, saj sodelujejo z dvema zahodnonemškima firmama.

Kot smo že zapisali, so se delno usmerili v ključavničarske izdelke, s katerimi nadomeščajo izpad proizvodnje v osnovnem proizvodnem programu, razmišljajo pa tudi o uvedbi novega proizvodnega programa, to je izdelava opažev za industrijsko gradnjo stanovanj, ki je zahtevna, tovrstne proizvode pa v Jugoslaviji zdaj uvažamo. V tem srednjeročnem obdobju so načrtovali tudi širitev proizvodnih prostorov, predvsem ureditev lakičnice, vendar zaradi finančnih težav tega po vsej verjetnosti ne bodo uresničili. Fizični kazalci poslovanja so bili namreč lani pod planom, pa tudi s finančnimi rezultati ne morejo biti zadovoljni. Porabljena sredstva so ra-

V Rakičanu gradili prihodnje leto

Že smo pisali, da bodo pri Domu počitka v Rakičanu še letos začeli z gradnjo prizidka, s čimer naj bi dobili še osemdeset postelj za ostarele treh pomurskih občin. Vendar po predlogu razdelitve denarja in naložb za letos ta prizidek ni bil sprejet.

Predlog razdelitve je namreč zadnjega marca obravnaval odbor za razvojne in planske naloge pri skupnosti socialnega skrbstva Slovenije. Zbrani denar po 1,1-odstotni stopnji iz osnove pokojnin so letos namenili le za tiste domove, ki že gradijo ali pa obnavljajo, ter za tiste občine, ki takih domov še nimajo. Z gradnjo v Rakičanu naj bi začeli takoj v naslednjem letu, saj je tudi dogovorjeno, da bodo potrebna sredstva za to zagotovljena. Rakičanski dom mora še letos pripraviti celotno dokumentacijo, sicer pa je bil idejni projekt sprejet že sedaj. Upajmo, da bo res tako in da bo dovolj denarja, saj zakon o prelovi negospodarskih naložb take stanovanjske gradnje ne zajema.

M. H.

Še letos OO ZSS delavcev pri obrtnikih

Osnovne organizacije Zveze sindikatov Slovenije, v katerih bi bili delavci, zaposleni pri obrtnikih, so poskušali ustanoviti v radgonski občini že pred leti. Brez uspeha! Upajo, da jim bo to uspelo letos. Po zagotovilih predstavnikov Obrtnega združenja ter občinskih in republiških sindikalistov naj bi večino aktivnosti opravili že do maja, ko se bo sta obe strani ponovno sestali.

All jim bo tokrat uspelo, je v veliki meri odvisno od obrtnikov, in ne pri njih zaposlenih delavcev, je bilo slišati na skupnem sestanku sredi aprila v Gornji Radgoni. Od 323 zaposlenih delavcev pri obrtnikih jih plačuje sindikalno članarino okrog 40, v obliki sindikalnih organizacij pa delujejo le delavci, ki so zaposleni pri dveh večjih obrtnikih. Verjetno še večina od 300 delavcev ne ve, da pravice iz določil kolektivne pogodbe ne bodo mogli uresničevati, če ne bodo organizirani v osnovne sindikalne organizacije. Le-te imajo velika pooblastila pri stanovanjskih zadevah, izobraževanju, počitnicah, izletih rekreaciji. Prav tako še vedno ni zadovoljivo rešeno varstvo pri delu in opravljanje pripravništva. Da so delavci zainteresirani za organiziranje v sindikatu, dokazuje tudi podatek (je dejal predsednik OS ZSS Gornja Radgona), da je veliko število delavcev, ki so zaposleni pri obrtnikih, iskalo pravno pomoč na OS ZSS.

Delavci pri obrtnikih naj bi se organizirali po teritorialnem načelu, in sicer bi eno organizacijo ustanovili delavci z Negove, iz Ivanjca in Spodnje Ščavnice, drugo iz Vidma, Kapela in Radenec ter tretjo OO ZSS delavci iz Radgone in Apač.

Bernarda Peček

Prožnost in prilagodljivost — uspeh

Kriza velikih gospodarskih sistemov pri nas je več kot očitna, zato tudi na mnogih ravneh prisegamo na drobnogospodarski razvoj kot enega temeljnih kamnov premagovanja nakopičenih težav. Pletilstvo v Prosenjakovcih, sicer tozda ljubljanskega Tekstila, je s svojimi 230 zaposlenimi in izrazito prilagodljivo proizvodnjo lep zglede majhnega obrata z relativno uspešnim poslovanjem. V prvi vrsti prav zaradi prožnosti, prilagodljivosti proizvodnih programov. Zato na tržišču vedno znova nastopajo z izdelki, ki jih lahko prodajo.

Pletilstvo Prosenjakovci ima danes tri proizvodne programe: največji je še vedno športna trikotaža, tu pa sta še predelava tekstilnih odpadkov in ti. tehnična konfekcija.

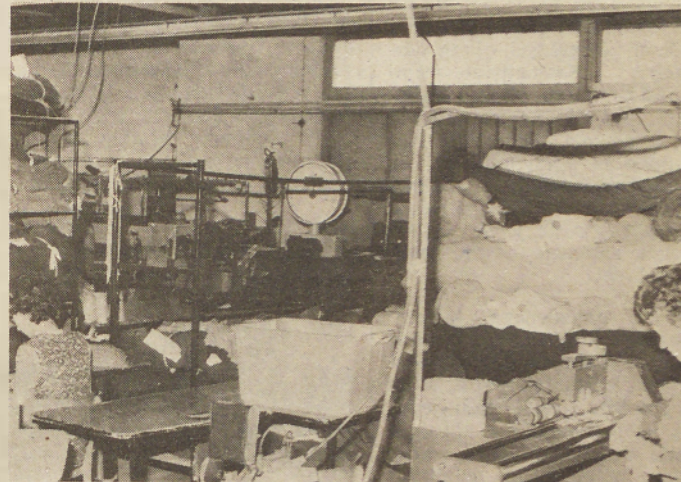
Pri prvem gre za bolj ali manj znano ponudbo trenirk (letos naj bi dosegli številko 40 tisoč), majic, kratkih telovadnih hlač in puloverjev. Izdelke plete in konfekcionira okrog 120 delavcev oziroma delavk, saj je v tozdu kar 70 odstotkov žensk. Tekstilne odpadke, ki jih predelujejo, delno prodajo, delno pa jih porabijo za pester program raznih krp za čiščenje, ki se uporabljajo tako v gospodinjstvu kot v nekaterih industrijskih vejah. Da se ne zapirajo vase, dokazujejo prav pri izdelavi krp, saj sodelujejo tako z domačimi kot tujimi firmami (npr. Ferromoto Maribor in Vileđa iz ZRN). Tako izdelujejo samo za izvoz posebne spužve za čiščenje oken in jih bodo še letos prodali v Zahodno Nemčijo okrog 500 tisoč. Zadnji program imenujejo tehnična konfekcija, poljudneje pa gre za izdelavo filtrov za zaščito okolja.

Osnovna surovina za filtre je sintetika, izdelujejo pa jih spet v sodelovanju — tokrat s Tekstilnim tozdom iz Medvod. Obrat, ki se ukvarja s to, recimo ji ekološko dejavnostjo, je v Križevcih na Goričkem in zaposluje 50 delavcev.

Že iz opisanega je mogoče sklepati, da se v Prosenjakovcih ne vežejo na en sam velik program, torej so lep zglede udeležanja političnih zahtev po preustroju, prilagajanju. Razmere na

nih strojev (lani so za šivalniško opremo porabili 76 milijonov dinarjev).

Pogosto se ustavljam tudi ob izvozu, ki se je pri nas v začetku leta občutno znižal. V Pletilstvu je bil leta 1986 tudi nižji kot leto prej, vendar na račun sprememb, za katere so se odločili. Že nekaj let so namreč izvažali smučarske pulije. Vendar je postal izvoz, gre za klasičnega, dohodkovno tako nezanimiva, da so se odločili za skupnega z ozdom Beti iz Metlike. Letos je v prvem trimesečju izvoz celo nekaj nad načr-

Prizor iz proizvodne dvorane prosenjakovskega Pletilstva, ki se ukvarja z vrsto drobnih proizvodnih programov v sodelovanju z mnogimi partnerji doma in na tujem.

ko pisemo o treh železih v ognju, od katerih je prvo že toliko »ogreto«, da bo morda že letos prineslo prve rezultate. Gre za izdelavo kmetijske embalaže, natančneje za vreče za povrtnino in krompir. Izdelava bi bila po izračunih v Pletilstvu donosna, vendar pa zahteva tudi naložbo — nakup stroja v tujini, stal pa bo približno 300 milijonov dinarjev.

To je za majhen kolektiv kar velik zalogaj, zato drugih naložb za letos ne načrtujejo, razen vzdrževanja in nadomeščanja iztroše-

tovanim, podobno kaže za drugo in tudi ob koncu leta bodo »izvozne« številkke verjetno višje od načrtovanih. Prodaja na tujem je Prosenjakovec gre izključno na zahod, torej na konvertibilni trg, čeprav tudi pletilci čutijo, da je izvoz dohodkovno dokaj nezanimiv. Vendar pa je to strateško gledano skoraj edina možna pot, zato bodo po letošnjih načrtih v izvoz usmerili kar 35 odstotkov fizične proizvodnje, ukvarjajo pa se tako s klasičnim izvozom kot z dodelavo.

Bojan Peček

NEKE ČUDNE IDEJE

Časi, ko so »ujčkali« posamezne delovne organizacije, ki so imele prednost, na primer pri prevzemanju naložbenih del, so minili. Vse bolj prihaja v ospredje konkurenčnost: delo dobi tisti, ki je cenejši in boljši. Tudi ni več obvezno, da dobi določena dela družbeni sektor. Zasebniki (v mislih imam predvsem razna inštalacijska dela) so cenejši. Pa še nekaj se je spremenilo: pri izdaji obrtnih dovoljenj že dolgo časa ni treba več mnenja določene organizacije združenega dela, all morda zasebnik ne bo konkurenca. Tudi tega ne gre prezreti: občine se vse bolj odpirajo navzven, zavedajoč se, da samozadostnost nikamor ne vodi.

Še bi lahko našteval zakonske in miselne spremembe, ki vnašajo »pretrese« v posamezne tozde. Da, pretrese, nelagodnost (brezbriznosti je bilo že itak preveč!) In da bom kar se da konkreten, naj takoj nadaljujem: lendaravska delovna organizacija Gidos zahteva, naj bi bila nosilec določenih inštalacijskih del v okviru občine samo ona. Varstrov je tozdi, ki se deloma ukvarja tudi s tem, naj bi odpadel. Na seji občinske skupščine je Gidos prek svojega delegata zahteval, naj bi skupščina sklenila, da obrtniki ne bi mogli prevzemati zahtevnejših (elektro)inštalacijskih del, češ da ni jamstva, da bodo dobro opravljena in da tudi ne morejo (obrtniki) prevzeti odgovornosti. Seveda skupščina (zbor združenega dela) te »delegatske« pobude ni sprejela. Investitorji se že vedo

odločiti, komu bodo oddali dela.

Drugi zglede: Integralov tozdi Prevoznitvo in delavnice je res okrepil svoja osnovna sredstva (avtocisterne), vendar to ne bi smelo pomeniti monopola. Tudi zasebniki, ki izpolnjujejo zahtevane pogoje za izdajo obrtnega dovoljenja, imajo pravico (v skladu z določili obrtnega zakona) do prevoza tekočin v avtocisternah. Tudi v tem primeru občinska skupščina ni mogla šteti (samo)interesa temeljne organizacije združenega dela. Toliko bolj, ker gre v primeru prevoza nafnih derivatov povsem za sodelovanje družbenega (Nafta Lendava) in zasebnega sektorja. Take stike vendar spodbujamo, mar ne?

Se en zglede: Trgovsko podjetje Univerzal Lendava, dasiravno je član velikega Mercator-

ja, ni sposobno, da bi organiziralo prodajo na veliko za potrebe družbenega in zasebnega sektorja. Vsaj enkrat priznanje, saj so prej poudarjali, da bodo naredili to in ono. To pa je bil bolj pesek v oči — preprečitev, da na njihovo interesno območje (navsezadnje so nosilec razvoja trgovine) ne bi prišla konkurenca. Zdaj, ko so konkorno priznali nemoč, čeprav bi jaz temu rekel: nepripravljenost, nepodjetnost... , pa zahtevajo (stara pesem!), da mora vsakdo, ki se pojavlja na njihovem območju, vlagati tudi v zidove, kot to delajo oni (pa še res je!). No, »občinarji« so že (neuradno) izjavili, da je ta zahteva neumestna, saj je v Lendavi še veliko starih stavb, ki bi jih lahko lepo preuredili. In če bi se kdo »zaletel« v nekdanjo staro občinsko stavbo, bi ga najbrž direktorji drugih tozdo, ki jih (kulturniki) prosijo za staro milijardo, da bi naredili vsaj hidroizolacijo, nagrajili.

Neke čudne ideje! Da, ideje — misli, ki pa jim nihče več ne prikimava. Konkurenca je dobra, spodbuja, da si vedno na nogah. Vemo pa, kaj se zgodi s tistim, ki dolgo spi.

Štefan Sobočan

Še vedno problem lastništva in vzdrževanja

Gorenje Elrad iz Gornje Radgone je v osmih letih, odkar montira v Sloveniji in Jugoslaviji sisteme kabelske televizije, osvojila ne le montažo, ampak tudi izdelovanje vsega potrebnega za kabelsko televizijo. Uvažajo le še kable za osnovne linije, tako da so v prednosti pred drugimi jugoslovanskimi izdelovalci, ki v glavnem le montirajo uvožene izdelke.

Tačas delavci Elrada opravljajo 70 odstotkov teh del na jugoslovanskem trgu, izdelovanje potrebnih izdelkov pa predstavlja 10 odstotkov proizvodnje za kabelsko televizijo.

Doslej so končali že 25 sistemov s 43 tisoč priključki, v kratkem pa bo končan še 45 tisoč priključkov. S sedanjimi sistemi na 300 MHz lahko gledalci sprejemajo 14 kanalov, s popolnejšimi, na 450 MHz, pa jih bodo lahko še več.

Glavni problem sistemov kabelske televizije v Jugoslaviji je še vedno njihovo vzdrževanje, še prej pa problem lastništva. V drugih državah skrbijo za te sisteme poštne ali televizijske organizacije, vendar sta leti v Jugoslaviji še nesposobni prevzeti odgovornost nad upravljanjem in s tem vzdrževanjem, menijo v delovni organizaciji Gorenje Elrad.

Bernarda Peček

gorenjevarstroj

Kandidati za opravljanje vseh del in nalog, razpisanih v Vestniku 16. 4. 1987, obveščamo, da je prijavni rok na razpis 8 dni od dneva objave razpisa.

Zdravilišče Radenska, n. sol. o. Radenci objavlja po sklepu komisije za delovna razmerja tozda Naravno zdravilišče prosta dela in naloge ASISTIRANJE PRI ZOBOZDRAVSTVENIH OPRAVILIH Pogoj: srednješolska izobrazba medicinske smeri ali zobozdravstveni asistent, 2 leti delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit Poskusno delo traja 3 mesece. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh na naslov: Zdravilišče Radenska, Radenci, kadrovsko-socialna služba. Kandidati bodo o rezultatih izbire obveščeni v roku 45 dni po poteku objavnega roka.

M. H.

SOLIDARNOST: SO ZA SPREMEMBO

Invalidske delavnice delujejo kot druge delovne organizacije, z vsemi pravicami in obveznostmi. To pa jih postavlja v neenak položaj, saj je produktivnost dosti nižja, prav tako je več delavcev na bolniškem dopustu, kar še dodatno manjša njihov dohodek. Zato si v Solidarnosti, pa tudi v drugih invalidskih delavnicah po Sloveniji prizadevajo, da bi se spremenilo tisto določilo v zakonu, ki pravi, da lahko denar, ki ga dobijo od interesnih skupnosti, uporabijo le za razširjeno reprodukcijo. Želijo si, da bi ga lahko uporabili tudi za kritje boleznin.

Solidarnost je toliko na slabšem, ker ima najvišji delež zaposlenih invalidov v primerjavi s slo-

venskimi invalidskimi delavnicami. Od 59 zaposlenih je 36 invalidov. To so predvsem mladi, saj je povprečna starost med 20 in 23 let, vendar pa zaradi nizke produktivnosti, ki pa se povečuje, tudi dohodek niso visoki. Delavci povečini prejemajo zajamčen osebni dohodek, ali 66 tisoč dinarjev.

Sedaj delajo grafično in šiviljsko delo, želijo pa, da bi uvedli še nove smeri. To pa so le želje, ki se bodo lahko uresničile, če bodo dobili večje prostoro. Prav sedaj se dogovarjajo za prostore sedanje kirurgije.

Ceste iz referendum skega programa

Kot je znano, je v soboški občini za leto 1987 sprejet občinski referendumski program tudi za posodobitev lokalnih cest. Občinska samoupravna interesna skupnost za ceste v Murski Soboti je v ta namen izdelala podrobnejši program letošnjih del.

Tako bodo na 6,3 kilometra dolgem odseku ceste Bakovci-Melinci, kjer so z zemeljskimi deli začeli že v lanskem letu, letos končali s temi deli in položili asfalt. Posodobili bodo tudi ceste: Fikšinci-Rogašovci, okrog 4 kilometre, Kramaroviči-mejni prehod z Avstrijo, okrog 1,1 kilometra, in 3,4 kilometra dolg odsek Šalamenci-Pečaroviči. Ker ponudbe za opravljanje del na posameznih odsekih še sprejema občinska samoupravna interesna skupnost za ceste, je za zdaj nemogoče natančno oceniti vrednost teh del.

Poleg omenjenega referendumskega programa se bodo v skladu s srednjeročnim načrtom občinske cestne skupnosti v letošnjem letu izvajala tudi druga dela na regionalnih in lokalnih cestah v soboški občini. Med drugim nameravajo asfaltirati odsek ceste Mali Bakovci-Bakovci ter urediti mostove med Gančani in Bogojino, v Krogu in Jurju, ki se je pred kratkim porušil. Za posodobitev lokalnih cest v letu 1987 načrtujejo v soboški občini zagotoviti 516 milijonov 880 tisoč dinarjev. Največji vir sredstev, in sicer 204 milijone 636 tisoč dinarjev, bo iz združenih sredstev temeljnih organizacij združenega dela, ki bodo prispevale 0,50 odstotka iz dohodka. Z 0,50 odstotka občinskega samopriskpeva naj bi se nabralo 182 milijonov 244 tisoč dinarjev, sofinanciranje krajevnih skupnosti bo znašalo 50 milijonov dinarjev, od republiške skupnosti za ceste za manj razvita območja v SR Sloveniji pa računajo na 80 milijonov dinarjev.

M. Jerše

Brez zaupanja in strpnosti obeh strani ne bo šlo

Javna tribuna v KS Čepinci

Dobil sem 6 milijonov starih dinarjev. Je to povračilo? Domačini so ves čas trdili, da je divjadi preveč, da se jim zato ne plača obdelovati zemlje in da jim Kompas ne odmerja pravične odškodnine. Vendar, slišali smo najbrž tudi več neopravičenih kritik, češ da Kompas nima lastnih krmilšč za divjad in da je ne odstreljuje dovolj.

»Nekoč sem s starim očetom hodil po Goričkem. Videla sva le divje zajce in fazane. Potem pa so prišli jeleni in divje svinje. Tega ni kriv Kompas,« se je v razpravo vključil predstavnik Lovske zveze Slovenije (imena si žal nisimo uspeli zapisati) in med drugim tudi menil, da bi lovci lahko postrelili vso divjad, vendar obstajajo zaščitni predpisi, poleg tega pa se pojavijo drugi.

»tudi med novinarji so taki, ki pravijo, da moramo to šteti, pa tisto, pa male in velike živali... Divje svinje nam delajo desetkrat več škode, kot imamo od njih koristi. Jaz bi najraje vsako divjo svinjo, tudi brejo ali pa s pujski ustrelil. Potem pa bi me kritizirali, češ kakšen človek sem!«

»Menim, da je lovska organizacija zaveznik kmeta, ona namreč preprečuje škodo, vsaj trudi se, in jo tudi povrača. Da bi izključili pristranost, bomo odslej k ocenjevanju povabili tudi kmetijskega strokovnjaka,« pa je med drugim povedal direktor Gojvitvenega lovišča Kompas Gornji Petrovci Geza Bačić. Dejal je tudi, da so njihovi lovci v zadnjih petih letih na tamkajšnjem območju odstrelili 374 divjih svinj, jelenjadi pa vsako leto odstrelilo okrog 55, kot je to določeno z lovskim načrtom. Letos predlagajo povečanje. Poleg tega

pa ni res, da Kompas ne bi skrbel za lastna krmilšča za divjad, saj ima 10 hektarjev krmnih njiv zunaj ali ob robu njegovih posevkov in približno toliko tudi med polji, ki so v lasti kmetovalcev. Revirni lovski čuvaj v krajevni skupnosti Čepinci Ernest

Del udeležencev javne tribune. Kmetovalci so se najbolj hudovali zaradi divjadi, ki jim dela na posevkih veliko škodo, gojvitveno lovišče Kompas Gornji Petrovci pa naj jim le-te ne bi pravično vračalo. Slišali in zapisali pa smo tudi drugo plat medalje.

Kerčmar pa je povedal, da mu domačini tudi nagajajo, kadar je na preži za divjako. Slišali in zapisali smo torej obe plati problema zaradi divjadi na Goričkem. Prav gotovo bo potrebno v prihodnje več strpnosti in sodelovanja. Ob koncu so se tudi dogovorili, da bodo domačini izkoristili prilagoditve, ki jim jo ponuja Kompas, to je sredstva za škropljenje proti divjadi, da bo posledaj pri ocenjevanju škode navzoč tudi kmetijski strokovnjak in da bodo predele njivskih površin, kjer je najbolj intenzivna pridelava poljščin.

ogradili. Sicer pa ograjevanje ni rešitev, saj je potem škoda na drugih predelih veliko večja. Kompasovi lovci pa bodo, kot je že omenjeno, letos povečali tudi odstrel divjadi.

KMETA NA KOLENA?

Tudi v zvezi s predvidenimi melioracijami na tamkajšnjem območju so imeli kmetovalci več

pomislov, še predvsem pa zaradi zaščitnih pasov (remiz). Eden izmed večjih kmetovalcev iz Markovca je celo menil, da bo družba kmeta s tem postavila na kolena. Vendar čemu le? Če bodo na melioriranem kompleksu, velikem okrog 1800 hektarjev, žrtvovali 2 hektarja in pol zemlje za zaščitne (vetrobanske) pasove, res ne bi smeli biti tako nezaupljivi do predlogov strokovnjakov. Družba pa sicer namerava vložiti v ta dela okrog 2,5 milijarde dinarjev. Mar to ni ogromna pomoč kmetovalcem?

Jože Graj

Večja skrb za čisto okolje

Tudi v soboški občini si močno prizadevajo za odpravljanje vzrokov in zmanjševanje posledic onesnaževanja okolja. V ta namen je izvršni svet skupščine občine pripravil osnutek ukrepov, ki naj bi pripomogli k izboljšanju stanja na tem občutljivem področju. Pri varstvu okolja je sprejeto stališče, da mora KG Rakičan, tozdr Prasičereja izdelati sanacijski program za gnojenje. Tu je treba upoštevati ugotovitve iz študij Mrharja, Leskoviška in Lobnika na lanskem posvetu v Radencih. Komiteju za

urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve pa so naložili, da z odlokom določijo območje, kjer ni dovoljena uporaba gnojevke in pripravi odlok o dovoljenem številu reje posameznih vrst živali na posameznih območjih. Pred delovno organizacijo Mesna industrija ABC Pomurke pa je postavljena zahteva, da v najkrajšem času dokonča kafilnerijo v Murski Soboti in da si za obratovanje pridobi uporabno dovoljenje. Rečeno je, da je v kafilneriji nujno potrebno zagotoviti tako stopnjo obdelave odpadka, ki jih bo brez škodljivih vplivov možno odvajati v kanalizacijo, in da zaradi nadaljnega procesa gnitja ne bodo povzročale smradu.

Zelo pomembno je tudi varstvo pitnih voda. Tako bo komitej za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve pripravil odlok o določitvi zaščitnih pasov pri javnih objektih za oskrbo z vodo. Prav tako naj bi z odlokom zavarovali zaloge podtalnice in določili lastništvo za vsak posamezni javni objekt za oskrbo z vodo in upravljalca. Za odlagališča komunalnih odpadkov, začasno deponijo posebnih strupenih odpadkov in poginulih živali v primeru izbruha kužnih boleznih pa bodo določili natančnejša mesta. V ta namen je treba zagotoviti odstranjevanje odpadkov z

vseh območij soboške občine, ne le iz mesta, za kar se mora ustrezno opremiti temeljna organizacija Komunala. Poleg tega so se dolžne vse organizacije, združene za obratovanje, dogovoriti za zbiranje odpadkov, ki se lahko uporabijo kot sekundarna surovina. Vsa divja odlagališča odpadkov pa morajo odpraviti krajevne skupnosti. Za sanacijo in ukrepanje ob nesreči in razlitju naftnih derivatov ter drugih kemikalij pa je odgovorna delovna organizacija. Krajevne skupnosti pa naj v svojih planskih aktih predvidijo odpravljanje problematike odvajanja odpadka iz naselij.

Poseben problem je tudi onesnaževanje voda. Tu čaka veliko nalog zlasti farmo Nemščak, ki mora izdelati sanacijski program za predelavo in končno odvajanje gnojevke, tozdr Kremenčev pesek Puconci z zagotavljanjem učinkovitega čiščenja tehnološke vode v separaciji in delovne organizacije: Mesna industrija, Agromerker, Panonija, Pomurski tisk, tozdr Splošna bolnica Rakičan, Tovarna mlečnega prahu in Agroservis, ki odvajajo tehnološke odpadne vode na komunalno čistilno napravo. Slednje morajo izdelati sanacijske programe za zagotavljanje učinkovitega prečiščenja.

Milan Jerše

Kot če bi bila kakšna priveditev — skoraj toliko obiskovalcev se je minuli petek zbralo v vaškem domu v Čepincih. Imeli pa so javno tribuno, to je zdaj že tradicionalna oblika pogovorov s predstavniki družbenopolitične skupnosti in delovnih organizacij, ki potekajo v soboški občini na pobudo občinske konference SZDL M. Sobota.

Pred vaško-gasilskim domom v Čepincih. Znotraj pa je minuli petek kar precej »pokolov«, čeprav lovci niso imeli s sabo pušk.

USPEŠNO IZOBRAŽEVANJE DELEGATOV

Tudi letos sta občinska konferenca SZDL in delavska univerza Lendava pripravili izobraževanje delegatov z namenom, da bi jim olajšala delovanje v skupščinah. Predavanja o družbenopolitični aktivnosti in gospodarski problematiki, ki so jih pripravili v 18 krajevnih skupnostih, so popostrili z razpravo, v katerih je sodelovalo veliko delegatov, predvsem delegatov iz samoupravnih interesnih skupnosti. Predavanja, ki so jih imeli družbenopolitični delavci in gospodarstveniki lendavske občine, so bila zanimiva, saj so zajela celoto družbenopolitičnega življenja in delovanja v občini in izven nje. Poseben pomen so namenili gospodarskim vprašanjem, ki so v občini tudi najbolj pereča. Delegatom bo minulo izobraževanje v veliko pomoč pri odločanju, želijo pa, da bi z njim nadaljevali.

Jani D.

SREČANJE Z ŽAGARJEVO NAGRAJENKO MARIJO SKLEDAR

LETO, DOLGO ŠTIRI DESETLETJA

»Svoja otroška leta sem preživela na robu Ljubljane ob stari mami, ki me je z mojo malo motiko vedno vodila na vrt. Rada sem bila v naravi in med okupacijo me je obroč okrog mesta strašno tesnil. In ko je prišla svoboda, sem se takoj javila na takratnem kmetijskem ministrstvu s prošnjo, da me dajo na kakšno posestvo. Potem sem bila med tistimi, ki so jih določili za študij agronomije na zagrebški univerzi... Pozneje sem prišla v Pomurje; moji sorodniki in znanci v Ljubljani so me pomilovali, češ, kam me je vrgla usoda v to pusto, nerazvito pokrajino. Res, ko sem po deveturni vožnji pristojala na soboško železniško postajo, sem se znašla na prašni cesti... Mogoče sem prva leta še hrepenela po Ljubljani, in si predstavljala, da se bomo preselili kam bližje, mogoče tudi zaradi mame, ki je ostala sama, in pa s takimi iluzijami, da bi hodila v gledališče, na koncerte. Z leti sem uvidela, da so bili moji ljubljanski znanci ravno tolikokrat v gledališču ali na koncertu kot jaz... In potem se nehote zvišvi v to okolje in danes želim s to pokrajino: jezim se, če se ji zgodi krivica, veselim se njenih uspehov. Moja mladostna tiha želja je bila delati v inštitutu pri rastlinski selekciji. Danes pa mislim, da na tistem delovnem mestu ne bi toliko koristila, ne bi bilo toliko notranjega zadovoljstva, kot mi ga je dalo delo na šoli...« pripoveduje počasi, z izbranimi besedami. Njena pisarna na rakičanski kmetijski šoli je ozka, bolj podobna celici, kjer je komaj mesta za mizo, omaro, vendar v

svoji preprostosti, brez odvečnih kupov papirja, statusnega simbola vodenja, prijetna. Skozi okno izza oblakov se prikrade sončni žarek, zapleše po steni, ona nenehoma obstane sredi pripovedovanja. Nekaj časa sledi siju in skoraj sramežljivo doda: »Moram pa priznati, da nikoli nisem šla z odporom v službo, niti v najtežjih časih...«

Po končani fakulteti in enoletnem službovanju na Žolniku z ministrskim dekretom je diplomirana inženirka agronomije, takrat še Marija Novak, prispela v Rakičan, kjer naj bi za eno šolsko leto zamenjala učitelja. Po dvanajstih mesecih, ki bi se mogoče z željo po spremembi delovnega mesta pojavila na ministrstvu, tega ni storila, ker se je poročila in se tudi zživela v prekmurske razmere. Od takrat je življenje Marije Skledar neločljivo povezano s kmetijskim šolstvom: »Kmetijsko šolstvo je v teh letih naredilo velik korak: začeli smo z enoletnimi šolami, imeli pa en oddelek z dvajsetimi učenci. Tako smo nekje zivotarili, kot je zivotarilo tudi kmetijstvo, tja do leta 1959, ko je naenkrat prišlo do večje spremembe. Takrat je okrajni odbor ustanovil v Rakičanu srednje kmetijsko šolo za mladino, obenem pa smo začeli z izobraževanjem dvesto odraslih, ki so pravzaprav prišli s precej visokih političnih in gospodarskih položajev, da si v dveh letih pridobijo znanje. Ta leta so zahvale velike žrtve od predavateljev in slušateljev, moram pa priznati, da so bila to obenem tudi najlepša leta, posebno ko smo videli, kako so se ti ljudje lepo obnesli.

Vedno sem menila, da šola ne more biti ločena od proizvodnje. Če bi se mi izolirali, prepričana

sem, danes kmetijske šole v Rakičanu več ne bi bilo. Bile so želje in hotenja po ukinitvi, vendar so na srečo pametni ljudje to preprečili... Naš celotni kolektiv se je vpel v okolje predvsem s poskusništvom: začeli smo z majhnimi poskusi, danes pa lahko rečemo, da smo s svojim zanesljivim in točnim delom dosegli določene sloves, ki nam omogoča sodelovanje z večjimi inštituti po Jugoslaviji. Druga vez z okoljem pa je izobraževanje kmetovalcev, delavcev v kmetijstvu, na šolo vabimo kmečke gospodinjice, naš cilj pa je v dodatno izobraževanje zajeti vse tiste naše absolvente, ki delajo na svojih kmetijah. Letos imamo štiri oddelke programa za izobraževanje odraslih kmetovalcev in moram povedati, da so rezultati zelo ugodni.«

Ella Pivar

ABC POMURKA

KMETIJSKA ZADRUGA PANONKA
Murska Sobotica, o. sol. o.

ABC POMURKA — KZ PANONKA Murska Sobotica RAZPISUJE

JAVNO DRAŽBO

za prodajo:

- Na podlagi sklepa delavskega sveta delovne skupnosti 1. tovarnega avtomobila TAM 5500, letnik 1974, izklicna cena 1.500.000 — din, neregistriran, v voznem stanju. Javna dražba bo v sredo, 29. 4. 1987, ob 10. uri na dvorišču centralnega skladišča KZ Panonka, Murska Sobotica, Lendavska 61 b.
- Na podlagi sklepa ZS TZO Prosenjakovci
 - Mešalec — drobilec za pripravo krmil z dvema elektromotorjema, izklicna cena je 200.000 — din. Mešalec je na dvorišču skladišča TZO Prosenjakovci. Javna dražba bo v sredo, 29. 4. 1987, ob 12. uri na dvorišču TZO Prosenjakovci v Prosenjakovcih.

Udeleženci morajo pred začetkom javne dražbe vplačati varščino v višini 10 % od izklicne cene, in to komisiji za izvedbo licitacije. Kupec je dolžan plačati kupnino v 15 dneh od sklenitve pogodbe.

V soboškem Agromerkurju

Izdelki iz piščančjega mesa

Težnja, da Pomurje ne bi bilo zgolj surovinska osnova za industrijo na razvitih območjih, je prisotna že dolgo časa, vendar se razmere le počasi spreminjajo. Največ neizkoriščenih možnosti je gotovo na področju kmetijstva, saj doberšen del kmetijskih pridelkov konča pri kupcih na drugih območjih, namesto da bi jih predelali in tako tudi čim višje ovrednotili. Na področju predelave smo največ naredili pri mesu in mleku, vendar tudi tu vseh možnosti še nismo izkoristili.

Zato je toliko bolj spodbudna odločitev soboškega Agromerkurja, ki je nosilec razvoja perutninarstva v sozdu ABC Pomurka, da začne izdelovati izdelke iz piščančjega mesa. Poleg mlekarstva je perutninarstvo takorekoč edina dejavnost, ki kljub krizi v živinoreji ni nazadovala, saj se prireja piščančjega mesa iz leta v

leto povečuje, pa tudi s prodajo ni težav. Že pred dvema letoma so se v Agromerkurju odločili, da bodo poleg piščancev pripravljali tudi predpakirano meso na pladnju, za kar so v okviru obstoječe in prenovljene klavnice bile podane vse možnosti. Ti izdelki so bili na tržišču dobro sprejeti in zato so razmišljali na

prej, kako izdelke še višje ovrednotiti. V sodelovanju s tozdom Meso-izdelki Kmetijskega kombinata Radgona so konec lanskega leta sklenili, da bodo izdelovali izdelke iz piščančjega mesa in odločili so se za izdelavo treh vrst klobas: perutninsko klobaso, ki je podobna posebni klobasi; piko, ki je podobna pariški klobasi in piščančja prsa v omotu, ki so podobna šunkarici, poleg teh pa izdelujejo še hrenovko iz piščančjega mesa.

Na degustaciji svojih izdelkov, ki so jo pred nedavnim pripravili v Beogradu, so bili ti izredno dobro sprejeti in po zagotovilih

predstavnikov velikih trgovskih organizacij imajo zanje zagotovljeno tudi tržišče. Podobno degustacijo so konec minulega tedna pripravili tudi v prostorih delovne organizacije v Murski Soboti, kjer so ti izdelki prav tako doživeli vso pohvalo.

V začetku bodo dnevno dali na tržišče 3 tone teh izdelkov, ko bodo dogradili predelavo, pa bodo te količine še povečali. V Agromerkurju pa že razmišljajo o novih proizvodih, ki bodo dohodkovno še bolj zanimivi. Načrtujejo namreč pripravo globoko zamrznjene hrane.

L. Kovač

V radgonski enoti veterinarske postaje

Otvoritev novih prostorov

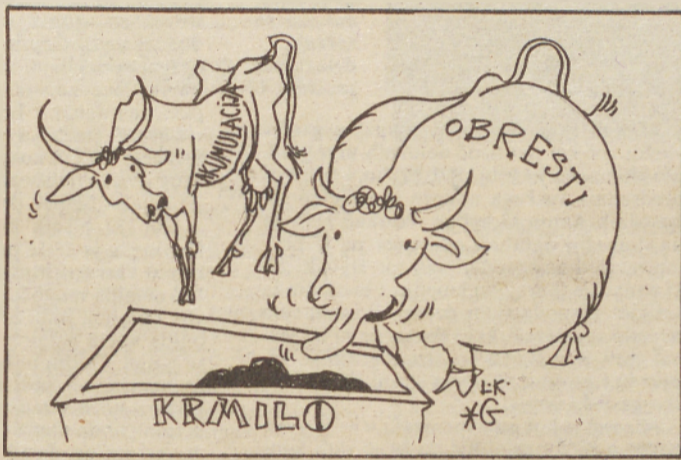
Po združitvi veterinarskih postaj Goraja Radgona in Murska Sobotna v letu 1980 so v Gornji Radgoni začeli razmišljati o novih prostorih za to službo, ki naj bi jih uredili v središču mesta. Stari prostori v Podgradu so bili predvsem za občane dokaj odročali, pa tudi sicer neprimerni za delo službe. Želja se jim je končno uresničila, stare prostore so prodali in kupili druge v središču Gornje Radgone. Mesto so dobili v poslovnih prostorih Beograjske banke, na 75 kvadratnih metrih uporabne površine pa so uredili ambulanto z laboratorijem in drugimi najnujnejšimi prostori, ki jih bodo jutri na priložnostni slovesnosti tudi predali namenu.

Naložba v ureditev veterinarske postaje jih je stala okrog 14,5 milijona dinarjev, kupili pa so tudi nekaj najpotrebnejše opreme. Pet zaposlenih v radgonski enoti veterinarske postaje bo tako posej delalo v ugodnejših razmerah, službo pa bodo s tem še bolj približali tudi občanom. Žal pa še vedno ugotavljajo, da primanjkuje veterinarjev, saj delata na terenu le dva, ki s težavo pokrivata območje celotne občine. Ker pa opravljajo tudi nekatera dela za Kmetijski kombinat Radgona, ki ima svoje ambulante, v radgonski občini razmišljajo, da bi vse veterinarske storitve prenesli v to enoto (v celoti tudi za kombinat) in zaposlili še kakšnega veterinarja ter tako to enoto še bolj usposobili za delo.

L. Kovač

TURNIŠČE: cene pujskov

Minuli četrtek so rejci pripeljali na sejem v Turnišče 58 pujskov, starih od 7 do 10 tednov. Za par so zahtevali od 50.000 do 60.000 dinarjev, prodali pa so 40 živali.

Melioracije na trhlih nogah

Razprava na seji soboškega izvršnega sveta o poročilu o izvajanju melioracij v lanskem letu je jasno pokazala, da je na tem področju v občini še veliko pomanjkljivosti. Pogrešajo predvsem boljše organiziranost in usklajenost del med investitorji, projektanti in izvajalci, kje bo očitno treba zaostri odgovornost. Zamujanje pri izdajanju uporabnih dovoljenj, pomanjkljivo odpravljanje ugotovljenih napak pri tehničnem prevzemu in še vrsta drugih pomanjkljivosti je namreč otežilo predvideno izvajanje komasacij, za kar so bili razumljivo še posebno dovzetni kmetovalci. Zaradi pomanjkanja denarja in premajhnega nadzora gradbenih objektov so se zadeve marsikdaj zavladevale, zato ni čudno, da so ljudje na terenu nenehno opozarjali na napake. Niso bili redki zapleti, do katerih pa ob pravčasni in pravilnem izvajanju melioracijskih del ne bi smelo prihajati. Že podatek, da so v Kmetijski zadruzi Panonka od načrtovanih 2983 hektarov izvedli melioracije le na površini 568 hektarov, kar pomeni borih 19 odstotkov planjskih obveznosti, je dovolj zgovoren.

Zato je upravičeno zavzemanje odgovornih predstavnikov soboške občine za dosledno izvajanje pogodbenih obveznosti, pri čemer mora vsak udeleženec v agromelioracijskem in komasacijskem postopku prevzeti svoj del odgovornosti. Na ta način pa bo seveda odpadlo iskanje t. i. dežurnih krivcev za nastale napake. Marsikdaj so bili slabi in nepopolni že projekti. In tako so se na posameznih območjih komasacije prelagnile iz leta v leto, nestrpnost ljudi pa je bila vedno večja.

Nič čudnega, če je KZ Panonka kot nosilec naložb v melioracije na zasebnih zemljiščih potegnila krajši konec, saj so v letošnje leto prenesli melioracij na 2239 hektarjih površin, kar bi morali opraviti že v preteklih treh letih. Pretežni del teh melioracij je izvajalo SGP Pomurje, manjši del pa VGP Maribor. Zanimivo je, da so pri slehernem melioracijskem posegu komisije za tehnične prevzeme ugotovile določena odstopanja, pomanjkljivosti, napake in slabosti. Teh pa izvajalci kljub rokom niso odpravili. Zato pa mora KZ Panonka najkasneje do spomladanske seve zagotoviti odpravo vseh napak, saj je treba računati tudi na precejšnja sredstva, ki jih dobijo od Zveze vodnih skupnosti Slovenije. S tem denarjem pa se očitno ne sme igrati!

Ob takem odnosu do melioracijskih del se ne moremo znebiti občutka, da je vprašljivo izvajanje že načrtovanih letošnjih ogromelioracij na 695 hektarjih površin v Polani, Bodoncih in Puconcih. Še posebno zato, ker dosedanje izkušnje niso nič kaj rožnate, postopek za pridobitev investicijske dokumentacije pa je

razmeroma dolg. V letu 1987 je predvidenih šest komasacij, in sicer v delih devetih katastrskih občin: Zenkovi, Markišavci, Nemčavci, Noršinci, Murska Sobotna, Beznovci, Topolovci, Moravci in Filovci. Skupno gre za 1714 hektarov zemljišč. Doslej je bil pogodbeni izvajalec vseh tehničnih del Geodetski zavod Ljubljana. Upajmo le, da pripombe ljudi v prihodnje ne bodo več tako glasne kot doslej! To je namreč v korist vseh.

Milan Jerše

TURNIŠČE

Travniki nič več pod vodo

V Turnišču že imajo nekaj izkušenj z zemljiškimi poseji, saj so zložili 415 hektarjev njiv, ki so v povprečju merile 20 arov, v večje, za kmetijsko obdelavo primernejše njive. Zdaj so se odločili za novo območje. Le-to meri 350 hektarjev; v glavnem so to »dnučni« travniki. Upravnik TZO Turnišče Jože Koveš nam je o tem povedal:

»Res je, prve izkušnje so. Nekaj tudi grenkih. Upam pa, da bomo nov kompleks uredili z manj težavami. Doslej smo imeli največ težav z ribiči in gozdarji.

Nesporazum smo rešili tako, da spornega območja po novem nismo zajeli v melioracijsko območje. S pripravami smo že precej daleč. Tako je že bil razgrnjen načrt ureditvenega območja. V prihodnjem mesecu bodo zemljišča tudi ovrednotena in nato bo podan predlog razdelitve, seveda strjenih parcel. Z izsuševalnimi deli pa bodo delavci Vodnogospodarskega podjetja Maribor predvidoma začeli proti koncu avgusta, ko bo pospravljen košnja.«

Tokrat v Turnišču torej ne le zlozba, ampak tudi melioracije. Ta izsuševalna dela pa so več kot potrebna, kajti gre za površine, ki so praviloma do junija poplavljene. V sušnem obdobju pa je narobe: zemljišča se hitro izsuše in ni pridelka. Prav zato bodo zdaj uredili tako, da bo voda odtekala v mlinski kanal, v sušnih obdobjih pa bodo zemljišča lahko namakali; odpreti bo treba le zapornico na Ledavi.

Pa cena ureditvenih del? 80 odstotkov vrednosti del pokriva (nepovratno) vodna skupnost, 20 odstotkov pa naj bi plačali kmetje, vendar si v TZO prizadevajo, da jim tega ne bi bilo treba.

S. S.

Jani D.

Vrtičkarji, prijavite se!

S pomladjo se navadno razmahne tudi vrtičkarska dejavnost. Vsakdo si namreč želi na ta način priskrbeti cenejšo povrtnino, saj vemo, kako draga je v trgovinah. Tudi prebivalci Murske Sobotne se že od nekdanj ukvarjajo z vrtičkarstvom, vendar ne na dovolj organiziran način. Zato so se v okviru mestnih krajevnih skupnosti odločili, da ustanovijo iniciativni odbor, ki ga vodi diplomirani inženir agronomije Mišo Borovšek, zaposlen v KZ Panonka. Ob Bakovski cesti je zaenkrat na voljo okrog 150 vrtičkarskih velikih po en ar, odpirajo pa se še možnosti za razširitev vrtičkarske dejavnosti, ker je med ljudmi vedno večje zanimanje za obdelovanje vrtov. V družstvu nameravajo vključiti tudi druge vrtičkarje in zanje organizirati strokovno izpopolnjevanje. Vsi zainteresirani se lahko prijavijo na sedežu mestnih krajevnih skupnosti ali po telefonu 21-821.

M. J.

VRTNINE — dopolnilni vir dohodka na kmetiji

V poljedelski kolobar lahko vrtnine vključimo kot naknadne posevke, npr. po ozimni pšenici sejemo rdečo peso, presadimo endivijo, sejemo kitajski kapus ali radič. Če ni dovolj vlage, je potrebno namakanje. Pri vključevanju vrtnin v poljedelski kolobar se je potrebno izogibati naslednjih setev:

- kapusnic, redkev ali redkvice ne pridelujemo po ogrščini, repici ali obratno,
- paradižnika ne sadimo po krompirju ali obratno,
- korenčka, pese, špinache ne pridelujemo po sladkorni ali krmni pesi in obratno,
- graha in fižola ne pridelujemo po krmnih leguminozah in obratno,
- kapusnic ne po sladkorni pesi.

V devetpoljni poljedelsko-vrtnarski kolobar se vključujejo naslednje vrtnine:

1. leto: okopavina
2. leto: žitarice
3. leto: travno-deteljna mešanica
4. leto: travno-deteljna mešanica
5. leto: travno-deteljna mešanica
6. leto: plodovke — kumare
7. leto: čebulnice (čebula) ali korenovke (korenček)
8. leto: žitarice
9. leto: stročnice (fižol)

- V enem letu vključujemo v kolobar dva posevka:
1. leto + sladkorna pesa	+ kumare
2. leto žitarice	zgodnji korenček
3. leto + žitarice	kolerabica
4. leto + žitarice	ozimna žita
5. leto + zelje	+ zgodnja cvetača
6. leto ozimni ječmen	stročji fižol
7. leto + zelje	jara žita
8. leto ozimni ječmen	ozimna žita
9. leto + zelje	ozimna žita

Po ozimnih žitih pridelujemo v istem letu kolerabico, cvetačo, zgodnji korenček, nizki stročji fižol, solato, radič, kitajski kapus, jesensko špinacho. Po silažni koruzi pa sejemo špinacho, sadimo česen.

Koruzi ni primeren predposevek za kumare, rdečo peso, špinacho, če smo uporabili previsoke doze herbicidov, ker se rezidualni učinek lahko pozna tako na sklopu, kot tudi v slabši rasti ali celo odmiranju vrtnin.

Tehnologija pridelovanja

Kumare za vlaganje

Kumare zahtevajo temperature med 18 do 28 stopinj Celzija, veliko vlage v zraku in zemlji, ves dan osonečno, pred vetrom zaščiten parcelo, humozna, peščena, ilovnata, blago kislila (pH 6,5) tla, enakomerno preskrbljena z vlago in hranili. Na isto mesto jih sadimo najprej po 4. letih, v kolobarju sledijo po žitih, detelji, okopavinah, fižolu, po koruzi pa samo, če nismo prekoračili predpisane količine herbicidov. Jeseni gnojimo s 60 do 100 t/ha hlevskega gnoja, nato še z 100 do 150 kg/ha N, 100 do 160 kg/ha P₂O₅ in 150 do 250 kg/ha K₂O. Redno foliarno gnojimo s folifertilom in istočasno škropimo s sredstvi za varstvo rastlin.

Sejemo na nepokrito zemljo, ko je temperatura tal višja kot 15 stopinj C; na težji in zelo humozni zemlji do 1,5 m med vrstami, v vrsti v kupčke na 20 do 30 cm, poraba semena 2 do 3 kg/ha, na lahko in manj plodni zemlji v dvojni vrsti na razdaljo 25 do 30 cm, med dvojnima vrstama 0,9 do 1,2 m, v vrsti seme na 10 do 15 cm, poraba semena 4 in 5 kg/ha.

Na pokrito zemljo sejemo eno vrsto na pas folije v razdaljo 30 cm v kupčke po 3 semena, 1,5 do 2 kg/ha, med vrstami na 1,5 do 2 m. Pred polaganjem v zemljo zadelamo volaton G5 ali galitilon G5, po zemlji potresemo mesurolo.

Varstvo

Preventivno škropimo z bakrenim antracolum, bakrenim dihanom, bakrenim ciramom ali bakrenim cinebom ali antracolum BT ali ridomilom MZ do cvetenja, kasneje samo z mikroluxom ali colosulom ali cosanom skupaj s folifertilom.

Na nepokruti zemlji zatiramo plevel z devrinolom in cotoforjem po setvi. Obiramo redno vsak dan in sortiramo v razrede, od 3 do 6 cm, od 6 do 9 cm, od 9 do 12 cm. Hibridi so: parifin F1 in capir F1.

Pridelek 20 do 30 t/ha.

Zelje

Zahteva veliko zračne in talne vlage, temperature 15 do 20 stopinj C, srednje teža do teža tla, ki dobro zadržujejo vlago, kolobar 3- do 4-letni, ne po križnicah, da se ne prenašajo škodljivci. Jeseni pognojimo s hlevskim gnojem 30 do 50 t/ha, spomladi z mineralnimi gnojili 150 do 250 kg/ha N, 100 do 150 kg/ha P₂O₅ in 150 do 250 kg/ha K₂O.

Za 1 hektar potrebujemo 200 do 300 kvadratnih metrov veliko setvenico, posejemo 0,20 do 0,30 kg semena hibridov ali 0,50 do 0,75 kg/ha semena sort. Za zgodnejše presajanje vzgojimo sadike pod perforirano folijo, 250 do 500 lukenj na kvadratni meter, debelina folije 0,05 mm, širina nad 4 metre. Folijo odkrijemo 15 do 25 dni po setvi. Sadike zrastejo v 40 do 60 dneh. Presajamo na razdaljo 60 x 50 do 60 cm, potrebno število sadik 25.000 do 30.000 na hektar.

Varstvo

Seme razkužujemo z benomilom in tiraminom. Na setvenici uporabljamo orthocide ali captan ali folpet ali mencozeb ali cineb in insekticide basudin ali unden ali parathion ali decis ali diptereks.

Med rastjo škropimo z ultracidom in antracolum ali ridomilom MZ in rogorjem ali z antracolum in sisteminom. Na parceli zatiramo s treflanom, ki ga zadelamo v zemljo, po presajanju pa uporabimo mesoranil ali lasso ali muharicid ali tribunil.

Pridelek sorte varaždinsko je 30 do 60 t/ha, hibridov hinova F₁, hisepta F₁ pa 50 do 100 t/ha.

Korenček

Zahteva enakomerno vlažna, strukturna, humozna, srednje teža, do 30 cm globoko obdelana tla. V kolobarju sledi po krompirju, zelju, kumarah ali drugih okopavinah, ki smo jih gnojili s hlevskim gnojem. Na isto mesto ga lahko sejemo po treh do štirih letih.

Gnojimo z mineralnimi gnojili 100 do 180 kg/ha N, 100 do 150 kg/ha P₂O₅ in 200 do 300 kg/ha K₂O. Korenček sejemo v vrste 20 do 30 cm narazen, na tekoči meter naj pade 60 do 70 semen, tako da raste 40 do 50 rastlin. Lahko sejemo na grede po 5 vrst na 20 do 25 cm, potem pustimo 40 cm široko pot. Gostota je 1.000.000 rastlin na hektar. Pri setvi s sejalnico potrebujemo 2 do 4 kg/ha semena.

(nadaljevanje prihodnjič)

ZAČENJAJO SE POMLADANSKA DELA

Traktor je koristen, a tudi nevaren

Traktor je koristen, a tudi nevaren. Število nezgod, v katerih so udeleženi traktorji, se iz leta v leto večja. Pri njih ne gre za posebnost, saj to največkrat niso klasične prometne nesreče, ampak nesreče, ki jih lahko obravnavamo tudi kot nesreče pri delu. Očitno je, da je traktor, kot pomoč v kmetijstvu in gozdarstvu, postal nenadomestljiv delovni stroj, ki ga ima praktično vsaka kmetija. Nesreče s traktorji se na splošno zelo razlikujejo od drugih prometnih nesreč, saj traktor vozi v glavnem izven uredjenih vozlišč, kjer pa obstaja vrsta nevarnosti. Traktor se kaj hitro

lahko prevrne na zemljišču, kjer vozi, zato terja izkušene in preudarnega voznika. Vsem je znano, da znanje vožnje osebnih vozil ne zadostuje za upravljanje traktorja, zato je zmotno vsako prepričevanje, da znanje, pridobljeno v vozniki šoli, že zadostuje za upravljanje traktorja. Še zlasti pa je neprevidno in izživajoče, če omogočamo in dopuščamo mlajšim osebam, včasih celo otrokom, da brez opravljenega izpita, sedajo za traktorjevo krmilo. Neredki vzroki, zaradi katerih prihaja do teh nesreč, je tudi alkohol. Od leta 1984 morajo imeti traktorji varnostno kabino

ali varnostni lok, ki varuje voznika če se traktor prevrne. Analiza je pokazala, da je bil ta predpis potreben in koristen, saj se je število nejuhih nesreč močno zmanjšalo. Pomladanska dela so pred nami, čaka nas delo s kmetijskimi stroji bodimo previdni, varujmo svoje zdravje in življenje. Star pregovor pravi, da nesreča nikoli ne počiva, ne počivajmo tudi mi, obnašajmo se varnostno in samozaščitno.

Jani D.

KMETOVALCI!

DO VARAŽDINKA, TOZD PREHRAMBNA INDUSTRIJA VARAŽDIN, Prvomajska 178

— celo leto prodaja visokoproteinsko živinsko krmo, izdelano na osnovi sončnic (zmleto sončnično seme in pogače).

— CENE UGODNE!

— Vse informacije po telefonu (042) 40-544 in 40-720 od 6. do 14. ure.

OBČINA LENDA
Komite za družbeno planiranje
in družbenoekonomskega razvoja

razpisuje dela in naloge:

Vodje odseka za plan in analize

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še pogoje iz Pravičnika o sistemizaciji del in nalog:

- da imajo visoko izobrazbo ekonomske smeri,
- da imajo 3 leta delovnih izkušenj.

Kandidati naj pošljejo pisna dokazila o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh od objave razpisa na naslov:

OBČINA LENDA, KOMITE ZA DRUŽBENO PLANIRANJE IN DRUŽBENOEKONOMSKI RAZVOJ

DO SOBOTA
Tozd Tapetništvo in
delovna skupnost skupnih služb
Murska Sobota, Kopališka ul. 2

objavljata po sklepih delavskih svetov

JAVNO DRAŽBO

tozd Tapetništvo	izključna cena
— tovorni avtomobil TAM 60-T5, letnik 1979, vozen	2.500.000 din
— peč za centralno kurjavo, 130.000 kcal, poškodovana	120.000 din
— termoakumulacijska peč, 3 KW	40.000 din
— rezervoar za gorivo, 80 l, nov	35.000 din
— stojalo za vrtilni stroj	10.000 din
— 2 pisalni mizi	15.000 din za kos
— skobeljna miza	10.000 din
— stojalo za šivalni stroj	5.000 din
— kotno železo — razno	150 din za kg

delovna skupnost skupnih služb

— 2 stroja za knjiženje ascota	250.000 din za kos
— električni pisalni stroj IBM	30.000 din
— fotokopirni stroj minolta	15.000
— 8 kartotečnih zabojev	3.000 din za kos
— 1 kartotečni zaboj s podstavkom	5.000 din
— 2 podstavka za kartotečne zaboje	3.000 din za kos

Javna dražba bo v torek, 28. aprila 1987, ob 17. uri v pisarniških prostorih tozda Tapetništvo, Murska Sobota, Kopališka ul. 2. Ogled je možen uro pred začetkom dražbe. Udeleženci morajo pred začetkom dražbe vplačati varščino v višini 10% od izključne cene. Plačana varščina se kupcu vstane v kupnino, drugim udeležencem pa se vrne. Kupec je dolžan plačati kupnino takoj oziroma ob sklenitvi pogodbe. Poleg kupnine plača kupec še predpisani prometni davek.

Srednješolski center tehniško-pedagoške usmeritve Murska Sobota, Veljka Vlahovića 12, razpisuje po sklepu delegacije delavcev v svetu SČTPU Murska Sobota naslednja prosta dela in naloge za šolsko leto 1987/88:

A) ZA NEDOLOČEN ČAS S POLNIM DELOVNIM ČASOM:

- 1.) učitelj računalništva
- 2.) učitelja matematike
- 3.) učitelja strokovno-teoretičnih predmetov v tekstilno-tehnološki usmeritvi
- 4.) učitelj za krojno risanje v tekstilnotehnol. usmeritvi
- 5.) učitelj PP v tekstilnotehnol. usmeritvi
- 6.) učitelj strokovno-teoretičnih predmetov v kovinsko-predelovalni usmeritvi
- 7.) učiteljev PP v kovinskopredelovalni usmeritvi

B) ZA DOLOČEN ČAS S POLNIM DELOVNIM ČASOM:

- 1.) učitelj NE/AN
- 2.) učitelja matematike
- 3.) učitelj PP v tekstilnotehnološki usmeritvi
- 4.) učitelj varstva pri delu
- 5.) učitelj PP v kovinskopredelovalni usmeritvi

POGOJI:

- A) 1.) dipl. inž. računalništva
2.) prof. matematike
3.) dipl. inž. tekstilne tehnologije
4.) inž. tekstilne tehnol. ali inž. konfeksijske tehnologije
5.) inž. tekstilne konf. tehnologije, inž. tekstilne tehnologije, 3 leta ustreznih delov. izkušenj
6.) dipl. inž. strojništva, pedagog-andrag. izobrazba
7.) višja izobrazba strojne smeri, osnovni poklic kovinarske usmeritve, 3 leta delov. izkušenj
- B) 1.) končana filozofska fakulteta, skupina NE/AN
2.) prof. matematike
3.) inž. tekstilno-konf. tehnologije, inž. tekstilne tehnologije, 3 leta ustreznih delovnih izkušenj
4.) inž. varstva pri delu, strokovni izpit
5.) višja izobrazba strojne smeri, osnovni poklic kovinarske usmeritve, 3 leta delovnih izkušenj.

Nastop dela je za vsa razpisana dela in naloge pod točko A od 1. do 7. od 1. 9. 1987 za nedoločen čas, pod točko B od 1. do 5. od 1. 9. 1987 do 31. 8. 1988 za določen čas.

Ustrezne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Srednješolski center tehniško-pedagoške usmeritve M. Sobota, Veljka Vlahovića 12, telefon: 22 640, interno 14.

CENTER ZA SOCIALNO DELO
MURSKA SOBOTA
OTROŠKI DOM DANE ŠUMENJAK BAŠKA

OBJAVLJA

v času od 1. 6. 1987 do 20. 9. 1987 dela in naloge za določen čas v Otroškem domu Dane Šumenjak v Baški

1. 2 KV kuharici
2. 2 PK gospodinjstva pomočnici
3. 1 KV ali PK delavca za hišniška in transportna dela
4. 1 PK delavko za pranje in šivanje
5. 4 NK delavke za delo v kuhinji
6. 2 NK delavke za čiščenje

Pisne ponudbe pošljite v 15 dneh na Center za socialno delo, M. Sobota, Titova 20, z oznako Baška.

naši kraji in ljudje

Dvoje velikih del v Gerlincih

Pot v to Goričko vas ob avstrijski meji pelje po novi asfaltni cesti, ki sicer še nima utrjenih bankin, k sreči pa tudi za pomurske ceste značilnih lukenj ne. Prav s sredstvi samoprispevka in udarnim delom vaščanov je zgrajena cesta skozi Gerlince, ena od dveh pomembnih pridobitev. Druga je vaško-gasilski dom, ki je zrasel v rekordnem mesecu dni sredi vasi. Za to je zaslužna večina tistih, ki so pomagali pri gradnji.

Predsednik vaškega odbora v Gerlincih, Anton Gomboc, je za trenutek postal pred objektivom na opoldanskem soncu prvih pomladnih dni, ko se začneja dela na prostem.

»Delali smo složno in skupaj z gasilci vložili več kot pet tisoč delovnih ur v gradnjo doma, ki je zdaj pod streho,« je dejal predsednik vaškega odbora in prijeten sobesednik Anton Gomboc. Poiskali smo ga na domačiji »grabi«, od koder pa je prav lep razgled na sosednji vasi, na številki 27, ki označuje razvejeno kmetijo z bivalnim in velikim gospodarskim delom. Pri tem smo nemalo spravevali, kajti domačija ni ob glavni cesti, kjer sta na eni strani gostilna, kapela in trgovina, na drugi strani pa nov vaško-gasilski dom.

»Zrasel je kot goba po dežju,« se je v pogovor o novi pridobitvi, ki bi jo radi letos predali namenu, vmešala gospodinja Dra-

gica, hčeri Anica in Majda pa sta bili v šoli, tako da smo za izkušnje pobarali le gospodarja in ženo.

Prvi je pošteno priznal, da je težko biti dober kmet in aktivist obenem, saj kmetija zahteva svoje, delo v vaškem odboru pa tudi, če želiš, da je kaj vidnega. V Gerlincih je, saj so poleg že omenjenih ur pri gradnji vaško-gasilskega doma vaščani sodelovali tudi pri urejanju jarkov in tistih trinajstih kilometrov vaških poti, za katere so odgovorni in so morali nanje vestno navažati gramoz, da ne bi bili lani odrezani od drugih krajev. Uspelo jim je obdržati jih na zavidljivi ravni, kar je odvisno tudi od gramoz, ki so ga navažali iz bližnje Avstrije. Zdaj, ko to zaradi carinskih omejitev ni več možno, pa je nekoliko slabše, saj je do Kroga daleč in prevoz je vedno dražji. Prav tako vestno pa so plužili in tako tudi sneg pozimi ni predstavljal večje ovire.

Denar za ceste in novogradnjo so si spodili tudi iz sosednjih vasi in tako bodo letos morali vračati 4.000.000 dinarjev, računajo pa na solidarnost in občinsko pomoč. Pozna se, da je njihova rojakinja Erna Brumen, ki se v Murski Soboti zavzema zanje, in da so na vasi složni. »Nekaj jih sicer ima trdo kožo,« pravi, »toda navsezadnje se le dogovorimo. Čeprav se naši enkratni prispevki ponavljajo, smo se organizirali in si na različne načine prizadevamo pridobiti potreben denar.« Eden od takih je zdaj že odmevna jesenska prireditev — izvolitev princeze vina in kostanja, ki ima vedno širši krog obiskovalcev zaradi nekoč že slovečega vina in obilice dobrot, ki jih ponujajo.

Od 132 hišnih števil, kolikor jih je v Gerlincih, je 30 že praznih in med njimi na koncu vasi častitljiva zgradba, na kateri je še komajda mogoče razbrati napis — državna narodna šola. Šole v njej ni več, ker se boja »pela breg« in je nevarno zadrževati se v njej. Dobra bi bila za skladišče; da so jo nameravali tudi drugače uporabiti, pa pričajo nova okna in rolete na njih, toda očitno je bila njena odmaknenost iz središča vasi razlog, da zdaj samuje. Izpodrinil jo bo nov vaško-gasilski dom, na katerega so

Častitljiva zgradba na koncu Gerlincev zdaj samuje, nekoliko obdelal napis na njej in izjemna lega ter sama arhitektura pa pričajo, da svojčas ni bilo tako in je bilo v njej več življenja.

v Gerlincih sila ponosni. Nekaj vaščanov je zaposlenih, prek meje jih je na začasnem delu devetnajst, iz statistike pa pripišemo še zanimiv podatek, da je na vasi kar 90 traktorjev. Ti so poleg hektarskega pridelka tisti, na osnovi katerih so oblikovali plačila za asfalt, in drugo na gospodinjstva. Med njimi jih je šest s telefoni, in to z vojaškimi linijami, med čakajočimi na telefonski priključek pa je tudi predsednik vaškega odbora, kar izključuje znani pregovor, da je bog najprej sebi ustvaril brado. Če smo že pri ljudskih pogovorih in tradiciji, na katero v tem delu Goričkega veliko dajo, pa še to: dan, ko smo obiskali Gerlince, je bil sredi, 25. marca, to pa je datum, ko se od 8. decembra zaklenjena zemlja odklene in začne se prva opravila na prostem.

Brijita Bavčar
Foto: Štefan Celec

MARIJA BENIGAR PRI DEVETDESETIH

Častitljivih 90 let tik pred začetkom pomladi dopolnila Marija Benigar, rojena Puklavac, iz Safarskega. Rodila se je 1897. leta v kmečki družini, njena starša sta spravila na svet kar dvanajst otrok, devet hčera in tri sinove. Poleg Marije živita še sestra Terezija in brat Matija. Marija se je poročila še zelo mlada, stara komaj 18 let. Vzela je fanta iz sosednje vasi Banfi, Karla Benigarja, ki je živel sam s slepo materjo. Marija, kot snaha, je morala takoj prijeti za vsa gospodinjstva opravila, ob tem pa je možu pomagala tudi pri kmečkih delih. Življenje sta podarila štirim otrokom, dvema hčerama in dvema sinovoma. Sinova sta umrla, hčerki pa živita, ena v Murski Soboti in ena v ZRN.

Ko je razmišljala o težkih časih, je pripovedovala: »Najbolj hudo mi je bilo, ko je mož Karel v času prve svetovne vojne moral na fronto. Ostala sem sama s tri tedne starih otrokom in slepo taščo...« Toda Marija ni obupala, mož se je vrnil in spet je bi-

lo življenje lepše. Vdova je postala pred osemnajstimi leti in takrat se je preselila nazaj v svojo rodno Safarsko k snahi Agici.

Kljub težkim časom, v katerih je odrasčala, pa se Marija rada spomni let, ko je bila še rosno mlada: »Takrat so se ljudje več shajali kot danes, poklepetali o vsakdanjih stvareh, tudi več časa

so imeli, saj je zaposlen bil le malokdo.« Ni skrivala veselja, ko se je spomnila plesov ob ličkanju koruze. »Fante so nekoč radi pogledali za mano in silno rada sem plesala. Oče pa je bil precej strog in me na ples vedno ni rad pustil. Ob neki priliki mi je skrivil čevlje, pa sem na ličkanje pobegnila bosa.« Ko se tega spo-

minja, se na njenih licih pokaže nasmeh. Hoče pokazati, da je še dokaj čila, saj je zdravnik čisto od blizu prvič videla šele v lanskem letu, ko je bila na pregledu. »Da sem še kar dobrega zdravja, mi je najbrž pripomoglo to, da sem vedno imela dober apetit; še danes je tako. Prileže pa se mi tudi kozarek dobrega domačega vina,« veselo pripoveduje.

Marija je srečna, ker zanjo zelo dobro skrbi snaha Agica, ki je tudi vdova in stara že 67 let. Z Marijo sta zvezi k sebi še Agičino starejšo sestro, tako da trem ženicam zares ni dolgčas. Vse tri so zelo vesele, ko jih obiščejo sorodniki, znanci in prijatelji ali sosedje. Še posebej se je Marija razveselila obiska vnukov, ki so prišli k njej iz daljne Amerike, pa tudi hčerka iz Nemčije jo večkrat obišče.

Ob slovesu se je Mariji zarosilo oko, zato je bilo slovo še toliko bolj ganljivo. Vsi, ki smo bili pri njej na obisku, smo si bili enotni, da se kmalu spet vidimo. Naši slavljenci smo zaželeli trdnega zdravja in veliko dobre volje v pozni jeseni njenega življenja.

Stanko Ivanušič

Predstavniki Krajevne skupnosti Razkrižje so Marijo Benigar obiskali na domu, ji izročili cvetje in darila ter zaželeli trdno zdravje.

Foto: Ljubo Horvat

KRAJEVNA SKUPNOST
GORNJA RADGONA

V dveh letih 69 milijonov

Leta 1985 so občani krajevne skupnosti Gornja Radgona sprejeli obsežen program, ki naj bi ga uresničili z zbranimi sredstvi krajevne samoprispevka. V ta načrt spada ureditev pokopališča in mrliške vežice (prvotni načrt za mrliško vežico je bil predrag, zato bodo delali po cenejšem), obnova kulturnega doma, 20 odstotkov vseh sredstev naj bi bilo namenjenih za ureditev komunalnih objektov (pločnikov v mestu Gornja Radgona in v smeri proti Podgradu, ob Mariborski cesti, podaljšanje pločnika na Ljutomerski cesti ter za kanalizacijo in pločnik v Meleh). 5 odstotkov vseh zbranih sredstev bi bilo namenjenih ureditvi tržnice, 5 odstotkov pa za ureditev telefonije v naselju Trate in v Meleh.

Letos naj bi zbrali 42 milijonov, tako bi v dveh letih (lani in letos) zbrali 69 milijonov dinarjev sredstev s samoprispevkom, občanov Gornje Radgone. Do sedaj so uspeli urediti telefonijo na Tratah in plačali del obveznosti za obnovo kulturnega doma, letos pa naj bi s sredstvi pomagali urediti pločnik do industrijske cone, I. etapo tržnice in mrliško vežico. Bernarda Peček

Obnovitev javne razsvetljave

V Temlinovi in Vrazovi ulici v Murski Soboti bodo kmalu obnovili javno razsvetljavo. Delavci tozda Elektro Murska Sobota bodo namreč v teh dveh mestnih ulicah obnovili električno omrežje, s čimer želijo posodobiti tudi ulično razsvetljavo.

Namesto lesenih naj bi postavili betonske drogove. O tem so se že dogovorili z vodstvom mestnih krajevnih skupnosti, ki naj bi za omenjena dela prispevale blizu 600 tisoč dinarjev, druge stroške pa bodo pokrili električarji. To bo znanen prihranek za krajevne skupnosti v mestu Murska Sobota, saj denarja očitno nikoli ni na pretek.

M. J.

IŽAKOVCI

Iz referendumskega programa

Sredi decembra lanskega leta so tudi v Ižakovcih uspešno glasovali za samoprispevek. Proti pričakovanju je glasovalo za samoprispevek nekaj več kot 85 odstotkov krajanov. Z zbranim denarjem — letos naj bi zbrali približno 7 milijonov — bodo že na pomlad začeli z deli za prenavo vaškega doma, kjer imajo prostore predšolski in malčki, vaški gasilci in člani civilne zaščite ter društev. Želijo tudi razširiti gasil-

sko garažo, s TZO Beltinci pa se dogovarjajo, da bi postavili trgovino za kmetijce. Vaški dom bo pregledal inženir gradbeništva in po njegovem predlogu se bodo na ustrezen način lotili prenove.

Že letos bodo začeli s širitvijo vodovodnega omrežja, postavili pa naj bi še tri hidrante. V naslednjih letih pa želijo posodobiti vaške ceste, razširiti telefonsko omrežje in prispevati h gradnji športnih objektov. Bolje pa bodo

V Veržeju kanalizacija in čistilna naprava

V Veržeju so se že pred tremi leti odločili za napeljavo vaške kanalizacije, vendar z deli niso začeli, ker so najprej solidarnostno pomagali ostalim vasem v krajevni skupnosti. Pred začetkom pomladi pa so končno naročili projekt, ki vključuje tudi čistilno napravo. Do konca leta bodo postopoma zagotavljali potreben material, da bo lahko gradnja, s katero bodo začeli prihodnje leto, potekala hitreje in bolj nemoteno.

— js —

Čeprav ni v referendumskem načrtu, pa ob tem vendar lahko zapišemo, da so Ižakovčani za ureditev ceste do Bistrice že prispevali 8 milijonov dinarjev, to je več kot devetdeset odstotkov od deleža njihove krajevne skupnosti.

Majda Horvat

PREJELI SMO Visoka zvestoba — HI—FI

Kdo bi to lahko vedel, kaj si kdo misli o stvari, ko prebere tako zelo kratek članek z nejasno vsebino, podoben zgornjemu naslovu v Vestniku. Avtor članka M. M. mi je pojasnil, da so ga mlajši otroci na predstavi Hi-Fi na Cankovi motili ob gledanju predstave in da je to bil povod, da je napisal tisti članek, s katerim nam je naredil medvedjo uslugo; nam, ki igramo in organiziramo prireditve, in vam, ki vabite gledalce v dvorano in vršite preprosto vstopnico. M. M. se gotovo ni zavedal posledic in tudi Vestnik ne, ki je objavil ta članek. Zavedamo se, da nam niste hoteli namerno škoditi s svojo nepremišljenostjo, objavo omejenega članka.

Vestnik o naši premieri Hi-Fija in ne kasneje o reprizah in gostovanjih ni pisal. Doslej smo imeli razen premiere 5 predstav: v Murski Soboti, Lipovcih in na Cankovi. Predstava, ki bi morala biti v Rogoševcih, je bila najprej odpovedana od gostitelja zaradi nogometne tekme, nato zaradi bolezni v skupini, tretjič pa zaradi neugodnega pisanja o predstavi v Vestniku. Ko sem to sporočil avtorju članka, se je M. M. začudil, češ, kako je to mogoče.

Hi-Fi je predstava, ki ima največji odmev ravno pri mladini. Je zelo primerna za gostovanja, ker se upirja brez kulisa z minimalnimi potrebščinami. Za predstavo celo oder ni potreben. Mora biti le večji prostor in šuko vtičnice za električni tok ter temni zastori na oknih za popoldanske predstave. Kot nalašč je za kraje, kjer so gledališke predstave redkost. Uprizoritev predstave je rentabilna tudi za 50 oseb, v kolikor ne gre za zelo oddaljen kraj.

Hi-Fi je napisal največji domači dramatik mlajše generacije (roj. 1952), ki je prejel že dve Steirjevi nagradi za besedilo (Divje memo '80 in Tetovirane duše '86). Gledališko mutacijo je doslej uprizorilo le ljubljansko Mestno gledališče pred šestimi leti. Naš rojak iz Gornje Radgone, Ostan, je igral vnuka Mateja. Dramaturginja Mojca Kreft pa mi je tople priporočala to delo, ki je sodoben tekst, kar se je tudi izkazalo

Da smo v časih, ko je mogoče vsako besedo preobračati, kot pač komu ustreza, sem vedel, da pa je mogoče misel popolnoma spremeniti, vidim se le zdaj.

Vestnik je predstavljal vašo predstavo (s fotografijo in napovedjo) v 11. številki, 19. marec 1987, v kulturnem koledarju napovedoval predstave, na radiu je bila 15-minutna reportaža. Zakaj pa o vaši predstavi (kot o ljubiteljski dejavnosti sploh) ni ocen (kritik), vemo: ocenjevalec je največkrat v sirašanskih težavah, če hoče na eni strani ostati zvest svojim merilom, na drugi pa ne želi prizadeti pridne, ustvarjalne, pohval in spodbud potrebne dejavnosti, ki razbija kulturno mrtvilo pokrajine — zato največkrat ni ocen.

Ker so se iz mojega ošvrka rodili čudni, za nobeno teorijo razložljivi sklepi, bom skušal biti jasnejši (čeprav ste menili, da je to napisala gospodinja). Strinjam se, da je nastala škoda, toda ne zaradi mojega pisanja (in Vestnika), pač pa tistih ljudi, ki so članek tako »umetelno prevedli« in iz njega potegnili povsem svoje sklepe.

1. Povedal sem samo, da otroci iz vrca ali najnižjih razredov osnovne šole za Hi-Fi niso primerni, ker stvari pač ne razumejo. Napadel sem tiste, ki so (ali bodo) na neko igrano prignali naše najmlajše samo zato, da zagotovijo udeležbo, ne pa zaradi kulture.

2. Čeprav sem sam manj nastopal, vem, da je za igralca zelo moteče, če se nekdo smeje, ko ni smešno, in molči, ko bi se moral oglasiti.

3. Rekel sem, da bi morali biti mlajši (in po možnosti nekateri starejši) na predstavo pripravljene (šola, konkretno ura slovenščine ho za najprimernejša), saj jo bodo lahko le tako tudi razumeli (ob tem tudi kletvice).

4. O slednjih (kletvicah) v gledališču so mnenja sicer zelo različna, osebno trdim, da so sprejemljive, če seveda niso same sebi namen. Pri Hi-Fiju so torej na mestu, saj bi bila vajakova podoba brez njih veliko manj prepričljiva; treba pa jih je razumeti kot del celote.

5. Vse to pa seveda ne pomeni, da Hi-Fi ni primeren za mladino, kot so sklepali nekateri, zato kličem vsem vašim, mestnim in siceršnjim varuhom javne morale, ki skrbijo za nepokvarjenost svoje mladine, da Hi-Fi JE PRIMEREN za mladino. Oglejte si ga skupaj z njimi, saj življenje ni samo eno veliko veselje ali Matiček, ampak največkrat prav resna (tudi hi-fijevska) stvar.

v teh šestih mesecih, odkar je naša skupina Dejavnosti oder seznanjena z delom.

Premiera, 19. marca, je bila nekoliko izsiljena, ker je bil že skrajni čas, da regijski selektor, tov. Bojan Čebulj, vidi prestavo, in to čim prej. Predstava še ni dozorela za tak ogled. Navadno takozvani selektorji ne teče dovolj dobro, ker vloge še »ne sedijo«, to se pravi — govori se še dosti na pamet. Selektor je predvsem zameril avtorski režiji. Zelo obzirno je govoril, ker možna ceniti ljubiteljske napore in požrtvovalnost, ne glede na to, če se kaj zgreši ali zagreši, ker predstava pač še ni dozorela. Obzirno je povedal, da se je nelagodno počutil, ker se je v predstavi pela slovenska žalostinka, ko so nekdanjega (makedonskega) partizana zelo hrupno ubili. Na njegovo pripombo je že oponiral režiser Ladislav Varga, ki je očital selektorju, da ni prebral besedila, pa še kaj.

Končno pa se je z oceno predstave Hi-Fi na seji odročnega odbora brez najmanjšega pomisleka strinjala predstavница ZKO občine Murska Sobota, režiserka Duša Škof (mi je sporočil Čebulj), tako da se moramo verjeti profesionalcem, da nekaj le ni bilo dobro pri Hi-Fiju. Dvomljivo pa je le to, kako gredo vse Čebuljeve predstave na regijsko, če že ne na republiško srečanje. In še to. Kako je lahko selektor oseba, ki tudi sam režira že več let kontinualno na območju severovzhodne Slovenije. Pa še to: 1. Zakaj iz Pomurja na 30. republiškem srečanju ne bo predstavnik? 2. Zakaj niso bile prijavljene še ostale predstave iz Pomurja, ki so gotove že pol leta ali več oziroma so v izdelavi. 3. Zakaj so na srečanjih že vrsto let ene in iste skupine iz mestnih okolij in nikoli neka vaška, n. pr. iz Orehove vasi z Miklovo Zalo ali Socialističnim kulakom, temveč razni dijaki ali študenti z Becketonim in podobno, ki nimajo svoje publike in delajo od hoc.

Vsa ta vprašanja in podobna sem postavil Zvezi kulturnih organizacij Slovenije. Jože Varga, ljubiteljski igralec

Tudi letos likovna kolonija

Tradicionalna mednarodna likovna kolonija v Lendavi bo letos od 20. do 30. avgusta. Gre za že dokaj uveljavljeno delovno srečanje umetnikov raznih področij z različnih območij. Doslej so sodelovali likovni ustvarjalci, poleg domačinov seveda, iz Nemčije, Italije, Madžarske, Japonske in od drugod. Doslej — še pred uradnim razpisom — so svojo udeležbo že najavili umetniki iz Vojvodine, Italije in Madžarske. Umetnikom bodo zagotovili najosnovnejši material za delo, celotno oskrbo, le-ti pa se morajo obvezati, da bodo eno od svojih ustvarjenih del brezplačno podarili lendavski galeriji za njeno stalno zbirko. Pričakujejo, da bodo v koloniji sodelovali ne le kiparji, ampak tudi slikarji, grafiki in keramiki.

Š. S.

Priznanje

Na X. baletnem tekmovanju Nemške demokratične republike, ki je potekalo v deželnem gledališču mesta Dessau, je študent Pallucca Schule Dresden, Matjaž Farič iz Murske Sobotne, prejel Priznanje za izstopajočo novo koreografijo. Izrazni plesalec, ki se je potrdil doma in se zdaj izpopolnjuje na tujem, je bil nagrajen za koreografijo Duhovi mojega življenja, baletno tekmovanje pa je potekalo v organizaciji direktorja za gledališče, balet in orkester pri ministertvu za kulturo, zveze teatarskih ustvarjalcev Nemške demokratične republike, centralnega in kolegija mesta Dessau.

JEZIK NI/ JE MAČEHA

V zadnjih letih je po naših vaseh zraslo veliko bolj ali manj lepih zgradb, na katerih je na veliko napisano Vaško-gasilski dom. Vendar je ta napis le redko kje pravilno zapisan, se pravi z vezajem med vaško in gasilski. Vezaj namreč stoji med sestavinami besede, katere deli bi bili v prosti besedni zvezi povezani z in (tudi ali); torej vaški in gasilski dom. Te zgradbe so namreč prav to. Zapisati vaško gasilski dom (brez vezaja) — tako pa je zapisano skoraj povsod — je narobe, saj nima smisla poudarjati, da gre za vaško gasilski dom, to je vaški gasilski dom kot (teoretično) nasprotje mestnemu gasilskemu domu, saj itak vsak vem, da če je tak dom na vasi, ne more biti mestni.

Lepo bi torej bilo, če bi vrli gasilci tudi napis na svojih domovih vsaj približno toliko očedili, kot so stavbe; tista črtica navezadnje ne bo zahtevala pretirano dela ali denarja. Lahko pa bi jo (črtico namreč) postavili drugi vaščani, saj jim sedanjí napis odvzema njihov delež in tako dom po napisu sodeč dom ni tudi njihov, čeprav v resnici je.

Šele oblika vaško-gasilski dom nam torej pove, kar je treba: da gre za vaški in gasilski dom, kar ta tudi v resnici je, saj je namenjen dejavnosti vaščanov na eni in gasilcev na drugi strani.

(mm)

Lendavski plesalci na tuje

Letos mineva deset let, odkar so pri kulturnem društvu Lendava ustanovili madžarsko folklorno skupino, ki si je nadela ime LINDAU. Z marljivo vadbjo, pomagal jim je znani koreograf in plesalec s sosednje Madžarske, so postali kakovostna skupina, ki je gostovala že v Avstriji in Italiji in skoraj v vseh naših republikah. Pred nedavnim pa so dobili povabilo z Madžarske, kar je za lendavske plesalce še poseben uspeh, saj bodo lahko svoje znanje pokazali v matični domovini, kjer je folklor zelo razvita in kakovostna. Lendavska folklorna skupina se bo udeležila festivala folklornih plesov v županiji Zala.

Jani D.

Umetnost iz Beljaka

GUSTAV JANUŠ: TM/AV, 1983, olje, platno.

Sodelovanje med Mursko Sobotno in Avstrijsko-jugoslovanskim društvom iz Celovca poteka že vrsto let. Na likovnogalerijskem področju smo vzpostavili stike leta 1982, ko smo v galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec predstavili razstavo koroških likovnih umetnikov: Valentina Omana, Karla Brandstatterja in Petra Krawagna. V letu 1984 je soboška galerija posredovala Pokrajinski galeriji v Celovcu razstavo Sodobno likovno prizadevanje v Pomurju, s katero je predstavila tamkajšnjemu občinstvu dela 22 likovnih ustvarjalcev naše regije. Na posebno željo društva pa smo leta 1986 prenesli v avlo Univerze v Celovcu razstavo Panonnia 86. Tačas pa so v soboški galeriji na ogled dela 17 likovnih umetnikov iz Beljaka, slike, grafike in skulpture, ki naj predstavijo likovno umetnost tega koroškega mesta. Razstavo posreduje Urad za kulturo mesta Beljaka, pripravil pa jo je Adolf Scherer.

Ze iz naslova — Umetnost iz Beljaka — je razvidno, kaj želi razstava pravzaprav doseči. Gre torej za prikaze likovne umetnosti, ki ni povezana s kakršnim koli sprejetim skupnim programom likovnega izraza ali sporočila, temveč za zbir posameznih, osebnih likovnih izrazov sodelujočih avtorjev, ki naj v manifestativnem skupnem nastopu predstavijo likovno produkcijo, ki se razvija in živi v določenem kraju v določenem časovnem obdobju.

Med avtorje čistega barvnega slikarstva lahko uvrstimo: CORNELIUSA KOLIGA, HELMUTA FIANA in GUSTAVA JANUŠA. Navzoku so še avtorji, ki jih povezuje značilnost ekspresivnega barvnega figurativnega slikarstva, npr.: CAROLINE in VALENTIN OMAN. V likovnih izrazih KONRADA KOLLERJA, ROBERTA PRIMIGA in PETRA PUTZA predstavlja nemirna linija znotraj ekspresivno izražene risbe poglavitni nosilec njihove izpovedi. V širok okvir slikarstva »nove podobe« lahko uvrstimo dela naslednjih avtorjev: STEFANA PASSERNIGA, BARBARE PLECKO-PUTZ in JOHANNA JULIJANA TAUPEJA.

V smislu nadaljevanja umetnostno zgodovinske tradicije novosti italijanskega slikarja in kiparja Lucia Fontana, ki je prvi opozoril na likovno vrednost praznine, luknje v slikovnem polju, gradi svoj izraz profesor HANS BISCHOFFSHAUSEN.

Z izseki intimno občutene krajine v natančno izvedeni risbi s svinčnikom se predstavlja SANDRO BIANCHET.

Grafiko zastopa GÜNTER EGGER, ki razstavlja radiranke, iz katerih lahko razberemo razgibano kompozicijsko razporeditev številnih drobnih predmetov, npr.: cvetov, insektov ..., po odtsignjeni površini grafičnega lista.

Z montažo umetniške fotografije nam njen avtor VIKTOR ROGY odkriva svoj ironični odnos do družbenih dogajanj sveta znotraj dnevnice politike, kulture, umetnosti ...

Kiparstvo zastopa HEINZ ORTNER z dvema skulpturama iz marmorja v klasični obdelavi površine materije in močnim poudarkom volnuna upodobljenega človeškega telesa.

S sestavljanjami različnih materialov, od živih travnatih bilk do aluminijastih ploščic, žičnih mrež in lesenih deščic, želi njen avtor HEINZ PETER MAYA opozoriti na nezadržno propadanje in uničenje narave zaradi človeških slabosti.

Franc Obal

kulturni koledar

PETEK, 24. APRILA
MURSKA SOBOTA — Občinska zveza kulturnih organizacij pripravlja ob 12.00 v grajski dvorani srečanje plesnih skupin. Na njem bodo sodelovale plesne skupine šolskih kulturno-umetniških društev osnovnih šol: Karel Destovnik-Kajuh iz Murske Sobotne, Gornjih Petrovec in Srednje družboslovne in ekonomske šole; predvidoma pa tudi plesalci z osnovne šole Salovci.

SOBOTA, 25. APRILA
RADENCI — Ob 17.00 se bo v hotelu Radin začelo občinsko srečanje odraslih pevskih zborov in oktetov.
PROSENJAKOVCI — Ob 19.30 bo v prireditveni dvorani koncert domačega in gostujočega — mešanega pevskega zbora iz Kormenda na Madžarskem.

NEDELJA, 26. APRILA
APAČE — V kulturnem domu bo ob 16.00 občinska revija folklornih skupin, tamburašev in godcev.

CANKOVA — Na srečanju odraslih pevskih zborov in oktetov, ki se bo začelo ob 17.00, bodo nastopili: pevski zbor društva upokojencev, ki ga vodi Franček Zver, ženski pevski zbor Agromerkur z zborovodkinjo Anko Suhadolnik, zbor društva invalidov pod vodstvom Vide Zver, ki vodi tudi zbor društva upokojencev Beltinci, mešani pevski zbor iz Rogoševca pod vodstvom Stefana Rožmana, komorni mešani zbor iz Prosenjakovec z Ladislavom Gybrekom, moški zbor Beltincij pod vodstvom Jožeta Grleca, SMPZ Stefan Kovač iz Murske Sobotne z zborovodjo Tomažem Kuharjem in Premkurski oktet. Kot gost bo na prireditvi, ki sodi v počastitev dneva OF in praznika dela, nastopil mešani pevski zbor iz Kormenda, organizirajo pa jo poleg občinske Zveze kulturnih organizacij še kulturno-umetniško društvo Avgust Pavel in družbenopolitične organizacije Cankova.

KOBILJE — Ob 14.00 se bo v prireditveni dvorani začela občinska revija odraslih folklornih skupin.

razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec je na ogled razstava Umetnost iz Beljaka.

V pionirskem oddelku Pokrajinske in študijske knjižnice bo od 24. do 29. maja odprta razstava mladinske literature slovenskega pisatelja Janeza Jalna.

Pokrajinski muzej v gradu je odprt vsak dan, razen ponedeljka, od 10. do 12. ure.

V Likovnem razstavišču Ljubljanske banke — Pomurske banke so na ogled dela likovnika Andreja Gönterja.

LENDAVA — V galeriji Lendava so razstavljene risbe akademskega slikarja Bojana Golije pod naslovom: Likovna govornica iz Lendavskih goric, Porabja in Szalofaja.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin so na ogled fotografije Danija Mauka iz Radenske.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: Boris Urbančič — O JEZIKOVNI KULTURI (Delavska enotnost), Ferdo Godina — JEZDEC BREZ KONJA (Založba Borec) in VELIKA KNJIGA O PEKI (Cankarjeva založba).

Kulturni nagrajenci

Karel Korošec

Karel Korošec je v radgonski občini prejel Kerencičovo nagrado za delovanje na kulturnem področju in to ga je, kot je dejal sam, vzbudilo in mu dalo voljo do nadaljnjega dela. Razmišlja je namreč že, da bi se malo razbremenil, saj mu petje in vodenje zborov vzame skoraj ves prosti čas. »To je pač veselje do petja in volja, da vsaj nekaj ustvarimo na področju kulture v radgonski občini,« je dejal Karel.

Prav Karlu Korošču, ki se je 1968 leta preselil v Gornjo Radgono iz Zreča, in njegovemu veselju do petja gre zahvala, da zborovska pesem v tej občini ni zamrla tako kot ostale dejavnosti. Pri zborih poje že 23 let. Začel je seveda s šolskimi zbori, ko pa se je preselil v Gornjo Radgono, je začel prepevati v gasilskem oktetu. Po poklicu je strugar, zaposlen v Gorenje Elradu. Njegova zasluga je, da so podobni oktet ustanovili tudi v delovni organizaciji, v vlogi pevovodja pa je nastopil Korošec sam. Vpisal se je tudi na orglarsko šolo in jo uspešno končal lani.

Pred tremi leti pa je prevzel še vodstvo združenega zbora iz Gornje Radgone, tako da sedaj poje v enem in vodi kar dva zbora. Vsi so mu enako pri srcu, čeprav mu je Elradov oktet vseeno nekako najbolj domač. V repertoarju imajo okrog 60 pesmi, največji uspeh doselej pa je bil nastop v Erlangenu v Nemčiji. Vse to kulturno delovanje je zanj hobi, kot pravi sam, ki pa terja precej časa in odgovornosti. Toda če so ljudje zavzeti in se počaka tudi uspeh, to niti ni tako težko, je še dodal Karel Korošec.

Bernarda Peček

USPEŠNA GLEDALIŠKA SEZONA

Amaterski kulturni utrip v Lendavi se lahko meri le z uspešnim delom madžarske dramske skupine, ki deluje v okviru kulturnega društva Lendava. Že od ustanovitve jo vodi Feri Toplak, igralec, režiser, scenarist in po potrebi tudi kaj drugega. Njemu gre zahvala, da deluje vsaj ena amaterska skupina v Lendavi, ki se je nekoč ponasala z godbo na pihala, pevskim zborom, tamburaškim ansambлом in več folklornimi skupinami. Letošnja sezona je bila še posebno uspešna. Uprizorili so veseloigro Ferenc Hercega — Siroko in z njo nastopili v vseh narodnostno mešanih vaseh lendavske občine, obiskali pa so tudi Hodoš, Motvarjeve in Domanjševce v soboški občini. Lendavski amaterji so dvakrat nastopili tudi na Madžarskem in poželi lep uspeh. Čeprav ima gledališka skupina težave s prostori, še posebej po z igralci, ji vsako leto uspe uprizoriti po eno gledališko delo, s katerim razveselijo gledalce na dvojezičnem območju občine. Njeno delo pomembno tudi zaradi tega, ker je prebivalcem nekaterih vasi edino kulturno razvedrilo.

Jani D.

Madžarska dramska skupina kulturnega društva Lendava je letošnje leto uspešno končala. Uprizorili so veseloigro Ferenc Hercega — Siroko. Nastopili so v vseh dvojezičnih vaseh občine, dvakrat pa so gostovali na Madžarskem.

Ali je guma kancerogena?

Ob potokih in v njih najdemo čestokrat stare gume, ki jih neodgovorni ljudje mečejo v naravo, namesto da bi jih odpeljali na odpad. Bilo je že slišati, da se gume v vodi razkrajajo in da pri tem zadržujejo okolje celo s kancerogeno snovjo. Je to le strah, natol-

cevanje ali je kaj resnice v tej domnevi?

Strokovnjaki kranjske Save pravijo:

Guma se v vodi sploh ne razkaja v klasičnem smislu. Na soncu in pri temperaturnih spremembah je nekoliko drugače. Tudi na zraku guma predvsem le razpoka, ker je sestavljena iz makromolekularnih snovi, ki ne razpadajo. Pred nekaj leti so sumili, da naj bi bil neki ohranjevalec kancerogen, dokazali pa tega niso. Gume torej niso kancerogene, seveda pa je nekaj, česar ni, najtežje dokazati.

Clive Bunnion je 19. junija leta 1980 v angleškem mestecu Keyton prisilil nekoga prodajalca, da mu je izročil denar iz blagajne, okroglo 200 funtov, potem pa je sedel na motorno kolo in se naglo odpeljal. Med ropom je imel na glavi čelado, da ga ne bi spoznali, saj mu je zakrivala večji del obraza. Vse bi se dobro končalo, če ne bi bil pozabil, da na čeladi piše Clive Bunnion — voznik. Izsledili so ga v najkrajšem času, sodnik pa mu je odmeril kazni, ki je vzbudila splošno odobravanje. Bunnion je moral 200 ur delati v občinskem centru za pomoč starejšim občanom.

ANEKDOTE

V svojem oglašju za tisk, ki ga je časopisni agenciji Pacific poslalo vodstvo pokopališča Sister Park iz Chicaga, ponujajo meščanom veliko ugodnost — prednaročilo za brezplačen grob in uporabo kapele za vsako žetev strela iz pištole. Na žalost zaradi visoke stopnje umorov iz strelnega orožja na območju Chicaga velja prednaročilo samo za šestdeset dni.

Sporočilo na oglasni deski nekakega trgovskega središča v kalifornijskem mestu San Diego: »Zakonca s sinom (šest let ima) in nemškimi ovčarjem bi rada najela neopremljeno hišo. Če je že potrebno, bova prodala psa, otroka pa bi rada obdržala.«

Angleški kralj Edgar se je razglasil za imperatorja, leta 985 pa je svojim podložnikom prepešadal opravljati težja dela od sobotnega popoldneva do ponedeljkovega svitanja. Iznašel je torej konec tedna.

Ni vsak glavobol migrena

Glava je kdaj bolela že vsakogar izmed nas ali ga celo pogosto boli. To je tista bolečina, za katero se zdi, da jo občutimo kot napetost v glavi, nekakšen top pritisk, ki se največkrat širi iz tilnika navzgor. Bolečina pri migreni pa utripa in je večinoma omejena na eno stran glave, najhujša je v okolici senca. Tipično zanjo je, da se oglasi sredi noči ali se z njo zbudimo. Mnoge migrene se razvijajo tudi čez dan. Migrenski glavobol spremljajo bolezenska znamenja, kot so slabost, bruha-

nje, motnje v vidu, preobčutljivost za svetlobo in hrup, občutek hladu v rokah in nogah. Vse to so spremljevalci enostavne migrene.

So tudi druge vrste migrene. Klasično migreno napoveduje tipična motnja v vidu, ki traja od pet do trideset minut. Šele potem se oglasi bolečina. Bolniku se kažejo pred očmi temne pege in zvezde, ki potujejo iz sredine vidnega polja proti robovom. Poznamo še komplicirano migreno. Človek, ki ga muči migrena, se mora izogibati nekaterim živim, vendar pa ni dejavnikov, ki bi bili sami krivi za migrenski napad. Vzroki, vsaj najpogostejši, so: na prvem mestu je napetost, kadar pričakujemo stresne trenutke oziroma napetost kot posledico. Nevarno za migreno je tudi spreminjanje ritma pri spanju in budnosti, bivanje v višinah, slepeča svetloba, na primer s televizijskega zaslona ali filmskega platna, kajpada pa tudi nekatere jedi in pijače. Zenske pet-

krat pogosteje muči migrena kakor moške. Nevarnejša jim je zaradi tega, ker pri tej nevarnosti igrajo pomembno vlogo hormoni. Migrena ne more biti dedna. Migrena ni ozdravljiva. Lahko jo uspešno zdravimo, kar zaveza simptome, celo preprečujemo jo lahko, tako da napad prestrežemo, krotimo pa jo tudi med akutnim napadom. Samo 30 odstotkov bolnikov z migreno zares potrebuje klasična zdravila, vendar je pomembno da bolnik vzame zdravilo na začetku napada, a vendar šele tedaj, ko že natančno ve, da gre za migreno, ne pa navadni glavobol. Migreniki to dvoje sami dobro ločijo.

Kaj pa domača zdravila? Bolniki si pomagajo na najrazličnejše načine, nekateri pijejo kavo, si masirajo senca z oljem, drugi ležejo v zatemnjeno sobo in se zavarujejo pred hrupom. Najbolje je, da se bolnik zateče v mirno in zatemnjeno spalnico, skuša zaspati ali pa naj si skuša položiti na boleči del hladno oblogo. To skoraj vsem blaži slabo počutje.

Kako ugotovimo kislost tal?

Tla so najbolj pomembna, če hočemo na njih pridelovati zelenjavo ali druge pridelke. Ni vseeno, ali so tla kisla, bazična ali nevtralna. Večina zelenjadnic dobro uspeva na nevtralnih tleh (pH 6-7). Nekaj pa je takšnih, ki uspevajo na kislih tleh, in nekaj tudi takšnih, ki ljubijo apnenčasta tla. Take so predvsem korenovke, gomoljnice in kapusnice.

Kakšna so tla, ugotovimo z indikatorskim papirjem. V posodo damo za pest zemlje in ji dodamo toliko destilirane vode, da dobimo redko kašo. Nato pomočimo v kašo indikatorski papir in počakamo nekaj sekund, da se napije. Potem papirček primerjamo s skalo na embalaži. Ta je različno obarvana glede na to, ali reagira papir na kislino ali na bazo. Tako ugotovimo, ali so tla kisla ali bazična. Kisla tla nevtraliziramo z dodajanjem apna, bazična, apnenčasta tla pa z dodajanjem kisle šote ali listovke.

Pravega pomena reakcije tal se običajno vse premalo zavedamo, vendar pa je zelo pomembno zaradi sprejemanja hranil. Talna reakcija se izraža s številkami 1 do 14. Od pH 1 do 5,5 je zemlja zelo kisla, od pH 4,5 do 7 je zemlja kisla, nad pH 7 do 14 so tla alkalna, pH 7 pa pomeni, da so tla nevtralna. Večina vrtnin najbolje uspeva v tleh s pH vrednostjo od 6,5 do 7, torej malo kiselkasti do nevtralni zemlji. Če je zemlja preveč kisla, pa jo želimo izboljšati za eno pH stopnjo, dodamo na kvadratni meter okrog 300 gramov apna.

PRIŠEL JE ČAS REGRATA

Regrat je domače zdravilo proti sklepni revmi. Pijte regratov čaj ali sveži sok iz njega. Za čaj potrebujemo eno ali dve žlički drobno narezanih regratovih listov. Preljite jih s kozarcem vode in pustite, da zavre. Stoji naj pet do deset minut, nato ga precedite. Zjutraj, opoldne in zvečer spijte skoledico regratovega čaja. Iz regrata lahko pripravite tudi vino. Naberite regratove cvetove. Na liter cvetov vzamete liter vode. Zmes naj vre deset do petnajst minut. Nato tekočino precedite in ji dodajte še enkrat toliko vode, na vsak liter pa četrtilogram sladkorja. To zmes kuhate toliko časa, da se sladkor dodobra stopi. Ohlajeno tekočino spravite v steklenice, da še alkoholno prevre. Šele ko postane tekočina bistra, jo pretočite v manjše steklenice. Vino pijte po požirkih, če imate težave s prebavo ali če bi radi pospešili izločanje žolča oziroma izboljšali delovanje jeter.

Mladi regrat pa je seveda mnogim tudi prva spomladanska solata in še zdrava povrh.

KAJ JE VIDEO?

Danes je vse več govora o videosistemih, kasetah in drugih napravah. Kaj je torej sploh video?

Video je elektronski in magnetni postopek snemanja ter ponovnega predvajanja slike in zvoka ob pomoči magnetnega traku. Tako so njegove najpomembnejše funkcije naslednje: snemanje, shranjevanje ter ponovno predvajanje televizijskega programa ob pomoči videorekorderja in tunerja, predvajanje programa, ki ga kupimo že posnete, ter individualno snemanje in predvajanje lastnih filmov ali filmov, ki smo jih prenesli z izposojenih kaset. Beseda video ima več pomenov. Osnova izhaja iz latinske besede videre — videti in jo prevajamo z vidim. Če pa

besedo video razlagamo s tehničnega stališča, potem se nanaša na televizijski signal. Osnovne naprave videosistema so: videorekorder (kasetni magnetoskop), videokamera, videokaseta in televizijski sprejemnik.

Segreto telo se hitreje opije

Farmakologi na inštitutu za toksikologijo univerze v Kaliforniji so ugotovili, da obstaja neposredna zveza med telesno temperaturo in občutljivostjo možganov za alkohol: vpliv alkohola se z rastjo telesne temperature krepi.

Ugotovili so, da alkohol verjetno moti sistem za uravnavanje temperature, in sicer v obliki začaranega kroga opitosti: na veliki vročini alkohol dopušča telesu, da viša svojo temperaturo, kar samo poveča občutljivost za to mamilo, v hladnem vremenu pa se dogaja prav nasprotno: ker občutljivost pada, alkohol telesu dopušča, da znižuje temperaturo celo da smrtno nevarne točke zamrzovanja. Strokovnjaki opozarjajo ljubitelje dobre kapljice: količina alkohola, ki jo imajo ob običajnih razmerah za normalno, je lahko na veliki vročini ali mrazu usodna.

Ali je vnetje slepiča nalezljivo?

Raziskave epidemiologov kažejo, da utegne biti vnetje slepiča nalezljiva bolezen, ne pa posledica nepravilne prehrane. Hipotezo o zvezi med vnetjem slepiča in količino vlaken v hrani so postavili na podlagi statističnih podatkov o pogostosti tega obole-

nja v deželah, kjer največ uživajo rafinirana živila, medtem ko v državah v razvoju vnetja slepiča skoraj ne poznajo. Vzroka bolezni še niso zanesljivo ugotovili, že dolgo pa ga uspešno zdravijo z operativnim posegom.

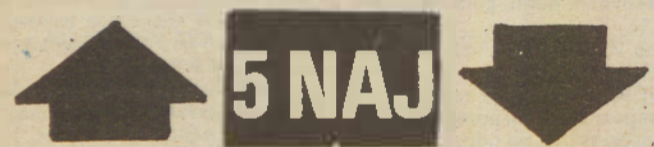
Zdaj domnevajo, da hitra

namnožitve vnetij slepiča v evropskih državah ni bila posledica spremembe v prehrani, temveč je napredek zdravstvenega varstva prebivalstva spremenil njegovo imunost. Z zmanjšanjem drugih okužb je organizem verjetno postal dovzetenjši za tisto, kar povzroča vnetje slepiča. S tem razlagajo tudi večjo pogostost tega obolenja med premožnejšimi sloji. Tam, kjer so druge infekcije običajne, le redko kdo dobi vnetje slepiča. Kljub temu, pa prehrana kot faktor obolenja še ni izključena. Zelena povrtnina zmanjšuje število obolenj, krompir pa ga povečuje. Toda s tem razširjenosti vnetja slepiča ne moremo v celoti pojasniti.

... JE PAČ PAŠTETA KEKEC!

RADIO MURSKA SOBOTA

V oddaji 21-232
Lestvica tega tedna:

- Požeruh — Magnet
- Zelena je moja dolina — Rendez vous
- The final Countdown — Europe
- Vozi me vlak v daljave — Videosex
- Hajdmo u planine — Bijelo dugme

Lestvica nastaja s sodelovanjem hi fi videostudija na Kidričevi 21, telefon 25-577, 69000 Murska Sobota.

Glasovnice — dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj.

RECEPT ZA VAS

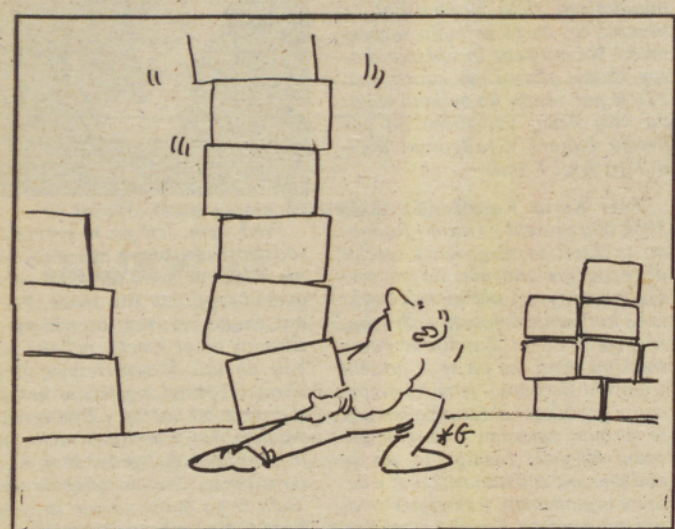
HRENOVKE PARTY

Hrenovke lahko pripravite na več načinov. Za danes predlagamo hrenovke narezane po dolžini na 2 cm velike kose. Na obeh straneh jih dekorativno narežemo in pokrite v ponvi opečemo, še vroče pa serviramo z gorčico. Da je jed še bolj privlačna, jo obložimo z listi zelene solate, peteršiljem in rdečo redkvico.

Za dve osebi potrebujemo: 2 hrenovki, 1 žlico olja, 2 lista solate, 10 dag gorčice, vejico peteršilja in redkvice.

NASA RISBA — VAŠ PRIPIS

Duhovite pripise k novi risbi pošljite najkasneje do četrta 30. aprila 1987 na naslov: Vestnik, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota. Objavljene pripise honoriramo.

- Za zaveso Štef in Bara delo delata brez kvara. (Mertük)
- Zadnje dejanje sodobne drame ... (Kranclbinder)
- Adijo dobri časi! (Roškar)
- Pokličite mojstra, žena je v okvari! (Martin)

SESTAVIL MARKO NAPAST	NAUK IN USTROJ ANGL. DRŽ. CERKVE	ŠIROKA ENOROČNA SEKIRA	ČAST IN DELOVNO PODROČJE EPARHA	STEBLO	ANGLŠKI PISATELJ FLEMING	JUTRANJI POJAV	URADNA PRISTOBI NA KOLKOVINA
VUOLICAST DRAGULJ							
STROJ APARAT							
SEL. KURIR							
MESTO V IRANSKI POKRAJINI LARISTAN				MESTO V ROMUNIJI	TRST	VODNA ŽIVAL	
IZDELOVALEC IRHOVINE						AMPER	
ALUMINIJEV SILIKAT						KITICA IZ TREH ENAJSTERCEV	GORA V JULIJCIH
LUKA IN MORSKO KOPALIŠČE V FRANCIJI							
DUŠIK		MESTO V SIRIJI	DEL STOPALA VROČI HLAPI				
VETER						CELJE	LUJDSKA MODROST
SPODNJA PLOŠKEV V SOBI, POD						JAPONSKI DROBIŽ	
LANTANI PODOBNA SOBNA RASTLINA						BEN NEVIS	
IZDELOVALEC OPANK							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: nesnaga, Ekvador, Uranija, vata, MB, RZ, tik, šiv, era, čtivo, E, Karpo, netresk, oro, Tit, soržica, TS, Akan.

Najstarejše igle

Bronasti igli, ki so ju našli v grobu v kitajski avtonomni pokrajini Guangxi Zhuang, sta doslej najstarejši igli za akupunkturo. Izvirata iz petega stoletja pred našim štetjem. Dolgi sta 2,7 centimetra in nimata ušes za nit, bolj sta podobni akupunkturnim iglam, ki jih danes uporabljajo tudi zunaj Kitajske.

Pred devetimi leti so v grobu v notranji Mongoliji našli akupunkturne igle, dolge 4,6 centimetra in stare dve tisočletji. Te so doslej veljale za najstarejši dokaz o uporabi akupunkturo.

Aida v Luksorju

Pri veličastnih ruševinah templja v Luksorju, nedaleč od starodavnih Teb, ki so bile pred tisočletji prestolnica starega Egipta, gradijo operni oder. Nenačakovano početje za tak kraj! Vendar pa je oder potreben, da bodo lahko izpeljali verjetno najbolj zanimiv (in drag!) operni projekt v zgodovini svetovnih oper. Starodavni tempelj in ob njem tekoči veliki Nil naj bi bita naravne kulise pri izvedbi Verdijeve opere Aida. Ves projekt pa naj bi po predračunu stal okrog 10 milijonov dolarjev.

Verdijeva Aida ima tesne zveze z Egiptom. Slavnj operni skladatelj je za stvaritev te opere do bil posebno naročilo, da za slovesnosti ob odprtju Sueškega prekopu napiše opero s temo iz stare egiptovske zgodovine. Leta 1871 so opero slovesno uprizorili v Kairu in kljub prvotnemu neuspehu se je prebila v železni repertoar vseh opernih hiš, danes pa je tako med najbolj priljubljenimi.

Najbolj veličastno uprizoritev Aida naj bi torej svet videl v začetku letošnjega maja. To si je v bil v glavo impresarji Fawzi Mitwali, bogataš egiptovskega rodu. »Želim spraviti skupaj vse ljubitelje opere v en sam velik narod med predstavo,« pravi. Načrtuje udeležbo najbolj slavnih opernih pevcev in pevki in seveda odlično publiko. Ta čas so po svetu že v prodaji vstopnice za operni spektakel. Skoraj odveč je zapisati, da niso poceni: od 250 do 550 dolarjev je treba odšteti za eno.

Maja bo v starodavnih ruševinah oživel stari Egipt, čudovita Verdijeva glasba bo zazvenela med tisočletnimi kamni, na Nilu pa se bo zibalo na stotine dragocenih jaht sodobnih faraonov.

BISERI NA JEDILNIKU FRANCOSKEGA KRALJA

Biser je kralj med dragulji. Njegovo nesporno veljavo v svetu dragega kamnja potrjuje tudi pravi svetovni bum zadnjih let. Biseri so vse bolj iskani in prodajajo jih po vse višjih cenah. Seveda je mogoče kupiti dokaj poceni biserni nakit, ki je dostopen širšim slojem, vendar si debele in lepo okrogle bisere v nakitu lahko privoščijo le najbolj petični. Ne kupujejo pa jih le kot nakit, za mnoge so biseri ta čas najboljša nalozba kapitala. Izkušnje zadnjih let kažejo, da je mogoče s spretno prodajo biserov povečati vložen denar tudi do trikrat.

Človek pozna bisere že dolgo časa. Najstarejši znani nakit z biseri je star že prek 2.300 let. Gre za biserno ogrlico, ki so jo arheologi izkopali v ostankih zimskega dvorca perzijskega kralja, ki je vladal v 4. stoletju pred našim štetjem. Sicer pa mnoga ljudska izročila govore o biseri. Iz njih je razvidno, da jih niso imeli le za nakit in dragocenost, marveč so jim pripisovali tudi številne čudežne lastnosti, od zdravilnih do lepotnih. Kitajsko izročilo pripoveduje, da je neka njihova cesarica pila bisere, da bi ohranila svežino svoje lepote in mladosti, iz zgodovine pa je tudi znano, da je francoski kralj Karel VI. užival bisere, da bi si povrnil razrahljano zdravje.

A kako biser nastane, v starih časih zvečne niso vedeli. Skrivnost je bila dolgo poznana le tistim zbiralcem in trgovcem, ki so bili na začetku dolge tržne verige, po kateri so biseri popotovali od južnih morij po vsem svetu.

Danes nastanek bisera seveda ni nobena skrivnost. Dragoceni kamenčki nastajajo v mehkužjih, ki imajo lupino z biserno plastjo, predvsem pa v školjkah bisernicah, Pteriah meleagrinah margaritiferah. Bisernice žive v Tihem in Indijskem oceanu ter v Rdečem morju, nekateri sorodniki pa tudi v sladkih vodah subtropskih predelov. Naravno se biser tvori, ko v školjko zaide kak tujek, naj bo to drobec kamna, peščeno zrno, celo zajedalec, mala ribica ali kaj podobnega lahko sproži obraščanje tujskega biserovino. Sčasoma zraste večja kroglica, biser.

Dandanes ne iščejo na slepo, če je v kakšni bisernici biser, marveč školjkam pridno podkajo vsadke ter tako bisere pridobivajo umetno. Le čas ostaja po starem: za lep in debel biser morajo preteči leta. Ob tej priljubljenosti omenimo, da naši ohridski biseri niso pravi biseri, marveč jih izdelujejo iz ribjih lusk.

Z nastankom umetnih biserov je tesno povezano ime Japonca Kokičija Mikimota. Ta mož je leta 1893 uspel kot prvi podtakniti bisernicam tujske in vzgojiti prve umetne bisere. Patent so mu podelili leta 1896. Zunaj Japonske pa so prve umetne bisere po Mikimotovem načinu začeli gojiti šele leta 1920.

Takrat je seveda zavladovalo veliko razburjenje. Zlatarji so zagrali velik krik in vik, da umetni biseri niso nič vredni, vendar so nasprotniki gojenih biserov izgubili bitko. Tudi tako imenovani umetni biseri so pravzaprav naravni in pristni biseri, le njihov nastanek sproži človek.

Pridobivanje biserov seveda ni tako enostavno, kot je videti na prvi pogled. Začne se z zbiranjem školjk. Na Japonskem jih z dna morja dvigajo ženske, ki jim pravijo »ame«. Vzgamajo pa tudi že mlade školjke iz iker. Ko so školjke stare tri leta, jih vzamejo iz morja, nato pa tehnik v vsako

Počasi, vendar vztrajno, se v italijanski policiji uveljavlja nežni spol. Tačas se šola 219 policistk, med njimi je tudi šest takih, ki so že poročene in imajo otroke.

NAŠ KAMEN ZA BENETKE

Beneški mestni očetje so sklenili, da se bodo vseh popravil stavb v mestu posledje lotevali le s pravim istrskim kamnom, se pravi z materialom, iz katerega so nekdanji Benečani postavili svojo prestolnico na 117 otokih in jo prepregli s 140 kanali ter prek njih postavili okrog 400 mostov.

Zob časa je mesto že pošteno oglodal, pomagali pa so mu splošno onesnaženje, visoke plime in ogromna množica turistov, ki se iz vsega sveta zgrinja ogledovat si čudesa in lepote Benetk. Mesto se ne pogreza več, kar ga je ogrožalo nekaj let, mu pa morskimi valovi vseeno narede precej škode, ko počasi uničujejo kamnite stavbe. Potrebne so skrbne in temeljite obnove.

Vendar Benečani že dolgo niso več gospodarji Istre, da bi lahko še naprej, kot so nekdanji neomejeno črpali njena bogastva. Dogovorili so se s pazinskim podjetjem Kamen in novigradskim Jadranom, da bosta dobavljala istrski kamen za obnovo Benetk. Če bodo mesto zares temeljito obnavljali, potem bo nekaj denarja kanilo nazaj v Istro, od koder se ga je pred časom tako dovolj prelilo v bogato in

»najbolj neverjetno mesto«, kot je Benetke imenoval pisatelj Thomas Mann.

znak ki vam daje
GARANCIJO
kvalitete
* * * * *

IZOLACIJE SERVIS & CO PTUJ

SLAVKO FURMAN — PTUJ
pri železniški postaji HAJDINA

generacija popravila vseh
zrakov zadrževalnikov in
hladilnic

ZA OBNOVO OHIŠJA DAJEMO
TRILETNO
GARANCIJO
vaša cenjena
naročila lahko oddate
nonstop po telefonu
št. 062/771-637

za službo v vašem domu
na zaračunavane KILOMETRINE

Zagrebčan bo »zravnal« stolp v Pisi?

Pohevni stolp v italijanski Pisi že dolgo dela preglavice mestnim očetom. Vsako leto se nagne za kakšen milimeter, lani celo nekoliko več. Kako preprečiti, da se ne bo več nagibal in se končno zrušil? Veliko je predlo-

nil tudi mestne očete v Veroni. Stolp je težak 4000 ton in stoji na površini 270 kvadratnih metrov mehkih tal. Djurdjevičeva ideja je v tem, da bi stolp obremenili še z dodatnimi 1000 tonami, pod njim pa naj bi zgradili posebno

Dragomir Djurdjević s svojimi načrti.

gov, med njimi so tudi takšni, da bi stolp nekoliko znižali.

S pisanskim stolpom se že nekaj časa ukvarja tudi upokojeni gradbeni tehnik Dragomir Djurdjević iz Zagreba. Pri patentnem zavodu v Beogradu je dal patentirati svoj načrt stabilizacije stolpa, z njim je pa sezna-

ploščo iz armiranega betona. Na nasprotno stran od nagiba bi Djurdjević dodal še dodatnih 600 ton obtežila, ki naj bi preprečilo nadaljnje nagibanje. Sedaj je stolp nagnjen za 5,5 stopinj.

Stroški bi bili okoli 200 milijonov dolarjev in Djurdjević sedaj čaka na odgovor iz Verone.

Nevarna zaščita

Angleški oftalmolog John Marchal opozarja, da so sončna očala sicer lepa, vendar nevarna za oči. Težava je po njegovem mnenju v tem, da sončna očala izdelujejo predvsem po merilih estetike, bolj malo pa razmišljajo o zaščiti oči. Modra in ultravijolična svetloba škodita očem. Očala, ki ne preprečujejo prodora teh žarkov, so bolj škodljiva kot koristna. Neprimerne očala ne samo da ne preprečujejo prodora modrih žarkov, ampak tudi prevarijo zenico, da se zaradi zamašitve razširi, pri čemer sprejme še več škodljivih žarkov, kot bi jih, če človek sploh ne bi nosil očal.

Pred nakupom sončnih očal bi bilo treba stopiti po nasvet k optiku ali oftalmologu. Načeloma pa velja, da rdeča, rumena in rjava stekla veliko uspešneje ustavljajo škodljive žarke kot modra ali zelena.

Kobre v bolnišnici

Lahko si predstavljamo, kakšen preplah je izbruhnil v eni od bolnišnic v Daku, ko je osebe opazilo, da lezejo po tleh kače, in to ne kakšne nedolžne, ampak prave kobre. Bolniki so kot iz uma bežali pred njimi, bolničarji pa so se spopadli z njimi, oboroženi s palicami. Baje so jih ubili pet.

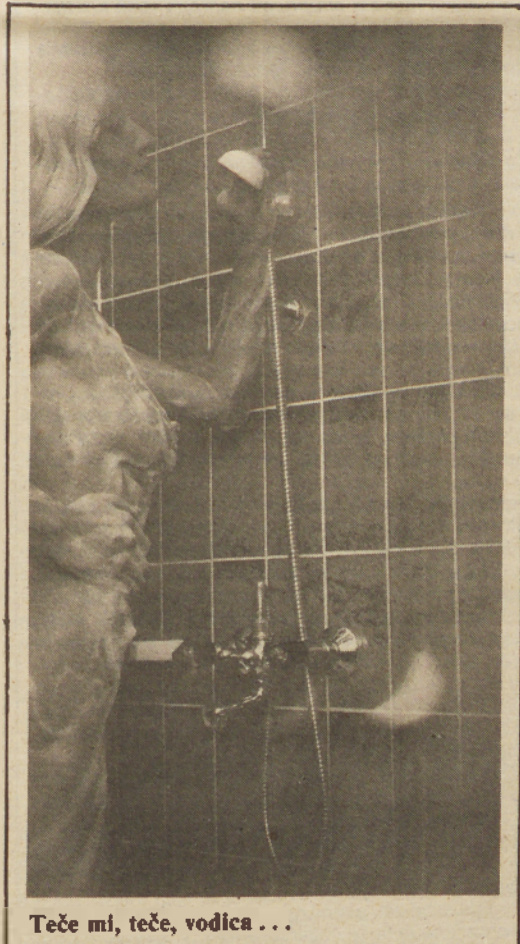
Pravijo, da omenjena bolnišnica v glavnem bangladeškem mestu ni edino bivališče teh strupenjač. Baje se dobro počutijo tudi v študentskih domovih.

pa se vendarle zgodi

Junija 1977 je Francoz Philippe Dubois odpotoval s svojo mlado ženo na romantični otok Reunion. Na sporedu so bili medeni tedni. Po prvi skupaj prebiti noči se je šel Dubois malo hladit na vrt pred hišico, ki sta jo najela. Sveži piš pa ni ohladil krvi, Dubois je v daljavi zagledal ograjo in jo sklenil preskočiti. To se mu je tudi posrečilo, mladoporočenec je končal — v kraterju vulkana Ganga.

Pred dvajsetimi leti je londonska manekenka Sabrina zavarovala svoje res impozantne prsi (110 cm) zoper vsako nesrečo, razen vojne, nacionalizacije in sovražne invazije na britansko otočje.

Kasipur Veliki, kralj današnje Šri Lanke, je v tretjem stoletju sklenil posodobiti poljedelstvo v državi. Velel je zgraditi orjaški namakalni sistem, ki se je napajal iz rezervoarjev, ki jih je napolnil dež ob monsuni. Nesreča je bila v tem, da so se v rezervoarjih strašno množili komarji. Ti pa, kot vemo, prenašajo malarijo, ki je v dobi enega človeškega življenja uničila bleščečo Kasipurjevo civilizacijo.

Teče mi, teče, vodica ...

Beleki je naj zmetno. Un ka je kmet leško gela aoto na tehnični pregled gda nče. Siki njeopof bratranec, ka dela v fabriki si moče na tehnični pregled dopustiti vati bratcu, ka ci gujete na vod na dvogostni od 15.30 vodu, le ga ved ne vama jo. Bela je pravo ka hi na kačfo, dri jajo firmi delali tehnične do pol moči, ču bi njeu pijsčeli. Un se tudi pitajole gda do, tudi zavolo varnosti, sakte leto delali tehnične pregled cest, pa tudi biciklov, pa tudi zavesti ljudi, ka do delali zavolo potebe, nej pa samo zavolo glače.

Elektronska računalniška tehnologija se zdalec ni izžrpana in še zdalec ni dosežena zadnja meja v hitrosti in majhnosti računalnikov, pa vendar se že kažejo obrisi, kako se bo računalniška tehnologija razvijala v prihodnosti. Elektroniko je že začela in jo bo še bolj zamenjala optoelektronika. Optični elementi računalnikov bodo zamenjali sedanje elektronske elemente, kar pomeni, da se bo izjemno povečala hitrost obdelave podatkov, saj fotoni potujejo hitreje kot elektroni.

Poleg tega ima optoelektronika še eno bistveno prednost: fotoni so imunni na interferenco in tako lahko informacije potujejo po optičnih poteh zanesljiveje, hitreje in v večjem številu.

SVETLOBNI RAČUNALNIKI

Optični računalnik bo kar za tisočkrat hitrejši, kot so zdaj tako imenovani superračunalniki, a že ti so takšni mogočnejši, da si komaj še lahko predstavljamo. Omenimo le, da so hišni in osebni računalniki, ki jih poznamo pri nas, pravi polži. Primerjava z optičnimi računalniki pa sploh ni umestna.

Da je optična revolucija že na pohodu, pričajo nekatera dejstva. V AT and T so že razvili optični tranzistor, optična vlakna so postala standardno sredstvo za prenos podatkov in v računalništvo so že vdrli optični diski, na katere je mogoče shraniti 250.000 tiskanih strani. Na enem disku, velikem kot majhna gramofonska plošča, je torej mogoče shraniti kar celo knjižno poli-

co velike Enciklopedije Britanice.

ODRED NA KOLESIH

Policaji bobiji, ena od londonskih znamenitosti, se po dvaindvajsetih letih spet vračajo k starim, dobrim kolesom. Pa ne zato, da bi lažje lovili prestopnike, ampak, tako vsaj poročajo, zato, da bi bili bližji ljudstvu. Kolesa bodo seveda strogo tradicionalna, trdna, črna, brez oznak in, jasno, britanske izdelave. Pričakujejo, da bo odred na kolesih hitreje in učinkoviteje nadzoroval svoje območje in hkrati postal dostopnejši navadnim ljudem.

Praknjižnica

Iraški arheologi so 40 kilometrov od Bagdada izkopali najstarejšo knjižnico na svetu. Knjižnica je bila zgrajena v drugem tisočletju pred našim štetjem; v njej so bile čitalnice, skladišča in upravni prostori. Tam so našli tudi okoli dva tisoč glinastih tablic s klinopisi. Zgradba starodavne knjižnice je dolga 24 metrov in široka 2,7 metra, stala pa je v mestu Sibiari.

NOVO, NOVO NA TRŽIŠČU, NOVO

PREKAJENO GOVEJE MESO

IZDELEK, KI SE HVALI SAM!

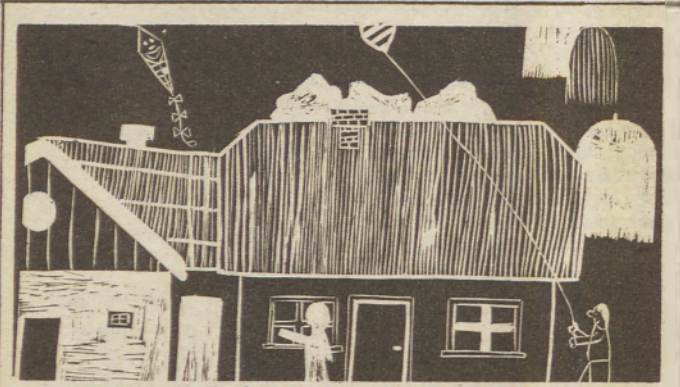

POMLAD JE TU

Pomlad se začne 21. marca. Oznanjajo jo spomladanske cvetice: zvončki, trobentice, mačice, vijolice in norice. Prvi prikuha iz zemlje zvonček. Zbudi zimske zaspance. Spomladi je vse zeleno. Spomladi priletijo ptice iz južnih krajev: lastovke, kukavice, štoklje, taščice, ščinkavci in škorci. Pri nas lepo pojejo po gozdovih.

Pomlad je lepa, sončna in svetla.

Dimitrij Benkovič, 5. a
OŠ Prekmurske brigade, M. Sobota

Tudi papirnati zmaji se nad našo domačijo veselijo pomladi — Narišal (linorez) Simon Klement, 6. a razred, OŠ Turnišče.

Hotela sem biti odrasla

Bila sem stara 6 let. Nekoč, ko mame ni bilo doma, sem se spomnila, da se bom igrala »šolo«. Lutke bodo učence, jaz pa bom učiteljica. Najprej sem se uredila. Nato sem si nadela nakit. Potem sem si še obula mamine čevlje z najvišjo peto. Šla sem v kuhinjo po kuhalnico. Bila sem zelo stroga učiteljica. Ker sem si zamislila nered v razredu, sem udarila s kuhalnico po mizi, da se je zlomila. Kaj pa zdaj? Nič, v smeti. Še nekaj časa sem se igrala, potem pa sem odšla v kuhinjo. »Zdaj bom pa kuhala«, sem si dejala. Ker sem znala skuhati čaj, sem ga začela pripravljati. Vse je lepo potekalo. Ko sem ga poskusila, pa sem se grdo našobila, kajti namesto sladkorja sem v čaj dala sol. Potem sem se poskusila še v kuhinji drugih jedi. Na koncu pa je vse ostalo umazano, popocano po tleh in po mizi. Odpravila sem se spat. Ko sem se zbudila, je pred mano stala mama. Bila je zelo huda. Oh, kaj bo zdaj? Toda ni bilo nič. Mama mi je samo zabijala, da kaj takega več ne smem storiti.

Irena Čör, 5. a
OŠ Bakovci

BILA SEM NOSILKA KURIRČKOVE TORBICE

V petek je skozi naše mesto potovala kurirčkova torbica. Nela sem jo tudi jaz in še dva moja sošolca.

Kurirčkovo torbico smo dobili od učencev iz Bakovske šole. Predali so nam torbico, zvončke in povedali geslo. Po predaji smo se vrnili na šolo. Vse, kar je bilo treba, smo izpolnili. Nato smo torbico odnesli na OŠ Prekmurske brigade. Tam smo predali torbico, zvončke in povedali

geslo. Vrnili smo se na šolo in s tem končali predajo kurirčkove torbice.

Kurirčkova torbica me spominja na NOB, ko so pionirji kurirji prav tako v njej prenašali pošto za partizane. Bila sem srečna in ponosna, da sem sodelovala pri tej veliki akciji slovenskih pionirjev.

Martina Zrinski, 3. č
OŠ Edvard Kardelj,
Murska Sobota

Kurirčkovo torbo smo nosili tudi cezanjevski pionirji

Pionirji naše šole smo sprejeli kurirčkovo pošto od kurirjev OŠ Bučkovič. Predaja je bila pri Filipičevi domačiji v Vogričevcih. Ta kraj je znan iz narodnoosvobodilne borbe, saj je tam v neenakem boju padel mladinec Janko Ribič. Ob sprejemu kurirčkove torbe smo morali povedati geslo: PADLIH — PETINDVAJSET. Zdaj, ko je akcija mimo, smo vam ga lahko izdali, sicer pa tega ne bi smeli storiti. Na šoli pa smo pripravili zborovanje s kulturnim programom. Ob igranju harmonike so naši kurirji pohiteli s torbico naprej, saj je morala biti pošta ob dogovorjenem času na drugem mestu. Saj so kurirji morali tudi med vojno biti točni, mar ne?

Natalija Štefanec
OŠ Cezanjevci

Kam, oblaki, preko polja, kam?

»O, oblaki, kam? Kam brezmejno vi hitite? Zakaj se nikdar ne ustavite? Pa le enkrat vi stojte in se ustavite, premislite, če ima vse to smisel. Tavati po nebu, kot barka po morju in ne imeti nobenega pravega cilja? Seveda, vi niste ljudje, ki bi premislili, zakaj in čemu tavate. Sprašujem se, kaj bi bilo, če bi bili ljudje podobni oblakom, brez pravega cilja. Vsi bi živeli iz dneva v dan in vsem bi bilo vse vseeno. Ljudje si ne bi ustvarjali

družine, ne bi delali, kratka, živeli bi kot oblaki. Toda to ni mogoče. Vsak si mora zadati svoj življenjski cilj in po njem »hoditi«. Tudi jaz si želim, da bi imela svoj cilj. Želim biti svoj človek, ki ve, kaj dela in ne oblak, ki brezmejno tava. Po končani osemletki bom nadaljevala šolanje v Rkaičanu, kjer je kmetijska šola. Če mi ta šola ne bo delala prevelikih preglav, bom poskušala »prodirati« dalje, torej nadaljevati šolanje. In po memo tem,

ko bom že dovolj odrasla, si bom ustvarila družino.

Torej ne bom kot oblaki, ki brezmejno plavajo, ampak človek, ki si zastavlja svoj cilj, ko odrasla in ki mu potem, ko odrasla, ni žal, da se je odločil prav za to pot, po kateri mora hoditi vse svoje življenje.

Tatjana Dravec, 8. b
OŠ Štefan Kovač
Turnišče

ZAJČEK MI JE PRIPOVEDOVAL

Bilo je lepega pomladanskega dne. Sončni žarki so kot bleščeči se biseri padali proti zemlji. Sneg se je že skoraj stalil. Tu in tam je še ostala kepa snega. Blatna cesta se je začela sušiti. Po žlebovih se je slišalo rahlo trkanje kapljic. Na orehu, zadaj za hišo, so se zbirali vrabci na njihovem prvem sestanku. Na vrtu pred hišo se je sneg že stopil. Zemlja je bila mokra. Bila je spočita. Ko si je opomogla, je prebujala še druge. Trobentice so veselo kramljale. Zvončki so se pogovarjali o lepoti, o najnovejši modi.

Napotila sem se po dolgi mokri cesti. Zavila sem proti gozdu. Na poti so me pozdravljale trave, mlada drevesa in drugi, ki so se prebujili iz zimskega spanja. V gozdu so se že zdavnaj vsi prebujili. Drevesa so se mi priklanjala in mi voščila dobro jutro. Srečala sem stara znanca, vrabca Gogija in vrabčko Bernadeto. Pripravljala sta plan za hišo ob reki. Srečala sem tudi kosa, doktorja Au. On je študiral najnovejšo medicino o storžu.

Vsi so bili veseli in dobro razpotoženi. Pod nizkim grmovjem je nekaj zašumelo. Ozrla sem se. Izza grma me pogleda dvoje plašnih oči. Seveda, bil je zajec.

»Zdravo! Kako ti je ime?« sem ga radovedno vprašala.

»Skakač!« je nekam plašno odgovoril.

»Pridi, Skakač, se bova pogovarjala!« sem ga veselo povabila.

Priskakljal je k meni in mi skočil na krilo ter glasno zajokal.

»Hej, kaj ti pa je?« sem ga vprašala.

»Ah, sam ne vem! Prijazna si kot moja mamica!« mi je jokaje odgovoril.

»In kaj? Kje pa je sploh tvoja mamica?« sem ga vprašala.

»Oh, to je dolga zgodba, ampak skušaj ti jo bom povedati. Poslušaj! Bilo je v zimskem času. Z mano sva zaspala. Nenadoma je začelo treskati. Prišli so veliki možje, ki so sekali drva. Zadeli so tudi ob najino kočjo. Ko

je eden zagledal mamco, jo je dvignil in jo odnesel. Mamica je kričala, vendar ji nisem mogel pomagati. In od takrat je več nisem videl!« je povedal in začel spet jokati.

»Ne joči! Čeprav mame ne bova našla, bova iskala može!« sem mu rekla.

»O ja, bova! Tiste, ki so odnesli mojo mamico in so posekali naše lepe breze in smreke!« je rekel Skakač.

»Dobro! Veš kaj, greva jih takoj iskat!« sem predlagala.

»Ja!« je veselo vzkliknil skakač.

Odšla sva. Kmalu sem spoznala, da sva zašla. Ozrla sem se, a ni se oglašil. Od tistega dne ga vedno, ko je prvi spomladanski dan, grem iskat v gozd. Upam, da ga boma našla in takrat bova poiskala može, ki so posekali brate in sestre družine Gozd.

KEREC Renata, 6. b
OSNOVNA ŠOLA ČANKOVA

Srečanje s starimi znanci

PRISPEVEK K 50-LETNICI LISTA MLADI PREKMUREC

3

Frontno gibanje proti uveljavljanju teženj in prizadevanj za razbitje kraljevine, predvsem z nemško pomočjo, je bilo nekaj časa ovirano s sovjetsko-nemškim sporazumom (in delitvijo tujih ozemelj). Vodilni organ kominterne je skladno s tem menjal usmeritev poslednjega (7) kongresa. Namesto intezivnejšega frontnega gibanja proti fašizmu (nacionalsocializmu) naj se uveljavi prejšnji boj razreda proti razredu. KPJ, posebej še Slovenije, ni sprejela te spremembe in je intezivneje nadaljevala z zbiranjem vseh voljnih obrambe v skrbno organizirano in vodeno narodno obrambno gibanje z jasno usmeritvijo k neizbežnemu spopadu s silo genocidne okupacije. Po priključitvi Avstrije so bile nemške čete na naših mejah, ob močnem angažiranju pete kolone so hrabrile profašistično jugoslovansko zunanjo politiko. Predsednik kraljevske vlade dr. Stojadinović je ob tem izjavil (15. marca 1938) da je boljše, da imamo na meji Nemce kot Habsburžane. Priključitev je dobra za notranjo jugoslovansko politiko, razkrile se bodo komunistične organizacije in druge, ki »delajo proti nam«. Po njegovem padcu so Nemci žalovali (julija 1939), in so dolžni, da nanj nikdar ne bodo pozabili, saj je želel tako Jugoslavijo, v kateri bi se z naslonitvijo na Os močno in avtoritativno vladalo. Prekmurški volilci, ki niso prinesli v kraljevino svoje politične organiziranosti, so bili zbrani okrog predstavnikov posamezne veroizpovedi, oziroma najbolj okrog Novin, ki so nepretirano izhajale od leta 1913, in to ob pomoči njenih »širiteljev« po tarah. Med temeljnimi nalogami slovenskih politikov je bila čimprejšnja »zasedba« prekmurških volilcev. Med prvimi organizacijami je bila (5. januarja 1920) Kmečka zveza, sinonim razmeram prilagojene SLS. Z imenom naj bi pritegovali »za krščanska načela, za jugoslovansko državo« neorganizirane kmečke volilce. Organizacijo je (pod spremenjenimi imeni) dokaj spretno vodil Kleki, in to s prilaganjem slovenske klerikalne politike lokalnim razmeram in tudi svojim interesom. Ta politika je bila stalno bojevita: proti brezverstvu, komunistom in vsemu, kar bi moglo preusmeriti z nestrpnostjo preprijeto konservativnost. V tem boju je dobrodošlo vsako, še tako nečedno sredstvo.

To lokalno politiko so močno vznemirjala sokolska in kasnejša mladinska napredno usmerjena društva in organizacije. Nekako istočasno so v Prekmurju nastajale sokolske in orlovske organizacije, ki so postale, poleg nekaterih društev (prosvetna, gasilska...), glavna opora meščanske liberalne, kakor tudi konservativne klerikalne politike. Kot sta si kasneje domača politika (Benko, Kleki) delila oblast na območju Prekmurja, tako so se tudi delile (vsaj nekatere organizacije) sokolske in orlovske organizacije. Na njihovo nastajanje in razporejenost je seveda vplival tudi zgodovinski odvisen družbenogospodarski razvoj.

Sokolske organizacije so poudarjale narodnostni interes troedinega naroda (SHS) in njihovo vodstvo je bilo v rokah »prištekov«. V ospredju niso postavljali verske pripadnosti, čeprav ni šlo, kdaj pa kdaj, tudi brez sektašenja do verskega prepričanja. Nasprotno je bilo pri orlih, ki so ob manifestativni prisegi v M. Soboti (septembra 1922) močno poudarili nobnost skupnega nastopa vseh kristijanov proti brezboštvo in svobodomiselnosti ter »za versko vzgojo mladine.« Kmečka mladina se nikoli ni posebno ogrela za orlovska društva, nekaj zanimanja pa je bilo med njo za sokolstvo.

Z uvedbo šestjanuarske diktature (1. 1929) so bila razpuščena vsa društva in organizacije. Toda že jeseni je kralj s posebnim zakonom (zakon o ustanovitvi Sokola kraljevine Jugoslavije) podpržavil sokolsko organizacijo, Tyrševa načela zamenjal z nalogo trdnega zagovornika in uresničevalca integralnega jugoslovanstva.

Po oktobrini ustavi in punktacijem (s silo zatrem) gibanj, se začne močno krhati politika JNS — integralnega jugoslovanstva. Z vstopom dr. Korošca v Stojadinovičevu vlado so bile odpravljene vse ovire za ustanavljanje katoliških (klerikalnih) organizacij in prosvetnih društev. Politika JRZ (skupnost organizacije srbskih radikalov, bosanskih muslimanov in klerikalne SLS) je v vsakovrstni načini in metodami poskušala »iztrebiti komuniste« in napredna narodnoobrambna gibanja v »korist« vse izrazitejšim civilnim in polvojaškim profašističnim organizacijam. V na novo ustanovljenih prosvetnih društvih so se snovali zametki kasnejše Zveze fantovskih odsekov in Dekliških krožkov, ki so kaj kmalu postali množična opora bojeviti Katoliški akciji, iz katere se je rekrutirala tudi bela garda.

Kot prva organizacija, ki se je usidrala na soboški gimnaziji, je bil sokolski naraščajski odsek. V 5. letu 1930/31 je bilo vanj včlanjenih 88 % dijakov in kar 97 % dijakinj. To vsekakor ni izražalo zavesti tedanje mladine. Nekaj nam pojasni letno poročilo J. Velnarja, okrajnega šolskega nadzornika. Leta 1932 je poročal: »... vsak učitelj (mora, op. V. S.) gledati, da narod vzgoji v trdne, zavedne, jeklene in značajne Jugoslovane in utrdi misel državnega in narodnega edinstva«. Omenjeni je bil v istem času tudi vodini v soboški sokolski organizaciji in razumljivo je, da je zahteval, da mu šole morajo poročati, kateri učitelj še ni v Sokolu in zakaj. Med integralnim jugoslovanstvom je bilo prepovedano uporabljati besedo slovenski narod in njegovo nacionalno zastavo.

Na gimnaziji pa je plahnelo navdušenje za jugoslovanstvo in v 5. letu 1935/36 je bilo včlanjenih v naraščajski odsek le še 31 % dijakov in dijakinj. Sida je v predavanju KPA ugotovila, da je bilo v 5. letu 1939/40 (zadnje redno šolsko leto) med 170 sokolci, kot so se radi imenovali, precej takih, ki niso razumeli narodnega vprašanja in so zatrjevali, da Slovenci niso narod.

O orlovske organizaciji na gimnaziji vemo sorazmerno malo, čeprav ni bila zanemarljiva njihova organiziranost. V. Novak je poudaril, da je dijaški Orel »najboljša šola praktičnega katoličanstva, ki ga tako zelo potrebujemo v naših časih.« (Mladost, 1924, str. 173.) V 5. letu 1939/40 je na gimnaziji že zelo aktivno deloval podmladek Zveze fantovskih odsekov.

Junija 1929 je na soboški gimnaziji maturiralo 11 dijakov: 5 jih je bilo s kmetov in le 1 iz uradniške družine. V 5. letu 1939/40 je bilo le 53 % maturantov iz Prekmurja in med njimi samo 25 % s kmetov. Prvi generaciji, ki je nadaljevala študij, so se pridruzevale nove in se z novimi spoznanji vračale domov z iskanjem konkretnih načinov in oblik za hitrejšo premočjenje razlik, ki so jih vzemirjale in prizadele.

Leta 1919 se je v Črenšovcih zbrala večina tedanjega prekmurskega dijaštva, ustanovili so Društvo prekmurških dijakov, ki se je že leta 1923 pojavilo kot slovensko katoliško akademsko društvo Zavednost. Sestanki članov so bili vezani na duhovne vaje. Nekajletno strpno sožitje je pretiralo dozorevajoče spoznanje, da na temeljih, ki jih je varovala domača politika, ni mogoč napredek, saj to vodi Prekmurje v še večjo zaostalost in tudi družbeno izoliranost.

V Ljubljani se je iz leta v leto zbiralo več študirajočih, kakor tudi prekmurških, predvsem sezonskih gradbenih delavcev. Okolje, iz katerega so prihajali in v katero so se vključevali, je pretresalo zasanjanost razmišljujočih. Pri iskanju odgovorov in možnih rešitev so bili kaj kmalu v razgibanem študentskem življenju nepopolne Univerze v Ljubljani.

(se nadaljuje)

PIŠE IN RIŠE
JELKO PETERNELJ

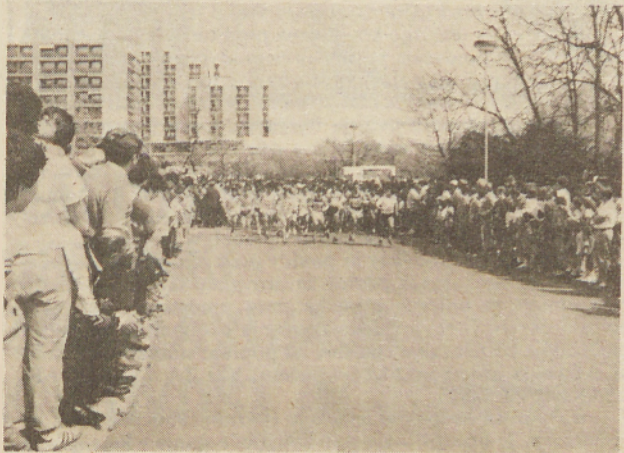
»RDEČA JAVKA«

VII. tekaški Maraton treh src

Lepo vreme in rekordna udeležba

Radenci so bili preteklo soboto prizorišče velike tekaške prireditve — maratona treh src, ki je bil že sedmi po vrsti. Lepo vreme je kajpak pripomoglo k temu, da se je na štartu pred hotelom Radin zbralo okrog 2.200 tekačev in tekačice, kar je doslej rekord. Zlasti je bilo veliko tekačev malega maratona na 21 km, ki je štel za prvenstvo Slovenije (okrog 1000). Novost letošnjega maratona pa je nastop cicibanov, ki so tekli že dopoldne in med 89 je zmagal Rok Babošek iz Radenc. Prireditve pa so tudi popestrili z bogatim kulturnim programom, v katerem so sodelovali godba na pihala iz Titovega Velenja, Mopedšou, mažoretke Mure iz Murske Sobote, satirik Marko Kočar, pripravili pa so tudi

razstavo fotografij domačina Danija Mauka. Po že ustaljenem običaju se je maraton začel na znak generalnega direktorja Radenske Herbertha Seferja, ko je poslal lovec Ožbolt Rožanc s strelom iz lovske puške maratonce na progo. Med udeleženci maratona so bili tudi številni pomurski tekači in tekačice, ki so dosegli nekaj odličnih uvrstitev. Med udeleženkami trimskega teka na 10 km je zmagala članica AK Pomurje iz Murske Sobote Manuela Pergar, v moški konkurenci pa je bil najbolje uvrščeni pomurski tekač v trimskem teku Janez Kodila na osemnajstem mestu. V malem maratonu na 21 km se je izkazal član AK Pomurje iz Murske Sobote Geza Grabar, ki je bil osmi. Med ženskami je Natalija Krpan v svoji starostni skupini zasedla drugo, Marjeta Kerec pa tretje mesto. Obe sta učenci srednje zdravstvene šole v Rakičanu. Hilda Bregar iz Radenc paje bila med veterankami tretja. V teku na 42 km, je Marjan Heric iz Radenc v svoji starostni skupini zasedel drugo mesto. Sicer pa so bili letošnji zmagovalci malega in velikega maratona naslednji tekači in tekačice: mali maraton — Mirko Vindiš iz Ptuja in Veronika Bohinc iz Ljubljane; veliki maraton — Marjan Krempel TAM Maribor in Rezi Filipič iz Nove Gorice. Prireditve je lepo uspela. F. M.

STRELSTVO

Uspešni na državnem prvenstvu

Na letošnjem državnem prvenstvu v streljanju z zračno puško, ki je bilo v Sarajevu, je sodelovalo 21 strelcev in strelk, kar je prav gotovo lepo število, hkrati pa dokaz kakovosti. Dosegli pa so tudi izvrstne rezultate. V ekipnem delu tekmovanja so pionirji Noršinci s 529 krogi zasedli drugo mesto in postavili nov občinski rekord Noršinec. Mladinci Tišina so s 1086 krogi zasedli tretje mesto. Članice so s 1057 krogi pristale na desetem mestu in izenačili občinski rekord. Člani Noršinec pa so s 1095 krogi okrog devetega mesta. V posamični konkurenci pionirjev je Branko Bukovec s 183 krogi postal državni prvak. Sledijo: Robert Čontala, 176, Zoran Horvat, 170, Igor Kovačič (vsi Noršinci), 169, in Boris Škedelj (ABC-MI), 168 krogov. V mladinski konkurenci je bil najuspešnejši pomurski tekmovalc Franc Gider s 367 krogi pred Alešem Števanecem, 362, Simonom Flegarjem (vsi Tišina), 357, Andrejem Žiškom (Šalovci), 356, in Zvonkom Rebrico (Nor.), 356 krogov. V tekmovanju mladink je Melita Balek dosegla 357, Nataša Verbaj (obe Nor.) pa 349 krogov. Med članicami Noršinec je bila najuspešnejša Cvetka Rengeo s 361 krogi pred Dragico Vogrinčič, 355, in Jožico Turner, 341 krogov. V članski konkurenci je bil najuspešnejši pomurski tekmovalc Branko Bukovec s 371 krogi pred Janezom Horvatom (oba Nor.), 367, Karlom Turnerjem (Pan), 365, Ljubom Špindlerjem (Nor), 364, Dragom Pertocijem (Tiš), 358, in Štefanom Bašaškom (Nor), 357 krogov.

NAMIZNI TENIS

SOBOTA ŽE PRVAK

V nadaljevanju tekmovanja prve republiške A lige za člane sta obe pomurski ekipi na gostovanju v Ljubljani in Piranu dosegli popoln uspeh. Sobočani so v derbiju za vrh zanesljivo premagali Ilirijo, ki je nastopila brez najboljšega igralca Zajtla, čeprav niso prikazali kakšne dobre igre in je zadovoljil le Benko, Benkovič pa si je »privoščil« poraz s pionirjem Kešeljevičem. Prijetno pa so presenetili Radgončani z zmago nad Ilirijo, ob odlični igri Žitka in Fridriha, slab pa je bil Unger. Z najslabšo ekipo v ligi, Piranom, pa tako oboji niso imeli nobenih težav. Sobočani so s 26 točkami praktično že prvaki in se bodo letos poskušali uvrstiti v MRLZ, Radgončani pa so se povzpeli na odlično tretje mesto s 16 točkami. V republiški B ligi je ekipa Beltinec v Radljah visoko premagala domačine ob dobrih igrah Smodiša in Gerendaja.

Rezultati: ILIRIJA—SOBOTA 3:6 (Benko 3:0, Kuzma 2:1, Benkovič 1:2); PIRAN—SOBOTA 0:9 (Benko 3:0, Kuzma 3:0, Benkovič 3:0); ILIRIJA—RADGONA 3:6 (Žitek 3:0, Fridrih 2:1, Unger 1:2); PIRAN—RADGONA 1:8 (Žitek 3:0, Fridrih 3:0, Unger 2:1); RADLJE—BELTINCI 2:7 (Smodiš 3:0, Gerendaj 3:0, Ori 1:0, Unger S. 0:2).

M. U.

V soboto na igrišču Mure

NOGOMETNI ŠPEKTAKEL

Jugoslovanska nogometna A reprezentanca, ki se pripravlja od torka v Murski Soboti za kvalifikacijsko tekmo s Severno Irsko, bo v soboto ob 16. uri odigrala prijateljsko tekmo z domačo Muro. Za tekmo vlada med ljubitelji nogometa veliko zanimanja. To je tudi razumljivo, saj je to prvo gostovanje najboljših jugoslovanskih nogometašev v Murski Soboti.

HOKEJ NA TRAVI

ABC Pomurka: Zagreb 4:0

V drugem spomladanskem kolu tekmovanja v medrepubliški ligi v hokeju na travi je ABC Pomurka v Murski Soboti prepričljivo premagala Zagreb. Strelci za ABC Pomurka: Casar 2 ter Cerpnjak in Črnko po enega. Sodiča sta Hrupec iz Zagreba in Glavač iz Murske Sobote.

KEGLJANJE

Pomembna zмага Nafta

V nadaljevanju prvenstva v prvi medžimurski kegljaški ligi je lendavska Nafta premagala dobro ekipo Železničarja iz Čakovca s 4.627:4.550 podrtih kegljev. Posamežno: Žalik 791, Foššo 782, Vučko 788, Kopinja 760, Radakovič 773 in Horvat 733 podrtih kegljev.

—mž—

BADMINTON

Matičičeva in Füle prvaka

V Lendavi je bil tretji republiški turnir za pionirje v badmintonu, na katerem je sodelovalo 37 pionirjev in 14 pionirk iz 5 slovenskih klubov. Med pionirji je zmagal Tibor Füle, Varga je bil šesti, Kuprivec pa sedmi. Pri pionirkah pa je zmagala Natalija Matičič, Karbova je bila sedma, Hančeva pa osma.

ŠAH

Pokalna srečanja

V tekmovanju za pokal maršala Tita je članska ekipa Radenske Pomurja premagala Radgono s 4:0. (Kovač:Gorenčič 1:0, Hari:Mauko 1:0, Logar:Manič 1:0 in Nerat:Rožman 1:0). Članice Radgone so premagale Radensko Pomurje z 2:1 (Kovač:Čavuzič 1:0, Gjerke:Dimmec 0:1, Marič:Manič 0:1). Mladinci Lendave so premagali Radgono z 2:0. Zmagala sta brata Gruškovernjak.

Zmagal Danilo Hari

Šahovsko društvo Radenska—Pomurje iz Murske Sobote je pripravilo aprilski hitropotezni turnir, na katerem je sodelovalo 12 šahistov. Zmagal je Danilo Hari z 9,5 točke pred Logarjem 9, Rezonjo in Kelemenom po 7,5, Igorjem Kosom 6,5, Lukičem 5,5 Radosavljevičem in Benkom po 4,5 točke.

Prvenstvo Pomurja v krosu

Zveza telesnokulturnih organizacij občine Murska Sobotica je razpisala prvenstvo Pomurja v krosu, katerega organizator bo na novo ustanovljeno športno društvo v krajevni skupnosti Tišina. Tekmovali bodo v 12 kategorijah na 1.000, 2.000 in 3.000 metrov dolgi progi. Prvi trije v vsaki kategoriji bodo prejeli kolajne. Kros bo v nedeljo, 16. tm.

ŠPORTNI RIBOLOV

Pomursko prvenstvo

V soboto in nedeljo je bilo pomursko prvenstvo v športnem ribolovu. Po dveh kolih je stanje naslednje: člani — ekipno: 1. Lendava, 2.—4. Radgona, Ljutomer, Radgona II., posamično: 1. Matjašec, 2.—4. Hladen (oba GR), Božič (Lj.) in Janč (Le.); mladinci — 1. Ljutomer I, 2. Murska Sobotica, 3. Ljutomer II in 4. Lendava; posamično: 1.—3. Balazič, Škerget in Lukač (vsi Lj.), 4.—5. Gjerkeš (MS) in Buzeti (Lj.); ženske: 1. Šarkanjeva, 2. Pokova, 3. Gjerkečkova, 4. Kucijeva (vse MS), 5. Magdičeva (Lj.).

Košarka — pomurska liga

Zopet po dveh letih zatišja

Po dveh letih zatišja pomurska košarkarska zveza zopet organizira tekmovanje v pomurski ligi, kjer sodeluje devet ekip. Poleg pomlajenih ekip republiških ligašev Pomurja in Radgone nastopajo še ekipe Stil in Radenska iz Radenc, Tišina, Puonci, Petrovci ter soboški ekipi K rotundi Selo in Turropolje.

Rezultati — 1. kolo
Radenska:Tišina 115: 47
Puonci:Radgona 83: 81
Petrovci:Turropolje 75:113
Stil:K rotundi 48: 63
F. Šafarič

Namizni tenis

Aleš Fridrih trikrat prvi

Na republiškem prvenstvu SŠD, ki je bilo v Mariboru, so se izkazali učenci OVIZA, ki so v moški konkurenci osvojili vsa prva mesta, kar je velik uspeh. V ekipni konkurenci je zmagala ekipa OVIZA, za katero so igrali Fridrih, Ori in Gerendaj, po zmagi v finalu nad OŠ Kočevje s 3:0. Med posamezniki je slavil Fridrih, dobro tretje mesto je zasedel Smodiš, med osmerico sta se uvrstila Ori in Rihtarič. V dvojicah je prav tako zmagal Fridrih skupaj z Gerendajem, tretje mesto sta osvojila Ori—Rihtarič, med osmerico sta se uvrstila Smodiš—Županek. Lep uspeh — drugo mesto — je v dvojicah dosegla Breznikova skupaj s Kroisovo (Radlje).

M. U.

Šport paraplegikov

Dvojna zмага Dunaja

V Murski Soboti je bilo republiško prvenstvo v namiznem tenisu in streljanju z zračno puško za paraplegike in tetraplegike. V namiznem tenisu je sodelovalo 18, v streljanju pa 22 tekmovalcev in tekmovalk. Lep uspeh je dosegel Slavko Dunaj, ki je zmagal v namiznem tenisu med tetraplegiki in v streljanju z zračno puško s 354 krogi. V ženski konkurenci je bila Marija Buček v namiznem tenisu tretja, Marta Janežič pa je enako uvrstitev dosegla v streljanju z zračno puško. Ekipno je bila Murska Sobotica v streljanju tretja.

PNL

Rezultati — 14. kolo
Veržej:Turnišče 0:1
Bakovci:Pošana 2:1
Dobrovnik:Beltinka 3:2
Renkovci:Črenšovci 0:3
Hotiza:Tišina 2:2
Rakičan:Odranci 1:1

I. MNL MS

Rezultati — 14. kolo
Radgona:Tešanovci 1:1
Cankova:Lipa 1:1
Apače:Ljutomer 0:3
Gančani:Filovci 1:0
Čarda:Dokležovje 1:2
Ižakovci:Tromejnik 0:0

II. MNL MS

Rezultati — 16. kolo
Hodoš:Serdica 2:3
Vrelec:Bratanci 3:0 b.b.
Romah:Križevci 2:4
Prosenjak:Bogojina 2:1
Rogašovci:Puonci 1:1
Šalovci:Selo 6:0

ONL Lendava

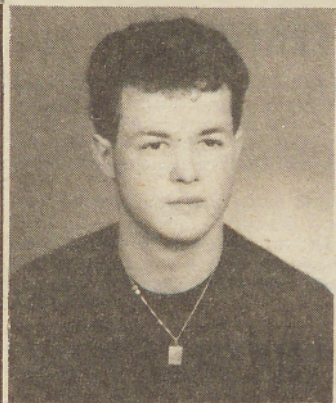
Rezultati — 15. kolo
Nafta:Mladost 1:5
Zvezda:Kapca 0:2
Graničar:Petišovci 4:1
Bistrica:Lakoš 1:3
Mostje:Olimpija 2:1
Kobilje:Panonija 2:0
Žitkovci:Nedelica 2:1

ŠPORTNI OBRAZI

V treh letih do državnega naslova

Na letošnjem državnem pionirskem prvenstvu v streljanju z zračno puško v Sarajevu je dosegel velik uspeh 15-letni učenec osme razreda osnovne šole Edvard

S strelskim športom se je začel ukvarjati v petem razredu osnovne šole, za kar ga je navdušil trener Karel Turner, ki ima prav gotovo veliko zaslug za njegov razvoj. Naravno in zavzeto delo, veliko volje in časa je pripomoglo k temu, da je Branko v zadnjih dveh letih začel dosegati odlične rezultate na najrazličnejših tekmovanjih. Na lanskoletnem republiškem prvenstvu v Leskovcu pri Krškem je osvojil drugo, na letošnjem republiškem prvenstvu v Žalcu pa tretje mesto. Svoj največji uspeh pa je vsekakor dosegel pred dnevi v Sarajevu, ko je s 183 krogi osvojil naslov državnega pionirskega prvaka. To je prav zanj velika spodbuda za nadaljnje delo, zato že razmišlja, kako prihodnje leto, ko bo tekmoval za mladince. Želi si, da bi še naprej dosegal dobre rezultate in da mu bo tudi v prihodnje pri strokovnem delu pomagal trener Karel Turner, kateremu je zelo hvaležen za svoje uspehe.

Kardelj Murska Sobotica, sicer pa član SD Noršinci, Branko Balazic — osvojil je naslov državnega prvaka.

F. M.

NOGOMET

Poraz Mure, remi Nafta

V nadaljevanju prvenstva v slovenski nogometni ligi je soboška Mura doma nepričakovano izgubila tekmo z Ingradom-Kladivarjem iz Celja z 0:1. Gostje so edini gol na tekmi dosegli že v prvi minuti iz prostega strela. V naslednjem kolu igra Mura z mariborskim Železničarjem.

V tekmovanju območne nogometne lige je Nafta v Lendavi igrala z Marjavojem neodločeno 1:1. Gol za Nafto je dosegel Šuč.

ROKOMET

Bakovci prevzeli vodstvo

V nadaljevanju prvenstva v drugi republiški moški rokometni ligi so Bakovci v derbi tekmi za prvo mesto premagali vodeči Branik s 26:23 ter tako s točko prednosti prevzeli vodstvo. Najboljši strelci za Bakovce: Lebar in Lovenjak po 6, Katona in Kozelj po 4. Rokometasi Toka so v Črenšovcih premagali Aero iz Celja s 27:22. Gerič je dosegel 8, Novak 6 in Hajdinjak 4 gole. Krog je igral na Ptuju z Dravo neodločeno 24:24. Strelci za Krog: Benko 5, Lukač, Titan in Kreft po 4. Radgona pa je izgubila tekmo z Veliko Nedeljo z 18:30. Perša je dal 8, Grah 4 in Benko 3 gole.

JUDO

Vehab republiški prvak

V Titovega Velenja je bilo republiško pionirsko prvenstvo v judu, na katerem je sodelovalo 156 tekmovalcev iz 20 klubov. Med njimi so bili tudi pomurski tekmovalci in dosegli nekaj odličnih uvrstitev. Najuspešnejši je bil Vehab iz Murske Sobote, ki je zmagal v kat. do 52 kg in osvojil naslov republiškega prvaka. V isti kategoriji je bil Brozovič (MS) drugi, Zrna (Le.) peti in Kralj (Lj.) šesti. V kat. do 42 kg je Ščavničar (Lj.) zasedel šesto, Žbul (Ca.) pa sedmo mesto. V kat. do 64 kg je bil Rituper (MS) tretji, Gjerkeš (Lj.) peti in Šadl (MS) sedmi.

Na državnem članskem prvenstvu v Splitu je sodeloval tudi Sobočan Franc Fajhtinger v kat. do 60 kg, žal pa se je že v prvem kolu poškodoval in izpadel. T. K.

KASAŠKE DIRKE

PRVI TEK KROŽNE DIRKE V LJUTOMERU

Konjeniški klub Ljutomer organizira v nedeljo na hipodromu v Ljutomeru otvoritveno kasaško dirko v Sloveniji. Osrednja točka bo prvi tek krožne dirke za prvenstvo Slovenije, kjer bo nastopilo 12 konj. Med favoriti so Nurmi B, Li B (oba z Brda) in Fita (Seršen, Veržej). Tokrat ima v krožni dirki najmočnejše zastopstvo KK Brdo, 4 konje, po dva pa Ljutomer, Šentjernej in Maribor. Zanimivi pa bosta tudi dirki hitrih konj in pa dveletnikov.

MOTOKROS

ROGAN TRETJI

Soboško avto-moto društvo Štefan Kovač je v sodelovanju z gasilskim društvom Sotina pripravilo mednarodno meddruštveno tekmovanje v motokrosu v razredu 250 cm. Na 1000 m dolgi progi je zmagal Juhant iz Lukovice. Najboljši domačin Jože Rogan je bil tretji. Buček je bil deveti, Tapajner pa deseti. Okrog 1200 obiskovalcev pa je bilo tudi navdušenih nad nastopom cicibanov, starih od 5 do 7 let, ki so tekmovali na motorjih do 50 cm. Zmagal je Oliver Rogan iz Sotine.

Kasaške dirke

Duena MS druga na Dunaju

Na dunajskem hipodromu v Pratorju je bila mednarodna kasaška dirka za alpsko nagrado, na kateri sta sodelovala tudi kasača iz bleva Marka Slaviča iz Kjučarovec Duena MS in Adonis MS. Medtem ko je Adonis MS skočil v galop že za startnim avtomobilom in tako odpadel od dobre uvrstitve, pa se je izkazala Duena MS, ki je na vajetih Gerharda Walterja s kilometrskim časom 1:19,1 zasedla odlično drugo mesto.

Košarka

PREPRIČLJIVA ZMAGA

V zaostali tekmi slovenske ženske košarkarske lige je ekipa Metalservis-Pomurja v Murski Soboti premagala Labod iz Novega mesta z 79:48. Strelke za Pomurje: Kosijeva 18, Borčeva in Kuharičeva po 14, Kolarjeva 13, Koroščeva 6, Geričeva 4 in Novakova 2.

Krvodajalcev vedno dovolj

V lendavski temeljni organizaciji združenega dela Elektromaterial imajo 80 krvodajalcev, deset let pa tam deluje tudi odbor Rdečega križa, ki mu predseduje Mirko Sernek. Krvodajalci darujejo kri za potrebe soboške bolnišnice in za potrebe Rdečega križa Slovenije. Med aktivnimi krvodajalci, ki so kri darovali za širše potrebe, so Jože Kasaš, Katica Jaklovič, Mirko Sernek in drugi. Potrebno je tudi dodati, da odbor finančno podpira Občinski odbor Rdečega križa Lendava in osnovna organizacija sindikata. Doslej so krvodajalci organizirali izlet, večkrat pa pripravijo tudi družabna srečanja. Na zadnji krvodajalski akciji za potrebe Rdečega križa Slovenije je sodelovalo kar 30 delavcev. J. Žerdin

Bo Lendava dobila obrat družbene prehrane?

Edini večji prostor v Lendavi, ki je primeren za kulturne in druge večje prireditve, je dvorana Nafta, ki pa je nujno potrebna obnove. Oder je skromen, garderobe ni, tla potrebujejo nov prevleko, zidovi pa barve. Delovna organizacija INA-Nafta za obnovo nima denarja in navsezadnje sama tudi ni dolžna skrbeti za dvorano, drugi pa kažejo premalo zanimanja za ta problem. Na konferenci sindikata INA-Nafta pa so med drugim predlagali, naj bi v mali Naftini dvorani, ki je v isti stavbi, uredili obrat družbene prehrane. Obrat bi spadal pod delovno organizacijo INA-Nafta, v njem pa naj bi pripravljali hrano po sprejemljivih cenah. To bi bila zagotovo velika pridobitev za združeno delo v občinskem središču. Jože Žerdin

KRAJEVNA PROBLEMATIKA

Krajevna konferenca SZDL Dobrovnik je na zadnji seji razpravljala o tekočih problemih v krajevni skupnosti. Urejajo veliko dvorano v kulturnem domu. O preselitvi knjižnice je bilo že veliko napisanega, odvisno je od sklepa občinske kulturne skupnosti, ali bo dovolila selitev. Problematična je tudi telefonska povezava z občinskim središčem. Pošta bi do

bila nove prostore v kulturnem domu. V Strehovcih posvečajo največ pozornosti popravilu vaskega doma. Ostrejšje pušča, zato ga je treba prekriti. V obeh vaseh — tudi v Žitkovcih — se pripravljajo na asfaltiranje vaških cest, vendar jim primanjkuje denarja. S skupnimi močmi, upajo, bodo premagali težave. E. Milinkovič

KOMISIJSKA TRGOVINA SE UVELJAVLJA

Lanskega oktobra je bila v Murski Soboti ustanovljena komisij-ska trgovina, katere vodja, Koloman Farič, nam je povedal, da je zanimanje kupcev za rabljeno blago veliko, saj so cene dokaj dostopne. Te se gibljejo do petine oziroma tretjine vrednosti novega izdelka. Ljudje sprasujejo zlasti po tekstilnih in konfekcijskih izdelkih, moških in ženskih oblekah, torbicah, čevljih, raznem tehničnem blagu in drugem. V zadnjem času pa gredo v promet zlasti otroški vozički in stajice. Da je bila komisij-ska trgovina v Murski Soboti, ki je odprta od 8. do 16. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure, zelo potrebna, dokazuje ogromno povpraševanje kupcev, ki lahko tu oddajo tudi blago za čistilnico. Sicer pa so prodajalci in kupci iz različnih krajev, med drugim iz Maribora, Čakovca, Zagreba in celo iz Makedonije. Žal pa so prostori komisij-ske trgovine že premajhni in morajo sezonsko blago vračati ponudnikom. Če ne bi bilo prostorske stiske, bi bil promet v tej trgovini še večji. M. Jerše

OBETA VEN PROGRAM MOTOTOURING KLUBA

Na občnem zboru Mototouring kluba v Radencih so sprejeli pester program dela, tako za razvoj avto-moto dejavnosti kot tudi turizma. Tako bodo letos organizatorji kar dveh dirk za republiško prvenstvo, in sicer 17. maja v kategoriji 80 kubičnih centimetrov in 18. oktobra v 125 in 250 kubičnih centimetrov, ki jih nameravajo popestriti še s posebnim programom. Tu je še priprava klubskih tekmovalcev za tekme republiškega prvenstva, nadaljnje solanje članov za športne funkcije, usposabljanje osnovnošolske mladine o preventivi in varnosti v cestnem prometu, odprt motokros piknik in stalna naloga — pridobivanje novih članov. Skupaj z AMZ Slovenije in DO Radenska pa bi radi odprli tudi informativno pisarno za avtomobiliste, transportne delavce in motorizirane turiste. Jože Voupotič

Urejen vaški dom veliko pomeni

Potem ko so se v Dolnjem Lakošu odločili za gradnjo vaskega doma in ko so dom zgradili, se je začela živahna kulturna dejavnost ki je vključila mlade in stare. Kulturno društvo je dobilo prostor za različne aktivnosti, pa ni naključje, da je hitro začelo delovati več sekcij, ki so se uveljavile doma in v občini. Zelo dobro deluje ženski pevski zbor, ki je gostoval tudi na tujem. Dobro dela tudi folklorna skupina. V kulturnem društvu menijo, da bodo v prihodnje okrepili delovanje, ustanovili bodo nove sekcije, pri vsem tem pa potrebujejo strokovno pomoč, ki naj bi jo zagotovila kulturna skupnost Lendava. Člani društva so in bodo nastopili na vseh proslavah doma in v občini, sodelovali pa bodo s kulturnimi društvi onstran meje. Jani Đ.

Pošta naj bi bila v kulturnem domu

V krajevni skupnosti Dobrovnik so se že dalj časa pogovarjali o gradnji pošte, ki naj bi omogočila hitrejši razvoj telefonije za več krajevskih skupnosti. Ker je novi kulturni dom, ki sicer še ni dokončno urejen, preveč za potrebe krajevne skupnosti, so se odločili, da bodo v njem uredili pošto in se tako izognili gradnji novega poslojpa. Pri prizadevanjih za ureditev pošte in z njo tudi telefonije so jih podprli tudi v krajevni skupnosti Kobilje in Genterovci. V kulturnem domu je še prostor za druge aktivnosti, tako da občani ne bodo prikrajšani. V krajevni skupnosti se nadejajo, da bodo z ureditvijo pošte lahko dobili več kot 100 telefonskih priključkov. Jani Đ.

Jože Farič iz Tropovec je pravi mojster v pletenju kosar, zato se trudi, da bi za kaj podobnega navdušil tudi mlade. Za pletenje porabi veliko prostega časa. Foto: F. Kuhar

Zaščita kmetijske pridelave

Kmetijstvo prideluje pridelke, ki so namenjeni za prehrano ljudi, živali ali pa za industrijsko predelavo. V večini primerov poteka osnovna kmetijska pridelava na prostem, zato so pridelki izpostavljeni različnim naravnim pojavom, tj. ugodnim oziroma neugodnim vremenskim razmeram, ki vplivajo na uspeh pridelave.

Med najbolj škodljive naravne pojave prištevamo pozebo, sušo, poplavo, požar, vihar, rastlinske bolezni in škodljivce ter stalno družico naših polj — točo. Rastlinske bolezni in škodljivce zatiramo z ustreznimi sredstvi za varstvo, sušo oziroma poplavo reguliramo z osuševalno-namakalnimi sistemi, za preprečevanje škod po toči pa imamo sistem raketne obrambe.

Slovenija leži v podnebne območju, kjer se v vegetacijskem obdobju pojavljajo številne nevihte skupaj s točo, ki kljub obrambi pred točo povzročajo vsako leto veliko škod. Strah, ki ga občutijo kmetovalci pred točo, ko se zgrinjajo črni oblaki, je predvsem posledica nepredvidenih okoliščin, ki se vsako leto večkrat pojavljajo od konca aprila do srede oktobra.

V zadnjih desetih letih je Pomurska pokrajina nekajkrat okusila vso surovost narave, ki je z neurjem in točo uničila velik del pridelkov. Motnje, ki jih povzročajo toča pri pridelovanju hrane, pa nadomešča zavarovanje, in sicer tako, da prizadetim povrne vrednost uničenega dela pridelkov, zato daje zavarovanje pred nevarnostjo toče kmetijski pridelavi stabilnost.

Zavarovanje posevkov in plodov pred nevarnostjo toče le-te ne preprečuje, ampak povrne zavarovancu škodo, z denarno odškodnino za uničene pridelke, zato predstavlja tudi ekonomski ukrep. Torej je cilj zavarovanja ekonomske narave in predstavlja združevanje sredstev na podlagi solidarnosti, zaradi skupnega nošenja rizika po načelu: VSI ZA VSAKOGAR, VSAKDO ZA VSE.

Katastrofa, ki je pred leti, to je 1987. in 1980. leta prizadela Pomurje, je opozorila na skrb zbujajoče stanje v kmetijskem zavarovanju zasebnega sektorja, saj je bilo zavarovanih zelo malo površin. Tedaj se je začela prebujati misel, da bi morala biti zavarovana vsa organizirana kmetijska proizvodnja. Začela se je akcija za primerno zavarovalno zaščito poljedelske pridelave. Na nekaterih območjih je ta akcija postala vsako leto stalna naloga vseh subjektivnih sil.

Po letu 1978 uspehi in prizadevanja subjektivnih sil v TZO niso izostala in tako smo po letih zajeli v zavarovanje naslednje površine kooperacijske proizvodnje:

Kultura	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Polj. kult.	2.997	3.118	4.118	4.291	4.539	3.705	3.705	3.485
Stad. pesa	401	359	737	715	685	724	695	495
Skupaj ha:	3.398	3.477	4.855	5.006	5.224	4.429	4.400	3.980

Po TZO je po letih bilo naslednje zajetje:

TZO	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
M. Sobotica	1.962	1.584	1.864	1.667	2.130	1.334	1.376	1.343
Cankova	795	925	1.092	1.134	1.180	1.128	1.089	1.051
Prosenjakovci	112	338	380	401	440	448	379	396
Peitovci	—	—	142	372	214	257	296	220
Apače	102	120	541	271	285	353	428	370
Radgona	26	21	6	128	139	73	59	67
Videm	—	—	—	75	37	2	7	—
Klas Križevci	—	130	93	243	114	110	71	48
SKUPAJ ha:	2.997	4.118	4.118	4.291	4.539	3.705	3.705	3.485

Zavarovalna zaščita kooperacijske pridelave se je precej razširila. Toda zadnja leta beležimo precejšnji padec v zajetju, ker se je že malo pozabilo na katastrofe iz leta 1978 in 1980. Padec v površinah je tudi v nepopolnem zajetju površin posameznih kooperantov in tej nepopolnosti bomo pri likvidaciji škode morali nameniti več pozornosti.

Iz tabele je tudi razvidno, da se na nekaterih območjih ne more uveljaviti tovrstno zavarovanje, in to predvsem na celotnem območjih KZ Lendava, KZ Panonka, TZO Martjanci in TZO Beltinci, v večjem delu občine Ljutomer in Radgona. Na teh območjih TZO in kmetijski pospeševalci niso opravili svojih nalog, ki so zapisane v Akcijskem programu iz 1981 leta, čeprav beležimo vsako leto večje ali manjše škode in s tem tudi velik izpad pridelkov.

Tudi leto 1986 je bilo za naše območje t. j. Pomurje, zelo slabo, saj je biloprizadetih oziroma poškodovanih 1.865 ha zavarovanih površin. Za škode po toči v letu 1986 je bilo izplačano, 257.046.000.— din odškodnine. Zabeležen je bil negativni rezultat pri zavarovanju posevkov in plodov. V sami kooperacijski proizvodnji je bilo izplačano 94.160.000.— din, indeksno 234%. V Pomurju je leta 1986 9-krat padala toča. Po obsegu in intenzivnosti je bila katastrofalna toča 30. 7.

Stari pregovor pravi, da je po toči zvoniti prepozno. Rešitev je v zavarovalni zaščiti, v čim večjem zajetju, ker je to del solidarnosti.

Pridelovanje hrane je ena pglavitnih nalog našega kmetijstva v tem srednjoročnem obdobju in tudi za naslednja obdobja. V zvezi s tem je naloga zavarovanja, da omogoči ustrezno zavarovalno zaščito kmetijski proizvodnji, kmetom in delavcem v kmetijstvu pa ekonomsko in socialno varnost.

Tudi v letošnjem letu se je ZS TRIGLAV POS Murska Sobotica vključila v prizadevanje za popolnejšo zavarovalno zaščito kmetijske pridelave. Vse TZO so že obveščene o letošnjih pogojih za zavarovanje posevkov in plodov. Nosilec zavarovanja oziroma sklenitelj zavarovanja in plačnik premije za svoje kooperante je organizacija združenih kmetov — TZO.

Pomurje je kmetijsko območje in da nam ne bi poletna neurja s točo pobrala s polj letino brez nadomestila, je nujno, da se takoj aktivno vključimo v akcijo zavarovanja posevkov in plodov proti toči. Tibor Bagari, inž. agr.

10 let

VAŠ NAKUP OD VIJAKA DO TRAKTORJA
VAŠ NAKUP OD VIJAKA DO TRAKTORJA
VAŠ NAKUP OD VIJAKA DO TRAKTORJA
VAŠ NAKUP OD VIJAKA DO TRAKTORJA
VAŠ NAKUP OD VIJAKA DO TRAKTORJA
VAŠ NAKUP OD VIJAKA DO TRAKTORJA

POPOLNA IZBIRA NASLEDNJIH PROGRAMOV:

- TEŽKA KMETIJSKA MEHANIZACIJA
- KMETIJSKO ROČNO ORODJE IN ZAŠČITNA SREDSTVA
- REZERVNI DELI ZA TRAKTORJE, AVTOMOBILE; PNEVMATIKA
- STROJI IN ROČNO OBRTNO ORODJE
- GRADBENI IN IZOLACIJSKI MATERIAL
- VODOINSTALACIJSKI MATERIAL IN VSE ZA CENTRALNO OGREVANJE
- ELEKTROINSTALACIJSKI MATERIAL IN BELA TEHNIKA
- BARVE, LAKI, TAPETE IN PLESKARSKI PRIBOR
- VIJAKI, OKOVJE, PLOČEVINE IN PROFILI
- EKSPOZITURA LJUBLJANSKE BANKE

blagovnica hmezad
ŽALEC, TEL.: (063) 713211 • POSLUJEMO OD 7. DO 19. URE
VSAK DELAVNIK, OB SOBOTAH OD 7. DO 13. URE

10 let

Ugodno ocenili lansko delo

Občinska konferenca Zveze rezervnih vojaških starešin Gornja Radgona je na letni programski seji ugodno ocenila delo organizacije v minulem letu. Vseh 355 članov je bilo razdeljenih v štiri krajevne organizacije ZRVS (Apače, Gornja Radgona, Radenci in Videm), ki so organizirale idejno-politično in vojaško-strokovno usposabljanje. Program je bil uresničen v celoti, le udeležba je bila bolj slaba, zato bo potrebno poživiti delo samoupravnih sodišč.

V lanskem letu je na volilno-programski konferenci bila opravljena precejšnja kadrovska prenova, izvedli so občinsko tekmovalne ekipe ZRVS v počastitev občinskega praznika. Na področju informiranja so v občini naredili korak naprej z izdajo posebnega Biltena ZRVS, ki je izšel ob dnevu oboroženih sil SFRJ. V počastitev tega dne so organizirali tudi tradicionalno proslavo, združeno s srečanjem s pripadniki JLA.

Za prispevek ob lanskoletnem 16. srečanju Zveze rezervnih vojaških starešin Jugoslavije, ko je bila na obisku v Pomurju delegacija RVS iz Srbije so prejeli pohvalo predsedstva Republiške konference ZRVS Slovenije.

Filip Matko

nitro postrežemo in svetujemo

RAIFFEISENKASSE BAD RADKERSBURG — KLOCH

Za vse denarno poslovanje — zamenjujemo vse valute po najugodnejšem tečaju — banka prijaznih ljudi.

SEJEMSKI ČAS

vedno prisotni

OBIŠČITE BLAGOVNO HIŠO KASTNER & ÖHLER NA GRAŠKEM Mladanskem sejmu 1987!

Hala 1, severni priključek:
mini hiša, prikupna moda za najmlajše do 6 leta starosti!

Hala 12, kongresna dvorana:
Vsak dan ob 12.30 in 16.30.
modna revija oblačil s poudarkom na narodni noši.

OBIŠČITE BLAGOVNO HIŠO KASTNER & ÖHLER TUDI V MESTU!

Od 27. 4. do 2. 5. — ODDELEK S PARFUMERIJO IN KOZMETIKO — predstavitev svetovno znane firme ORLANE z izdelkom HYDRO-CLIMAT.

Od 27. 4. do 2. 5. reklamna prodaja nogavic WOLFORD — prvo nadstropje.

Od 24. 4. do 8. 5. dnevi perila znamke MÄSER — na ženskem oddelku v prvem nadstropju in moškem oddelku v drugem nadstropju.

Predstavitve kolekcij iz frotirja ARTURO VENEZIANI — od 23. 4. na oddelku s frotirjem v 3. nadstropju.

Največja razstava izdelkov in pripomočkov za kampiranje in vodne športe na Štajerskem v športni hali KASTNER & ÖHLER v Gradcu, Puntigam, Triester strasse 280.

OBIŠČITE KASTNER & ÖHLER NA SPOMLADANSKEM GRAŠKEM SEJMU ALI V MESTU GRADEC.

KASTNER & ÖHLER

NAŠI TRGOVCI IN OBRTNIKI ZAGOTAVLJAJO KAKOVOST IN UGODNE CENE

OBISK SEJMA — NAKUPOVANJE V GRADCU

Gospodarska zbornica Štajerske

ČAS SEJMA POMENI ČAS AVSTRIJSKEGA ŠTAJERSKEGA GOSPODARSTVA

Reisinger & Sohn

A-8020 Graz - Austria Alte Poststraße 122 Telefon: (0316) 51-5-06

- Originalni rezervni deli in kakovosten pribor.
- Veliko skladišče rezervnih delov tudi za starejše modele vozil.
- Okoli 30.000 delov je na razpolago za takojšnjo izdobavo.
- Velika ponudba FORDOVIH nadomestnih delov in priborja.
- Posebna ponudba delov za vse avtomobilske znamke.
- Specializirana FORD delavnica z najmodernejšo opremo.
- Hiter servis.
- V slučaju nesreče vam takoj priskočimo na pomoč.
- Polletna garancija na popravila, delo in originalne nadomestne dele.
- Strokovna posvetovalnica.
- Naše šolano osebje govori vaš jezik!
- Najboljša menjava dinarja!

PRIPOROČAMO IN NUDIMO GUME ZA VSA VOZILA!!!

MICHELIN SEMPERIT

SPOMLADANSKI GRAŠKI VELESEJEM 1987

Grazer Messe International
25. April - 3. Mai

- gradimo — obnavljamo — saniramo
- načrtujemo — opremljamo — stanujemo
- steklo in keramika
- lesno jedro
- gastronomija
- križanje pasem
- lov
- dopust na kmetiji
- štajerska vina
- hi-fi

VSE NA ENEM MESTU

Vstopnice za dinarje lahko kupite pri KOMPASU Maribor ali njegovih poslovalnicah na mejnih prehodih na Šentljiu in v GORNJI RADGONI.

Cena vstopnic je enaka kot lanske leto!

Regnemer Adolph

SPECIALIZIRANA TRGOVINA ZA AVTOMOBILSKE DELE

Deli za motorje-avtomobilski material-prodaja na veliko-prodaja na drobno
8020 GRAZ, Londplatz 1-3
tel.: 9943 316 91 37 56, telex: 311289
8020 GRAZ, Waagner-Biro Strasse 3
tel.: 9943 316 52 3 88

- Vse za mehanike, provoznike, kmetijske pridelovalce in taksiiste
- čistilniki zraka
 - bali
 - verige, glavne in leteče
 - ležaji, ventili
 - tesnila, kroglični ležaji

- diskaste ploščice
- deli za zavore
- celjasti, križni členki (zglobi)
- sklopke, vodne črpalke
- klinasti jermeni
- svečke BOSCH in CHAMPION
- olje, kemijska lepila

- deli iz pločevne
- žage in škropilnice STIHL
- rezervni deli in ves drobnji pribor
- blažilniki
- orodja
- halogenske žarnice 12 V, 60/55 W, H 4
- halogenske žarnice 12 V, 55 W, H 1

V zalogi imamo tudi rezervne dele za vse vrste vozil MERCEDES

SOSVET ZA SLO IN DS

Nove pobude za podružbljanje obrambe, zaščite in varnosti

V našem vsakdanjem življenju in težavah, s katerimi se srečujemo, je zelo pomembno obrambno in samozaščitno delovanje. V teh prizadevanjih je bila pred leti pri domačem tedniku Vestnik rubrika pod naslovom Nič nas ne sme presenetiti, v okviru katere naj bi na najrazličnejše načine prispevali k podružbljanju SLO in DS.

Sosvet za SLO in DS, ki vsebinsko usmerja pisanje, je ugodno ocenil dosedanja prizadevanja, ko je obravnaval uresničitev sprejetih usmeritev in bodoče naloge. Ugotovil je, da je dosedanja način pisanja sprejemljiv za delovne ljudi in občane, ki jim je tudi namenjeno, hkrati pa dal nekatere nove pobude za še bolj poglobljeno in vsebinsko bogatejšo pisanje. To velja zlasti za tisto obrambno in samozaščitno delovanje, ki je bilo doslej premalokrat obravnavano. Pri tem pa je potrebno pritegniti k sodelovanju več strokovnih sodelavcev. Rečeno je bilo, da bi v prihodnje morali pri pisanju izhajati iz razmer in potreb pri osveščanju delovnih ljudi in občanov, jih seznanjati z njihovimi dolžnostmi in načini delovanja v posameznih kriznih razmerah. Osnovna usmeritev je torej usposabljanje in osveščanje prebivalstva. Več kot doslej pa bi pri tem morali storiti najrazličnejše strokovne službe in organi. To tem bolj, ker se z razširjenosti rubrike na celo stran v Vestniku dajejo možnosti za sodelovanje širšega kroga ljudi. Zato tudi vabimo k sodelovanju strokovne delavce in občane, da se s svojimi prispevki vključijo v prizadevanja za nadaljnje podružbljanje obrambe, zaščite in varnosti.

F. M.

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTA

Zrtve prazničnega streljanja

Po stari tradiciji se ob velikonočnih praznikih strelja s možnarji in karbidom. Ta navada zadnja leta kljub opozorilom povzroča veliko nezdog, ki so po navadi hude. Tudi letošnji prazniki niso bili izjema. Eksplozivni možnar

17. aprila je Štefan Zamuda iz Iljaševca tokel po možnarju domače izdelave. Možnar je razneslo, Zamuda pa poškodovano. Zdravi se v bolnišnici.

17. aprila se je zgodila podobna nezgoda v Ljutomeru. Jovica Leskavar in njegov oče Slavko iz Ljutomeru sta doma napolnila možnar s črnim smodnikom in ga sprožila z zažgalno vrstico. Ob eksploziji je plamen zajel obraz in oči Jovice. Prepeljali so ga v bolnišnico.

18. aprila pa se je zgodila nezgoda pri streljanju s karbidom v Slamnaku. Udeleženci streljanja: Franc Mlinarič, Branko Meznarič in Janko Trstenjak iz Slamnaka so si omislili streljanje s karbidom in pri tem uporabljali 30-litrsko posodo za mleko. Posodo je razneslo, vsi trije pa so dobili poškodbe in se zdravijo v bolnišnici.

Otrok nenadoma na cesti

13. aprila se je zgodila prometna nezgoda v Turnišču. Otrok N. R. je izza avtobusa nenadoma priteknel na cesto in padel v trenutku, ko je pripeljal voznik osebnega avtomobila Daniel Lebar. Voznik je zapeljal otroku čez noge in ga hudo telesno poškodoval. ZLETEL S CESTE IN SE PREVRNIL

15. aprila se je zgodila prometna nezgoda v Lendavskih goricah. Voznik osebnega avtomobila Ludvik Feher iz Radmožanec je zaradi neprimerne hitrosti in vinjenosti zletel s ceste, trčil v drevo in se prevrnil. Voznik se je laže poškodoval, sopotniki Endre Njakaš, Ladislav Toth in Zoltan Sanca iz Radmožanec pa huje. Škode na vozilu je za 800 tisoč dinarjev.

ČELNO TRČILA

17. aprila se je zgodila prometna nezgoda na magistralni cesti na Plitvičkem vrhu. Voznik osebnega avtomobila Milan Križan iz Sp. Ščavnice je vozil z neprimerno hitrostjo. Začelo ga je zanašati na levi vozni pas, po katerem se je pravilno peljal voznik osebnega avtomobila Marjan Vaupotič z Negove. V čelnem trčenju je hudo poškodoval sopotnik v Vaupotičevem avtomobilu V. M. Škode je za 1,05 milijona dinarjev.

POŽAR NA TOVORNJAKU

15. aprila, tik po polnoči, je iz naslednj neznanega vzroka zagorelo na tovornem avtomobilu DO za ptt promet iz M. Sobote, ki je bil ga-
zažigan v garaži delavnice v Klavniški ulici. Požar je povzročil za 5 milijonov dinarjev škodo. Požar so pogasili gasilci iz M. Sobote.

J. D.

OBČINSKA KONFERENCA ZRVS MURSKA SOBOTA

DOBRO DELO ŠE IZBOLJŠATI

Občinska konferenca ZRVS Murska Sobota, ki v 23 krajevnih organizacijah združuje skupno 1573 članov, od tega 17 žensk, je v preteklem obdobju opravila pomembno poslanstvo v obrambnem in samozaščitnem delovanju, hkrati pa se uveljavila tudi na drugih področjih dela. To so ugotovili na letni programski konferenci, ko so ocenjevali svoje delo. Kljub temu pa še niso bili povsem zadovoljni s stanjem, temveč so se zavzemali za še boljše delo. Tako želijo pri usposabljanju, ki je bilo že doslej zelo uspešno, uveljaviti nekatere nove oblike, pri čemer pa je potrebno upoštevati posebnost posameznih območij. Ugodno so ocenili novo obliko usposabljanja v obliki skupinskega dela in specialistično usposabljanje rezervnih vojaških starešin sanitetne službe, s katerimi bi morali nadaljevati. Kljub delavnosti večine članov rezervnih vojaških stare-

šin ne samo v svoji organizaciji, temveč tudi v drugih okoljih, pa so posebej omenili njihovo nenavzočnost pri kadrovanju v šole rezervnih vojaških starešin, vendar ne po njihovi krivdi. To predvsem velja za krajevne skupnosti, kjer bi morali priti bolj do veljave. Obrambne krožke, ki menda delujejo na vseh osnovnih in srednjih šolah, je potrebno razvijati in jih vsebinsko bogatiti. Še bolj pa je potrebno tudi organizirati obrambne dneve in tekmovanja mladih iz večini SLO in DS. Zavzeli so se tudi za boljše udeležbo rezervnih vojaških starešin na vsakoletnih srečanjih, ki so v drugem kraju in ki prispevajo k bogatjenju njihovega dela, izmenjavi izkušenj in poznavanja. Predsednik občinske organizacije ZRVS Koloman Rituper, kakor tudi razpravljalci pa so opozorili še na nekatere druge naloge, ki jih čakajo v prihodnje. Podpredsednik republi-

ške konference ZRVS Bojan Ferin je udeležence programske konference seznanil, da bodo ob letošnjem praznovanju 35-letnice ZRVS Jugoslavije na proslavi v Ljubljani, ki bo 24. tega meseca, podelili zlati znak ZRVS dolgoletnemu aktivnemu članu Nikoli Belamariču iz Murske Sobote, plaketo ZRVS Slovenije pa tozdu Družbena prehrana Murska Sobota. Priznanja OK ZRVS Murska Sobota pa so tokrat podelili tovarni Planika iz Turnišča in tozdu Perilo Mura iz Murske Sobote za pokroviteljstvo ekipe ZRVS in ZSMS Murska Sobota na tekmovanju v Dražgošah ter Ladislavu Lipiču in Evgenu Mihaliču iz KO ZRVS Park Murska Sobota za dolgoletno delo. RK ZRVS pa je OK ZRVS Murska Sobota podelila zahvalno listino za izjemen prispevek pri organizaciji srečanja RVS Jugoslavije.

Feri Maučec

OBRAMBNO USPOSABLJANJE

Zakon o splošnem ljudskem odporu in družbeni samozaščiti določa neposredne oblike izobraževanja prebivalstva vsako leto. Gre za tisti del prebivalstva, ki ni vključen v druge oblike sistema splošnega ljudskega odpora, kot so narodna zaščita, gasilstvo, strelstvo in podobno. Letos bodo predavanja za nerazporejeno prebivalstvo v vsaki vasi, or-

ganizirala pa jih bo Delavska univerza. Na predavanjih bodo prebivalstvo seznanili z aktivnostmi, ki bi bile potrebne ob elementarni nesreči ali vojni. Lanskoletne izkušnje so pokazale, da občane zanimata varnostna in obrambna problematika. Tudi prva letošnja predavanja kažejo na veliko zanimanje občanov, še zlasti starejših. Posebej

izstopa problem aktivnosti ob požaru v tistih krajih, kjer ni gasilskega društva, oziroma ob začetku požara, ter problem obveščanja o požaru. Občane posebno zanima delovanje narodne zaščite. V lendavski občini bodo predavanja strnili konec meseca, ko naj bi ocenili pomen predavanj in udeležbo prebivalstva na njih.

Jani D.

NEVARNA OTROŠKA IGRA

Pri vsakoletnem ugotavljanju vzrokov požarov naletimo tudi na požare, ki so jih povzročili otroci. Kaj bi morali storiti, da bi bilo čim manj požarov zaradi igre z vžigalicami? Znano je, da skorajda ni otroka, ki ne bi kazal zanimanja za ogenj. To zanimanje slej ko prej spremlja tudi igra z ognjem: prižiganje vžigalic in podobno. Do požarov pride, kar je razumljivo, predvsem pri otrocih, ki so se večkrat igrali z ognjem. Temu so posebej podvrženi dečki. Razlikujemo štiri različne tipe požigalcev, ki povzročajo požare na različni način in zaradi različnih vzrokov. Najmlajšo skupino (do 10. leta) sestavljajo radovedni otroci, ki povzročajo ogenj naključno med igro z vžigalicami. V drugi skupini so problematični otroci, katerih vedenje v bistvu odraža nekakšen klic na pomoč. Tretjo skupino predstavljajo mladi prestopniki, ki uporabljajo ogenj kot sredstvo mladoletniškega od-

pora avtoriteti. V zadnji, precej redki skupini, so tisti otroci, ki povzročajo požare zaradi duševnih motenj.

Večina požarov, ki so jih povzročili otroci, je bila posledica enostavne igre z ognjem: predvsem od naključnih dejavnikov (prisotnost vnetljivih snovi, vremenskih razmer) je bilo odvisno, če bo nastal požar ali ne. Ker se otroci zavedajo, da je igranje z ognjem prepovedano, se igrajo po skritih krajih, kar dodatno poveča nevarnost požara. Nevarnost je velika še zlasti v gozdu ali na skednjah. Kako naj bi ravnali starši? Golo prepovedovanje igranja z ognjem lahko celo poveča zanimanje zanj in spodbuja igro z njim. Za to naj bo prepovedovanje bolj usmerjeno v zado-

voljevanje otrokovega zanimanja za ogenj.

To dosežemo s tem, da omogočimo otrokom, da sodelujejo v vrsti dejavnosti, ki so povezane z normalno uporabo ognja. Ob tem se je treba tudi pogovoriti o možnih nevarnostih ter postopkih njihovega preprečevanja. Tudi starše je treba poučiti o ognju in požarih, kot tudi o tem, kako naj s tem seznanjajo svoje otroke. Preprečiti pa je treba možnost, da bi otroci dovoljenje, da prižigajo vžigalice ob navzočnosti staršev, spremenili v dovoljenje, da lahko to počno tudi sami. Problem požarov je dovolj velik, da se z njim spopravimo v vrtcih, šolah in sleherni družini. Prav zdaj je največja nevarnost požarov, zlasti v gozdovih, hlevih in na dvoriščih.

Občinska gasilska zveza Gornja Radgona

Preventiva in strokovno usposabljanje prednostni nalogi

V radgonski občini so v preteklem obdobju veliko storili za požarno varstvo, vendar s stanjem še niso povsem zadovoljni. To je bila osnovna ugotovitev na letnem občnem zboru Občinske gasilske zveze Gornja Radgona, ko so ocenjevali svoje delo in se dogovarjali o bodočih nalogah. Prizadevanja gasilcev, ki se z različnimi aktivnostmi uveljavljajo ne-le v požarnem varstvu, temveč veliko širše, so ugodno ocenili tudi predstavniki družbenopolitičnega življenja. Gasilci so v marsikaterem kraju nosilec dejavnosti ob volitvah, referendumi in drugem. Čeprav so že do-

slej precej preventivno delovali in uveljavili različne oblike usposabljanja, ti dve dejavnosti ostajata prednostni nalogi tudi v prihodnje.

Predsednik občinske gasilske zveze Peter Fridau pa je v svojem uvodnem govoru opozoril tudi na številna druga področja delovanja, kjer si bodo prizadevali narediti več. Tako bodo skrbeli za vključevanje mladih v gasilske vrste, kar naj bi dosegli z boljšim mentorskim delom v šolah. Skrbeli bodo za ustana-

vlanje industrijskih gasilskih društev, opremljanje občinskega centra in gasilskih enot v družtvih. Udeleževali se bodo tekmovanj in preskusov usposobljenosti na raznih vajah ter vse leto izvajali različne preventivne akcije, zlasti ob mesecu požarnega varstva. Dejavnosti pa bodo tudi v pripravah na 11. kongres slovenskih gasilcev. Gasilci pa se bodo tudi v prihodnje vključevali v prostovoljne delovne akcije, kar je že njihova uveljavljena vrhina.

F. Maučec

Zakaj razprtije v Turnišču?

Na zadnjem letnem občnem zboru občinske gasilske zveze Lendava je bilo slišati, da v Turnišču ne vladajo dobri odnosi med gasilskim društvom in tovarno Planika. Za kaj gre? Dolga leta je bilo gasilsko društvo Turnišče zelo aktivno. V zadnjem času pa je kot kaže prišlo do nesporazumov ali bolje rečeno do ljubosumnosti. V tovarni Planika naj bi v prihodnjih dneh ustanovili svojo gasilsko enoto, ki naj bi poskrbela najprej za požarno varnost v tovarni. Planika je seveda za boljše požarno varnost močno zainteresirana ne samo v tovarni ampak tudi v Turnišču in okolici. V zadnjem času je kupila nekaj opreme za gasilsko društvo, uredila tudi shrambo za opremo ter dojavno službo požarov. Vse kaže, da so v Turnišču dani vsi pogoji za dobro delovanje gasilcev, zato bi se temu morali veseliti in ne delati razdora.

Jani D.

NIČ NAS NE SME PRESENETITI

Civilna zaščita — najširša oblika SLO in DS

Civilna zaščita je del splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, ki se organizira v vseh bivalnih in delovnih okoljih kot najširša oblika priprav in udeležbe delovnih ljudi in občanov za zaščito in reševanje prebivalstva, materialnih dobrin ob vojnih akcijah, naravnih in drugih nesrečah ter za samozaščitne naloge v izrednih razmerah. Delovni ljudje in občani se organizirajo in delujejo v civilni zaščiti v skladu z zakonom in načrti civilne zaščite, ki so sestavni del obrambnih načrtov. Temeljne in druge organizacije združenege dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti, druge samoupravne organizacije in skupnosti, družbenopolitične organizacije in skupnosti so odgovorne za zaščito in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin. V ta namen skrbe za pripravljanje in usposabljanje delovnih ljudi in občanov za osebno in vzajemno zaščito, določajo ukrepe civilne zaščite ter organizirajo štabe in enote civilne zaščite. Civilna zaščita temelji na množičnem uresničevanju osebne in vzajemne zaščite delovnih ljudi in občanov, uresničevanju preventivnih in drugih ukrepov za zaščito in reševanje ob vojnih akcijah, naravnih in drugih nesrečah ter izrednih razmerah. Civilna zaščita temelji tudi na vključevanju teritorialne obrambe, narodne zaščite, organov za notranje zadeve in drugih družbenih sil v obsežne in zahtevne zaščitne in reševalne akcije, vključevanju vseh materialnih in tehničnih zmogljivosti v zaščito in reševanje ter uresničevanje enotnosti vodenja zaščitnih in reševalnih akcij. Civilna zaščita se aktivira in izvaja ob vojnih akcijah, naravnih in drugih nesrečah ter izrednih razmerah v skladu z načrti civilne zaščite in odločitvami pristojnih organov temeljnih in drugih organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, drugih samoupravnih ter družbenopolitičnih organizacij in skupnosti v času in obsegu, ki je potreben za učinkovito zaščito ter reševanje prebivalstva in materialnih dobrin. Civilno zaščito lahko aktivira poslovodni organ v organizacijah združenega dela ali delovni skupnosti, svet krajevne skupnosti, hišni svet, izvršni svet skupščine občine ali pristojni štab civilne zaščite oziroma njegov poveljnik na podlagi odločitve pristojnega komiteja za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, v nujnih primerih pa tudi samostojno. Ukrepi civilne zaščite pa so: zaklanjanje prebivalstva in materialnih dobrin, zaščita in reševanje ob ruševinah, poplavih, požarih in eksplozijah, prva medicinska pomoč, zaščita in reševanje ljudi, rastlin in živil, radiacijska, kemijska in biološka zaščita, evakuacija, oskrba ogroženega in prizadetega prebivalstva, sanacija terena, zatemnitev, maskiranje in ukrepi za red.

Enote civilne zaščite so splošne in specializirane. Splošne enote civilne zaščite se ustanovljajo v stanovanjskih hišah, v poslovnih in drugih stavbah, naseljih in krajevnih skupnostih, temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih. Te enote izvajajo manj zahtevne ukrepe in naloge civilne zaščite. Specialne enote ustanovljajo v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih, v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, občinah in mestnih skupnostih ter v večjih naseljih in mestih za izvajanje posameznih ukrepov civilne zaščite. Enote gasilskih društev in poklicne gasilske enote, enote prve pomoči Rdečega križa, drugih družbenih organizacij in društev se v vojni, ob naravnih in drugih nesrečah ter v izrednih razmerah vključijo v zaščitne in reševalne akcije civilne zaščite.

Za krepitve požarne varnosti je najbolj pomembno, da imajo društva sodobno opremo in izurjena moštva, ki znajo s takšno opremo delati. V Pomurju je le ena poklicna gasilska enota v delovnih organizacijah — v Ina-Nafti Lendava, ki je na voljo tudi drugim, ko potrebujejo pomoč. Opremljena je sodobno, predvsem za gašenje lahko vnetljivih tekočin. Ker se v zadnjem času v naši pokrajini ob cestah izliva strupene snovi, ki jih prevažajo avtomobilski prevozniki, se razmišlja o ustanovitvi posebne enote, ki bi bila sposobna izlize snovi odstraniti, da ne bi onesnaževali okolja. Takšna ekipa bi morala biti opremljena s sodobnimi napravami. Doslej so izlize snovi odstranjevali gasilci iz Maribora. Jani D.

Radijski in televizijski spored od 24. do 30. aprila

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Lepo je v naši domovini biti mlad... oddaja za pionirje, 17.30 — Glasba—reklame—Priporočajo vam..., 18.00 — »21-232« — glasbeno-propagandna oddaja, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 10.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Sobotna reportaža, 17.20 — Strokovnjak odgovarja..., 17.40 — Glasba—reklame, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21-232)	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (kmetijska oddaja, humor), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232)	RADIO MURSKA SOBOTA PRENOS OSREDNJE-GA SLOVENSKEGA SPOREDA TV LJUBLJANA 8.45—11.45 in 14.15—23.30 Teletekst RTV Ljubljana. 9.00 Poročila. 9.05 Praznični zvoki: Pihalni orkester Litostroji. 9.35 P. Kovač—B. Korbar: Kaj mora sova opraviti spomladi. 10.15 Štirje dnevi pred smrtjo, jugoslovanski film. 14.30 Poročila. 14.35 Nova dežela, švedski film. 17.10 Radovedni Taček, 9. oddaja — slika. 17.25 Pamet je boljša kot žamet. 17.30 Manj dijakov, da bo manj dijakov, dokumentarni film. 18.00 MPZ Zagorje, 9. oddaja. 18.30 Risanke. 18.45 Podelitev priznanj OF. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 A. Hailey: Močno zdravilo, 4. del ameriške nadaljevanke. 21.05 S. Makarovič: Pelinov med, glasbena oddaja. 21.40 Poročila. 21.45 Jugoslovanska teveteka, 3. oddaja — Frontno gledališče: Smeh v partizanih. Oddajniki II. TV mreže: 17.10 Tv dnevnik. 17.30 Angleščina VIII. 18.00 Francoščina VII. 18.40 Številke in črke — kviz. 19.00 Videogodba. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Ko se korenin zavemo: Veš, poet, svoj dolg. 13. epizoda dokumentarne serije (samo za LJ 2). 20.55 Žrebanje lota. 21.00 Narodna glasba. 21.50 Kako je z vašim očetom, zabavni program.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — V živo..., 17.30 — Glasba—reklame—glasba, 18.00 — Soočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 10.00 Šolska TV — vesolje: Vztrajnost spomina. 11.00 Jezikovni utrinki. 11.05 Angleščina VIII. 11.35 Francoščina VII. 16.10—22.40 Teletekst RTV Ljubljana. 16.25 Tv mozaik — ponovitev. 17.30 Poročila. 17.35 J. Bevc: Ko bo pomlad — Lučka (ČI). 19.30 Tv dnevnik. 20.05 J. Javoršek: Življenje in smrt Primoža Trubarja, predstava iz Velikih Lašč. 21.40 R. Strauss: Don Kihot, simfonične variacije na viteške teme. 22.25 Tv dnevnik. Oddajniki II. TV mreže: 17.10 Tv dnevnik. 17.30 Angleščina VIII. 18.00 Francoščina VII. 18.40 Številke in črke — kviz. 19.00 Videogodba. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Ko se korenin zavemo: Veš, poet, svoj dolg. 13. epizoda dokumentarne serije (samo za LJ 2). 20.55 Žrebanje lota. 21.00 Narodna glasba. 21.50 Kako je z vašim očetom, zabavni program.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Gospodarska tema, 17.30 — Glasba—reklame—glasba, 18.00 — Iščemo odgovore na vaša vprašanja, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 10.00 Integrali. 10.40 J. Javoršek: Življenje in smrt Primoža Trubarja, ponovitev. 16.35—23.00 Teletekst RTV Ljubljana. 16.50 Tv mozaik — ponovitev. 17.30 Poročila. 17.35 J. Bevc: Ko bo pomlad — Lučka (ČI). 18.05 Japonske pravljice: Lovca na race. 18.20 Skrivnosti morja, XII. — Toplokrvne živali globin, 2. del. 19.00 Danes. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Minca, dokumentarni film. 20.25 Belfast: Nogomet — Severna Irska: Jugoslavija, prenos EVR. 22.15 Tv dnevnik. 22.40 Videogodba. Oddajniki II. TV mreže: 15.40 Test. 15.55 Dunaj: SP v hokeju na ledu — 1:4, prenos slov. kom. 18.40 Številke in črke — kviz. 19.00 Tv kolektor. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Film tedna: Nezakonski očka, ameriški film. 21.10 Svetlobni popotnik, angleški kratki film. 21.30 Včeraj, danes, jutri. 21.45 Umetniški večer: Zlatko Bourek.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — O kulturi, 17.30 — Glasba—reklame—glasba, 18.00 — Iz delegatskih klopi. 18.10 — Miš-maš, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 10.00 Šolska tv — Kaj je film: Film — vrste, zvrsti in žanri. F. Robar-Dorin: Pogled stvari, slovenski kratki film. 11.00 Eni in drugi, francoski film. 16.15—22.40 Teletekst RTV Ljubljana. 16.30 Šolska tv — ponovitev. 17.35 Poročila. 17.40 S. Makarovič: Škrat Kuzma. 18.00 Pisma iz tv klobuka. 19.00 Danes. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Tednik. 21.05 Vegetina kuhinja in propagandna oddaja. 21.15 G. Torrente Ballester: Sonce in senca, 11. del španske nadaljevanke. 22.10 Dokumentarne iveri: Beautiful side hard. 22.25 Tv dnevnik. Oddajniki II. TV mreže: 17.10 Tv dnevnik. 17.30 Smogovci, otroška oddaja. 18.00 Kruševac: Finale jugoslovanske pokala v vaterpolu. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Narodna glasba. 20.45 Poročila. 21.00 Dokumentarni večer. 22.30 Branje.
TV ZAGREB Prvi program 8.25 Tv v šoli, 13.45 Ponovitve, 15.00 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.00 Kronika reških občin, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Bridka zdravila (nadaljevanje), 21.05 Ikarov let, 22.00 Dnevnik, 22.20 Kulturni magazin, 23.50 Mali koncert.	TV ZAGREB Prvi program 8.55 Tv v šoli, 14.10 Izbrano iz programa plus, 15.40 Almanzorov zaklad (film), 16.45 Mali koncert, 17.00 Poročila, 17.05 Tv kolektor, 17.15 Narodna glasba, 17.45 Kritična točka, 18.30 Teleobjektiv, 19.30 Dnevnik, 20.00 Boljše življenje, 21.05 Hombres (film), 22.50 Dnevnik, 23.10 Nočni program.	TV ZAGREB 10.20 Poročila, 10.30 Otroški in mladinski spored, 12.00 Znanje—imanje, 13.00 Jugoslavija, dober dan, 13.30 Hrana, 14.00 Automan (film), 14.50 Risanke, 15.00 Poznate Jugoslavijo? (kviz), 16.35 Na ostrini britvice (film), 18.55 Risanke, 19.30 Dnevnik, 20.00 Pisma, 21.00 Zabavna oddaja, 21.45 Dnevnik, 22.05 Sportni pregled, 22.50 Ljubezna na poti, 23.20 Poročila.	TV ZAGREB 8.30 Tv v šoli, 14.20 Ponovitve, 16.00 Dober dan, 17.10 Kronika skupnosti varaždinskih in bjelovarskih občin, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Za malo sreče (drama), 21.00 Svetovni izziv, 21.45 Dnevnik, 22.10 Rock oder.	TV ZAGREB Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Med prijatelji (zabavna oddaja), 21.50 Pod črto (kabaret), 22.50 Nazadnje grizejo psi (film).	TV ZAGREB Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Med prijatelji (zabavna oddaja), 21.50 Pod črto (kabaret), 22.50 Nazadnje grizejo psi (film).	TV ZAGREB Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Med prijatelji (zabavna oddaja), 21.50 Pod črto (kabaret), 22.50 Nazadnje grizejo psi (film).
TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Med prijatelji (zabavna oddaja), 21.50 Pod črto (kabaret), 22.50 Nazadnje grizejo psi (film).	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Med prijatelji (zabavna oddaja), 21.50 Pod črto (kabaret), 22.50 Nazadnje grizejo psi (film).	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Med prijatelji (zabavna oddaja), 21.50 Pod črto (kabaret), 22.50 Nazadnje grizejo psi (film).	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Med prijatelji (zabavna oddaja), 21.50 Pod črto (kabaret), 22.50 Nazadnje grizejo psi (film).	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Med prijatelji (zabavna oddaja), 21.50 Pod črto (kabaret), 22.50 Nazadnje grizejo psi (film).	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Med prijatelji (zabavna oddaja), 21.50 Pod črto (kabaret), 22.50 Nazadnje grizejo psi (film).	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Med prijatelji (zabavna oddaja), 21.50 Pod črto (kabaret), 22.50 Nazadnje grizejo psi (film).
TV MADŽARSKA 9.05 Hotel Szlavay, dok. film. 9.50 Pojejo igralci. 10.25 Kipar A. Tápay. 16.00 Tretji kanal. 17.10 Spored za 3 dni. 17.15 Za upokojence (s sodelovanjem TV Novi Sad). 17.45 Teka, informacije. 18.00 Okno, služnostni spored. 19.00 Za boljši jezik. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Kramljanje, Tomas Vitray. 21.15 Parabola. 21.45 Tv dnevnik (prevzema TV Novi Sad). 22.00 Zbujati pozornost, madžarski film.	TV MADŽARSKA 8.35 Za cicibane. 8.55 Odbojka. 9.35 Perpetuum mobile. 10.10 Življenje na zemlji, pon. 11.05 Kuharska knjiga. 14.30 Raziskava vedenja. 15.20 Mivioni. 16.10 Mojsirske arije. 17.00 Dnevnik. 17.20 Igra Barokochba. 18.00 Popevkarška TV lestvica. 18.45 Družina Somoja, risanka. 19.30 Tv dnevnik. 22.05 Igralci in televiziji na odru. 21.25 Ženska pri oknu, francoski film. 23.10 Tv dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.25 Ugrabitelj, pon. 9.00 Rožnati panter, risanka. 9.20 Glej! 9.45 Martinček in ježek. 10.30 Glasbeni film. 15.15 Priznik DR Afganistana. 15.40 Kratki film. 16.40 Pokrajine, mesta, ljudje, Haiti. 17.20 Delta. 17.45 Oglejmo si skupaj. 18.30 Od pravljice do pravljice. 19.00 Teden, aktualne reportaže. 20.00 Dedek po sili, ameriški film. 21.50 Lepa x eseda. 22.45 Poročila.	TV MADŽARSKA Drugi program 15.55 SP v hokeju, 18.30 Lipova cesta, 19.00 Risanke, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Mozart in Meisel, 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni žurnal, 21.45 Schilling, 22.05 Vrat nad glavo (film), 23.40 Št. 6.	TV MADŽARSKA 9.00 Šolska TV, 9.55 Delta, pon. 10.20 Prišli so na kuharsko tekmovanje, sov. filmska komedija, pon. 11.30 Telovadba za invalide. 16.55 Naj se vrnemo jutri?, angleški Tv film. 17.20 Tv spored za 3 dni. 17.25 Koledar, magazin. 18.30 Za boljši jezik. 18.40 Mini studio. 18.45 Risanke. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 8 letnih časov, 6. del. 21.10 Studio '87. 22.15 Tv dnevnik.	TV MADŽARSKA 9.05 Banda Črne mačke, pon. 10.15 Črni hodourniki, pon. 10.25 Wilfredo Lam, kubanski film, pon. 15.50 Kviz iz matematike za šolarje. 16.30 Tretji kanal. 16.55 Poročila. 17.05 Sanjski možki, z. vemski Tv film. 18.00 Svet jezika. 18.45 Zgodba že ni končana, dok. film. 19.30 Tv dnevnik. 19.55 Nizozemska—Madžarska, kvalifikacijska nogometna tekma za EP. 21.45 Če vam je všeč, pon. 23.10 Tv dnevnik.	TV MADŽARSKA 9.05 TV doktor, zdravniški nasveti. 9.15 En naški za dve ženski, pon. Tv filma. 16.45 Prometna varnost. 17.00 Aktualni clipi, koncert. 17.55 Tv borza. 18.05 Telešport. 18.35 Rožnati panter, risanka. 19.00 Žrebanje lota. 19.15 Voščilo ob 1. maju. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Dovoljena hitrost, kabaret. 21.25 Ozadje vesti. 22.15 Lepi madžarski plesi. 22.20 Iz programa zabavišča Moulin Rouge. 23.20 Tv dnevnik.
TV KOPER 14.00 Tv novice. 14.10 Moja beseda. 15.25 Program za otroke: risanke in telefilmi dokumentarec: Divji svet živali. 18.00 Nora ljubezen — telenovela. 19.00 Odprta meja. 19.30 TVD stičišče. 19.45 Mesto danes. 20.00 Kralj četrti — telefilm. 20.25 Tv novice. 20.30 Baletni večer — Štirje letni časi — Antonio Vivaldi nacionalni balet iz Marsaja solisti: Dominiče Caloumi, Jena Charles Gil. 21.35 American balet theatre. 22.10 TVD vsedanes. 22.20 NOB na Slovenskem — ko se korenin zavemo. 23.30 Mikronezija — dokumentarec.	TV KOPER 14.00 Tv novice. 14.10 Okno v svet — zgodovina evropske televizije. 15.00 Risanke. 15.25 Program za otroke: risanke in telefilmi dokumentarec: Divji svet živali. 18.00 Nora ljubezen — telenovela. 19.00 Vse knjige — novosti na knjižnem trgu. 19.30 TVD stičišče. 19.45 Casovni stroj — pregled zgodovine. 20.25 Tv novice. 20.30 Življenje Antonia Gramscija — 3. in zadnji del tv nadaljevanke. 22.00 TVD vsedanes. 22.10 Car nepredvidenega — telefilm. 22.40 Zdravnik in pacient — oddaja o medicini. 23.20 Novi Pacifik — 3. del dokumentarne oddaje.	TV KOPER 14.00 Športno popoldne 19.00 Primož Trubar — 4. del tv nadaljevanke. 20.20 Komika. 20.30 Sedemdni — tedenski zunanepolitični pregled. 21.00 Film: California Kid / drama igrajo: Nartini Sheen, Vid Morrow, Michele Philipps režija: Richard Heffron. 33.15 Car nepredvidenega — telefilm. 22.45 Veliki režiserji — telefilm. 23.45 Na robu mesta — onesnaževanje.	TV KOPER 14.00 Tv novice. 14.10 Moja beseda. 14.25 Program za otroke: risanke in telefilmi. 17.30 Start. 18.00 Zdravnik in otrok — nasveti pediatrov: oddaja v živo. 19.00 Odprta meja. 19.30 TVD stičišče. 19.45 Mesto danes. 20.00 Športni pregled. 20.25 Tv novice. 20.30 Film: Obsodba / vojni film igrajo: Robert Hossein, Marina Vlady, Roger Hanin režija: Jean Valère. 21.45 TVD vsedanes. 21.55 Zdravnik in pacient — oddaja o medicini. 22.35 Hazel — telefilm. 23.30 Baletni večer — srečanje z Bejarjem in Boulezom.	TV KOPER 14.00 Tv novice. 14.10 Moja beseda. 15.25 Program za otroke: risanke in telefilmi dokumentarec: Divji svet živali. 18.00 Nora ljubezen — telenovela. 19.00 Odprta meja. 19.30 TVD stičišče. 19.45 Mesto danes. 20.00 Kralj četrti — telefilm. 20.20 Loto — žrebanje. 20.25 Tv novice. 20.30 Film: Pobič — plačilni dan / komedija igrajo: Charlie Chaplin, Jackie Coogan režija: Charles Spencer Chaplin. 22.20 TVD vsedanes. 22.30 Tatort — Ne sreča na delu policijski film.	TV KOPER 14.00 Tv novice. 14.10 Moja beseda. 15.25 Program za otroke: risanke in telefilmi dokumentarec: Divji svet živali. 18.00 Nora ljubezen — telenovela. 19.00 Odprta meja. 19.30 TVD stičišče. 19.45 Mesto danes. 20.00 Kralj četrti — telefilm. 20.25 Tv novice. 20.30 Na moj način — Gigi Proietti. 21.45 TVD vsedanes. 21.55 Ljubiti naravo — dokumentarna oddaja. 22.25 Nogomet: Severna Irska—Jugoslavija.	TV KOPER 14.00 Tv novice. 14.10 Moja beseda. 15.25 Program za otroke: risanke in telefilmi dokumentarec: Divji svet živali. 18.00 Nora ljubezen — telenovela. 19.00 Odprta meja. 19.30 TVD stičišče. 19.45 Mesto danes. 20.00 Kralj četrti — telefilm. 20.25 Tv novice. 20.30 Film: Tomahawk / western igrajo: Van Heflin, Yvonne De Carlo režija: George Sherman. 22.00 TVD vsedanes. 22.10 Zločin proti državi — 4. del tv nadaljevanke. 23.15 Hockey na ledu: Dunaj — svetovno prvenstvo.

Prodaj

ŠKODA 110 L, registrirano, po zelo ugodni ceni prodam. Telefon popoldne: 24 292. M-15613

VLOŽKE JOGI UGODNO PRODRAM. I. B., Murska Sobota, Naselje Ljudske pravice 46. M-15614

DOMAČE VINO prodam. Murska Sobota, Tišinska 27. M-15615

VAUXHALL CHEVETTE L (oblika KADET-CITY), letnik 1980, prodam. Rancigaj, Čermlavci, Avnojska 16, telefon: 23 807. M-15616

TRAVNIK V SKAKOVCIH, 50 arov, prodam. Marta Kuzmič, Murska Sobota, Naselje 14. divizije 4. M-15620

TELEVIZOR, ČRNO-BELI, TER MOSKO IN ŽENSKO KOLO prodam. Murska Sobota, Cankarjeva 9. M-15622

ZASTAVO 750 prodam. Mirko Horvat, Rožički Vrh 68, p. Videm ob Šč. M-15623

OSEBNI AVTO SUNBEAM 1300 in bočno traktorsko koso prodam. Jože Marič, Skakovci 14, p. Cankova. M-15624

KRMO, večjo količino, prodam. Koloman Hari, Križevci 228 v Prekm. M-15627

TRAKTOR IMT 560, nov, prodam. Naslov v upravi lista ali telefon: 70 257. M-15628

ZASTAVO 750 LE, letnik 1981, prodam. Rakičan, Kotna 12. M-15629

PARCELO ZA POČ. HIŠICO ALI VINOGRAD V BOGOJINI prodam. Naslov v upravi lista. M-15630

CISTERNO CREINA, 2700 l, zelo malo rabljeno, in samonakladalno prikolico, 22 m³, prodam. Alojzija Senčar, Stara Nova vas 3. M-15631

NOVOGRAJENO HIŠO V SREDIŠČU PUCONEC, na 9-arski parceli, prodam. Informacije po telefonu: 75 482, popoldan ali popoldne: 75 150, in tema 18. M-15632

OPEL KADETT 16 D, letnik 1985, prodam. Telefon: 78 066. M-15635

OBRAČALNIK PANONIJA, star eno leto, prodam. Rupert Žilavec, Vanča vas 19. M-15636

NIZKOTLAČNO STISKALNICO ZA SENO in FIAT 125 PZ, neregistriran, ugodno prodam. Lucova 32, p. Gornji Petrovci. M-15637

RAZTEGLJIV FOTELJ, nov, po polovični ceni prodam. Anton Tibaut, Murska Sobota, Stara 8. M-15639

HLADILNIK GORENJE, 50 l, nerabljen, prodam. Telefon popoldne: 22 156. M-15640

AVTOMATIK, malo vožen, prodam za 20 SM. Rojko, Murska Sobota, Stara 3. M-15641

PLUGE, 12-colne, krožne brane, 20 diskov, in kosilnico lumbardini, prodam. Beltinci, Panonska 86. M-15642

AVTO LADO 1300 IN SILAZNI KOMBAIN prodam. Tropovci 24. M-15643

VINO (ŠIPON, RIZLING), hlevski gnoj, žetveno napravo in poročno obleko št. 38 (kupljeno v butiku), prodam. Beltinci, Gregorčičeva 14. M-15644

OPEL MANTA S, registriran do 14. marca 1988, letnik 1976, in VW 1600, letnik 1974, naprodaj. Informacije: Nemeč, Večeslavci 38. M-15645

ZASTAVO 750, potrebno klesarskega dela, poceni prodam. Veščica 12. M-15646

AVTO FORD, letnik 1977, prodam. Tomi Nedeljkovič, Murska Sobota, Razlagova 17. M-15651

ALFA ROMEO ALFA SUDL naprodaj. Novak, Fokovci 24. M-15653

TRAKTOR STEYR, 26 KS, nevožen, prodam. Lipovci št. 87. M-15654

ELEKTRIČNO GRADBENO OMARICO prodam. Lipovci 167, telefon: 71 567. M-15656

YAMAHA DX 21 IN ROLAND 106 prodam. Telefon: 24 336. M-15657

KROMPIR ZA KRMO prodam. Lipovci 137, telefon: 71 076. M-15658

OLTOVO SEJALNICO, 4-vrstno, prodam. Slavko Prašnički, Veržej, Gozdna 9. M-15660

MOTO CROS MOTOR MAICO MC 250 prodam. Telefon: 81 503. M-15660

VINOGRAD NA ŽIČNO VZGOJO (35 arov) IN GRADBENO PARCELO ob asfaltni cesti v Lahoncih pri Ljutomeru prodam. Možen je dovod vodovoda in elektrike. Prednost imajo zdomci. Vinograd lahko damo tudi v najem. Interesenti naj se oglasijo v gostilni Šadl, Križevci pri Ljutomeru. M-15661

TELEVIZOR, črno-beli, ugodno prodam. Radenci, Prisojna 6, I. prtiličje. M-15662

GOZD — BOROV IN MEŠANI — V KUŠTANOVCIH, prodam. Janez Temlin, Kušanovci 27, p. Mačkovi. LE-10715

POHIŠTVO ZA SPALNICO in sivalni stroj SINGER ter razne kose pohištva prodam. Murska Sobota, Severjeva 5. M-15666

GOSPODINJE!

Če vam zamrzovalna skrinja tobi vodo ali ledeni, pokličite **IZOLACIJSKI SERVIS F. Hajdinjak** G. Slaveci 6, KUZMA (069) 78 271

Popravilo z garancijo opravimo na vašem domu.

HIŠO ZA POPRAVILO ALI RUŠENJE, zidano z opeko, s parcelo v Ratkovcih 32, prodam. Telefon: (069) 75 860. LE-10715

MOPED APN 4, dobro ohranjen, prodam. Srša, Banovci 1, p. Veržej. M-15668

ZASTAVO 101 GTL, letnik 1985, prodam. Murski Črnci 8. M-15669

GOLF, letnik 81, prodam. Alojz Antolin, Martjanci 71. M-15670

VEČJO HIŠO V BLIŽINI LJUTOMERA, s prostori za delavnico, prodam. Naslov v upravi lista. M-15671

PRALNI STROJ prodam za 3 SM. Martjanci 59. M-15683

LADO 1200 PRODRAM. Telefon: 26 142. M-15674

KADETT CITY, I. registracija 1981, karamboliran, prodam ali zamenjam za novejši kadett. Informacije po telefonu od 16. do 19. ure, 23 496. M-15675

ZASTAVO 101, letnik 1976, dobro ohranjeno, in moped tomos 14 TL, ugodno prodam. Vrečič, Bakovci, Ob Muri 22. M-15676

SOD, 1100 l, rabljen, še dober za uporabo, prodam. Naslov v upravi lista. M-15677

TROSED PO UGODNI CENI PRODRAM. Telefon: 22 410. M-15678

ELEKTRIČNO KLADIVO ZA BETON, 550 W, širina svedra 20 mm, in pralni stroj, 16-programski, vse novo, ugodno prodam. Telefon: 76 868. M-15679

KRAVI (7 in 6 let, ena breja, druga s telatom) prodam. Žižki 31. M-15680

MEŠANI GOZD IN TRAVNIKE, 90 arov, prodam. Jože Nemčič, Bokračič 18. M-15681

ZASTAVO 128, staro štiri leta, prodam. Odranci 161. M-15682

LADO 1500, letnik 1977, v dobrem stanju, prodam. Jože Borovič, Sitarovci 1, p. Bučkovi. M-15683

GRADBENO PARCELO V RAKIČANU prodam. Telefon: 061 342 976. M-15686

MERCEDES 123, letnik 1977, prodam. Franc Poldauf, Krapje 78, Veržej. M-15336

NESNICE, mlade jarčice, pasme hisec, rjave, stare 12 tednov, 3-krat cepljene, odlične nesnice, naprodaj po zelo ugodni ceni. Vsak, ki kupi 10 jarčic, dobi eno zastoj. Naročila sprejema in daje vse informacije: Fanika Šadler, gostilna, Bakovci, Soboška 4, telefon: (069) 76 121. M-19870

PEČI KUPERBUSCH NA TRDO GORIVO IN GORENJE S PEČICO ugodno prodam. Murska Sobota, Juša Kramarja 19. M-15424

ZASTAVO 101, letnik 1980, prodam. Šulinci 42, telefon: 78 038. M-15687

HARMONIKO WELTMEISTER, 120-basno, prodam. Telefon: 23 559. M-15690

KOSILNICO BCS prodam. Turnišče, Prvomajska 10. M-15691

HIŠO Z NEKAJ ZEMLJE ter njivo in gozd, skupaj ali posebej, v Sovjaku pri Vidmu ob Ščavnici prodam. Telefon: 069 26385. M-15693

NESNICE, mlade jarčice, pasme hisec, rjave, stare 12 tednov, 3-krat cepljene, odlične nesnice, naprodaj po zelo ugodni ceni. Vsak, ki kupi 10 jarčic, dobi eno zastoj. Naročila sprejema in daje vse informacije: Anica Lackovič, Beltinci, Ravenska 40, telefon: (069) 71 434. M-15138

BARVNI TELEVIZOR GORENJE z daljinskim upravljanjem, star 10 mesecev, prodam. Jože Vučko, Dolnja Bistrica 96. M-15693

OMARO ZA SPALNICO IN DVA POLKAVČA prodam. Bratovci 57. M-15694

ŽITNI TRAKTORSKI SEJALNICA, malo rabljena, in eno še nerabljeno, po izbiri, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-15695

VINOGRAD S PARCELO ZA POČ. HIŠICO V MORAVCIH, 16 arov, prodam. Miroslav Špindler, Bučkovi 38 a, Bučkovi. IN-18038

ŠKOLKO ZA JUGO 45, spređaj karambolirano, v celoti ali po delih prodam. Slavko Nedeljkovič, Kokoričiči 27, p. Križevci pri Ljutomeru. IN-18039

AVTO ZAPOROŽEC (registriran), zelo dobro ohranjen, z rezervnimi deli, prodam. Alojz Kralj, Kajuhova 2, Ljutomer. Oglasite se vsak dan dopoldne. IN-18041

TRAKTOR FERGUSON 565, nov, ugodno prodam. Jože Hlebec, Lačavci 13, Kog pri Ormožu. IN-18042

KOBILO LIPICANKO, staro osem let, pripuščeno, prodam. Franc Kosi, Zgornji Kamenščak 16, Ljutomer. IN-18043

ZASTAVO 750, letnik 1877, prodam. Janez Zinko, Radomerščak 15. IN-18031

ZEMLJIŠČE, 45 arov, primerno za poč. hišico ali vinograd, v Moravcih pri Bučkovi, prodam. Drakovci 5, p. Bučkovi. IN-18030

DVE ŽREBICI, stari dve leti, prodam. Cezanjenci 16, p. Ljutomer. IN-18027

MERCEDES 200, tip 115, dobro vzdrževan, in prikolico, nosilnost 1000 kg, ugodno prodam. Ivan Muršič, Frana Kovačiča 12, Ljutomer. IN-18026

SEJALNICO ZA KORUZO OLT, dvovrstno, prodam. Slavko Kolar, Radomerščak 60, Ljutomer. IN-18034

RENAULT 4, nujno prodam. Jože Tomašek, Gibina 53, Ljutomer, popoldan. IN-18032

ZASTAVO 101, letnik 1976, obnovljeno, ugodno prodam. Mota 63, p. Ljutomer. IN-18035

DESKE, debeline 4 cm, 2 m², prodam. Kapca 31. LE-10727

PRENOSNI GLASBENI MINI STOLP, 2 x 20 W, poceni prodam. Telefon: 25-424. Blanka Babič, Mojstrska 2/1-8. M-15696

KRAVO, brejo šest mesecev, kontrola A, prodam. Šalamenci 19, telefon: 72-680. M-15697

RENAULT 4 TL SPECIAL, registriran do februarja 1988, prodam. Ogleđ v soboto in nedeljo dopoldan. Ludvik Malačič, Kančevci 24, p. Križevci v Prekmurju. M-15698

KRAVO, staro pet let, brejo tri mesece, kontrola A, prodam. Zoltan Bohar, Križevci 42, v Prekmurju. M-15699

ZASTAVO 101 IN MOTORNO KOLO MZ 250 TS1, letnik 1977, malo voženo, prodam. Telefon od 7. do 17. ure: 76-232. M-15700

TELEVIZOR, črno-beli, pralni stroj, električni radiator, električni štedilnik in peč na trda goriva poceni prodam. Madjar, Murska Sobota, Temlinova 14. M-15702

MOTORNO KOLO MZ 150 TS, odlično ohranjeno, ugodno prodam. Slavko Ceh, Trnje 79. M-15703

ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK in pralni stroj, nov, nerabljen, po ugodni ceni prodam. Naslov v upravi lista. M-15704

AVTO ZASTAVO 101, letnik 1980, prodam. Satahovci 42, telefon: 26-450. M-15705

GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK, uvožen, in stajico prodam. Telefon: 23-253. M-15706

OKNI, velikost 100 x 180, trojna zasteklitev, z roletami, prodam. Kerman, Murska Sobota, Vrtna 8. M-15708

ASCONA 16, prva registracija 1977, zelo dobro ohranjeno, registrirano do 9. 2. 1988, prodam. Informacije po telefonu: 81119, od 12. 30 do 15. ure. IN-18036

ENOINPOLSOBNO STANOVANJE V LJUBLJANI prodam. Telefon popoldne: 061/375-063. M-RK

SEMENSKI KROMPIR, rane nemške sorte, prodam. Dokležovje 24. M-15709

MEŠALEC IN KABINO ZA FERGUSON 35 prodam. Lemerje 1. M-15710

BOČNO KOSO ZA TRAKTOR STEYR 30 ali 188 prodam. Rudolf Abraham, Šalovci 138. M-15712

PRIKOLICO ZA PREGOŽI ŽIVINE prodam. Naslov v upravi lista. M-15713

KOTNO GARNITURO ZA KUHNJO prodam. Informacije popoldne: telefon 26-178. M-15714

ENDURO ČZ, letnik 1979, pripravljeno za registracijo, prodam. Cena po dogovoru. Telefon zvečer: 70-397. M-15715

HLEVSKI GNOJ, večjo količino, prodam. Štefan Kovač, Nedelica 62. M-15717

DELAVCA — SOBOPLESKARJA zaposlim. Plačilo po dogovoru. Po potrebi dam stanovanje. Jože Kuplen, Lendavske Gorice 562 a, telefon: 75 839.

MIZO, tri stole, fotelj, skrinjo za posteljnino in kombinirani štedilnik (elektrika, plin), vse malo rabljeno, ugodno prodam. Kristina Barbarič (Nikolaj), Murska Sobota, Titova 22, II. nadstropje (blok nad Varteksom). M-15718

SEDEŽNO GARNITURO (kavč in dva fotelja) ter kombinirani štedilnik (4 elektrika, 2 plin) prodam. Tibaut, Alija Karđoša 6, telefon: 22-061. M-15719

SVINJO ZA ZAKOL prodam. Mešalec za beton kupim. Telefon: 76-303. M-15720

HRASTOVE HLODE, 4 m², primerne za plohe, prodam. Naslov v upravi lista, M-15722

OJAČEVALNIK ZA KITARO, 50 W, 4-kanalni, LIGHT MODUL, gramofon toska 10, z zvočniki 2 x 10 W in mikrofonom SCHUR prodam. Telefon po 16. uri: 71-358. M-15723

SOD ZA GNOJNICO, 1200 l, prodam. Jožef Žilavec, Bakovci, Zvezna 7. M-15724

MOPED TOMOS, športno preurejen, prodam. Ciril Ferko, Grad 103. M-15727

FIAT 1300 ELEGANT, ugodno prodam. Kupšinci 11, telefon: 23-285. M-15728

SEDEŽNO GARITURO, kavč trosed, raztegljiv v posteljo, in dva stola ugodno prodam. Telefon: 21-234. M-15729

PEČ ZA ETAŽNO CENTRALNO OGREVANJE EMO 23, ugodno prodam. Branko Majcen, Melinci 166. M-15730

RENAULT 4 TIS, letnik 1983, prodam. Lipovci 258, telefon: 71-004. M-15731

TELICO, visoko brejo, prodam. Puconci 96. M-15734

REX KOMB GORENJE MUTA (motokultivator, freza, škroplilnica, kosilnica, prikolica) in mešani gozd, 30 arov, na Goričkem, prodam. Telefon od 15. do 17. ure: 22-279. M-15736

AMI 8, registriran do leta 1988, ugodno prodam. Informacije dopoldne: telefon 22-064. M-15738

KOSO ZA FERGUSON prodam. Veščica 21. M-15740

RENAULT 18, letnik 1981, prodam. Hari, Murska Sobota, Daneta Šumenjaka 13. M-15742

BREJO TELICO, kontrola A, prodam. Naslov v upravi lista. M-15744

ELEKTROMOTOR, 20 KW, in vino prodam. Noršinci 32. M-15745

VINO (jurka in šmarnica), 300 l, prodam. Telefon: 21-980. M-15747

HIŠO V DOBROVNIKU št. 294, dobro ohranjeno, primerno za kmetijsko ali obrtno dejavnost, ugodno prodam. Možnost dokupa vinograda in njive. Informacije v Bogojini 62 ali po telefonu: 76-222. M-15746

SVEŽO SLANINO POCENI prodam. Krog, Rožna 5, telefon: 26-438. M-15748

OTROŠKO POSTELJO z jogijem prodam. Zerkovci 55, telefon: 76-835. M-15737

ZASTAVO 101, letnik 1981, prodam. Vinko Benkič, Murska Sobota, Lendavska 17 c. M-15766

MALE PUJSKE PRODRAM. Glegar, Gradišče 39 a. M-15768

BUKOVA DRVA prodam. Telefon: 22-740. M-15770

SENO, SLAMO IN KRAVO prodam. Kupšinci 62. M-15749

POHIŠTVO ZA SPALNICO in FRANCOSKO POSTELJO prodam. Dokl, Murska Sobota, Staneta Rozmana 2. M-15751

PRALNI STROJ GORENJE, v dobrem stanju, prodam. Vlado Dobrovski, Murska Sobota, Stara 6, telefon: 21-840. M-15752

MOPED APN 4, skoraj nov (za 30 SM) in »LAJČO«, primerno za disco (za 5 SM), prodam. Alojz Bakan, Murski Črnci 33. M-15754

ZAMRZOVALNO SKRINJO, 200 l, ugodno prodam. Krog, Murska 66. M-15755

KAKOVOSTNO SENO IN OTAVO prodam. Kironja, Neradnovci 9. M-15756

JUGO 55 A, star 10 mesecev, in cirkularko za razrez drv prodam. Strukovci 51. M-15757

BALKONSKA VRATA, OKNA IN DRUG GRADBENI MATERIAL prodam ali zamenjam za zastavo 101, letnik 1983. Naslov v upravi lista. M-15758

RENAULT 4, letnik 1980, ugodno prodam. Lipa 137, telefon od 16. do 20. ure: 71-604. M-15759

KOMPLETNO POHIŠTVO ZA KUHINJO z električnim štedilnikom, pohištvo za spalnico, starejše, in kavč prodam. M. Sobota, telefon: 24-882. M-15760

GOSTILNA HORVAT-LOVENJAK, POLANA 40, PRI MURSKI SOBOTI.

OBVEŠČA CENJENE GOSTE

RADIOKASETOFON HITACHI prodam. Telefon: 26-350. M-15761

SAMONAKLADALNO PRIKOLICO, dobro ohranjeno, prodam. Vinko Bračič, Šetarova 5, Lenart, telefon: (062) 74-258. OP-M

TRAKTOR IMT 533, star šest let, brezhiben, prodam. Franc Družovec, Ivanjski Vrh 12, Cerkljenjak. M-OP

DELOVNE ORGANIZACIJE IN LASTNIKI TEHNIČNI POZORI!
Ugotvijte, da vaša tehnična ni točna ali so vam jo pri pregledu izločili iz uporabe. Oglasite se v prejšnji Štirarjevi delavnici na Cankovi.
Za hitre in kakovostne storitve, po konkurenčnih cenah, se priporoča: SERVIS ZA POPRAVILO TEHNIČNI IN UTEŽI JUG-MENCIGAR, Cankova 36, telefon: (069) 76 684.

APARAT ZA FOTOGRAFIRANJE, preslikovanje, razsvetljavo in izdelavo fotografij prodam. Informacije po telefonu: 062 74-306. M-OP

KRAVE PO IZBIRI, zaradi preusmeritve kmetije, prodam. Pristava 3, Ljutomer. IN-18049

ZASTAVO 101, leto registracije 1976, prodam za 400.000 din. Ogleđ v soboto in nedeljo med 8. in 12. uro. Starejši golf kupim. Srečko Lukovnjak, Trdinova 4, pri Zamuda, Radenci. IN-18046

VLEČNO KLJUČKO ZA GOLFA ALI ESCORTA prodam. Telefon popoldne: 70-022. M-MM

HONDO F 400 IN BALIRANO SLAMO prodam. Naslov v upravi lista. M-15767

MEŠANI GOZD (22 in 18 arov) prodam. Dolina 27, p. Puconci. M-15762

OSEBNI AVTO VW 1300, registriran do 20. aprila 1988, prodam. Kovačič, Puževci 16. M-15763

SIMCO 1301 PRODRAM ZA REZERVNE DELE. Naslov v upravi lista. M-15764

KOMBI ZASTAVA 850 NA PRODAJ. Radenci, telefon: 73-500. M-15765

DA JE PO OBNOVI SPET ODPRTA
Gostom so tudi v prihodnje na voljo domače specialitete, raznovrstne jedi s sladkovodnimi in morskimi ribami, sladice in pristna vina.
Vse goste obveščajo, da bo gostilna odslej ob torkih in sredah ZAPRTA
ZA OBIŠK SE PRIPOROČA!

NEMŠKEGA OVČARJA, stara dva leti, podarim dobrim ljudem. Viljem Meričnjak, Vučja Gomila 121. M-15619

PREKLIC!
PREKLICUJEM VELJAVNOST HRANILNE KNJIŽICE št. 20634-2, izdane pri HKS KZ Panonka M. Sobota. Anton Hozjan, Velika Polana 218. M-15621

PROSTOR ZA DELAVNICO V MURSKI SOBOTI ALI BLIŽNJI OKOLICI iščem. Telefon: 23 807. M-15638

PROJEKTIVNI BIRO PROJEKTIRA: STANOVANJSKE, POSLOVNE IN GOSPODARSKE OBJEKTE, INTERIER, DIZAJN, OPRAVLJA NADZOR. Projektivni biro Marjan Hohlaj, Lendava, Partizanska 9, telefon: 042 816 101. M-15663

OBVEŠČAM JAVNOST, DA SEM ODPRL VULKANIZERSKO DELAVNICO V MURSKEM SREDIŠČU. Za obisk se s svojimi storitvami priporočam. Marjan Levčič, Mursko Središče, Ul. Marka Kovača. M-15685

PREKLIC!
Preključujem veljavnost naloga za vpis OD na hranilno knjižico št. 5115-1. Jože Vrbancič, Bratonci 128. M-15725

POSESTVO V DRAGOTINJAH oddam v najem. Dragotinci 16. M-15735

VDOVEC V TUJINI, SAM, OSAMLJEN, išče žensko, staro od 45 do 55 let, s katero bi delil jesen življenja. Ponudbe s sliko pošljite na naslov: Štefan Cipot, 5125 So Kenwood, apt. 101, Chicago, 111 60616 USA. M-MM

VOZNIKI!
OPTIKA KOLOTEKOV ZA VSE TIPE OSEBNIH AVTOMOBILOV — S TOČNO NASTAVITVIJO PREPREČIMO ENOSTRANSKO OBRABO GUM. Varna vožnja. Avtomehaničar Franc Makoter, telefon: (069) 81 987. IN-19958

PREKLIC!
Preključujem veljavnost zaključnega spravevala OŠ Veržej, izdane za šolsko leto 1959/1960. Stanko Šterman, Maistrova 10, p. Veržej. IN-19048

GOSTILNA LOVSKI DOM CANKOVA ODDAJA SOBE, PRIPRAVLJA JEDI NA ŽARU, PICE, IMA ODPRTO TERASO. VABLJENI!

kupim

AVTOMATIK JAWO BEBETO (tudi po delih) kupim. Bučičevci 29, telefon: 73 304. M-15667

PRIKLOP ZA VW (brošč) kupim. Telefon zvečer: 23 042. M-15741

sobe

ENOSOBNO ALI ENOINPOLSOBNO STANOVANJE VZAME V NAJEM nezakonski par za dve leti. Možnost plačila vnajprej. Naslov v upravi lista. M-15664

SOBO ALI MANJŠE STANOVANJE S KOPALNICO, V MURSKI SOBOTI, Radenci ali Gornji Radgoni, iščem. Ivan Žgeč, M. Sobota, Tomšičeva 48. M-15672

ENOSOBNO STANOVANJE V MURSKI SOBOTI ali RADENCIH iščeta zakonca. Naslov v upravi lista. M-15739

razno

VSE VRSTE PROJEKTOV IZDELUJE ZA VAS PROJEKTIVNI BIRO VLADO GOLUBIČ, TELEFON: 069 75 670 ali 42 86 165. M-15207

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Bernarda Peček, Štefan Sobočan, Janko Stoink (dopisništvo), Branko Žunec, Majda Horvat, Bojan Peček, Endre Gönter (tehnični urednik), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1, telefoni: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarskoprogramna služba in tajništvo 21 064 in 21 383; dopisništvo Gornja Radгона 74 597, dopisništvo Lendava 75 085 in dopisništvo Ljutomer 83 317. Nenaročenih rokopiesov in fotografij ne vračamo. Polletna naročnina 4.000, letna naročnina za delovne organizacije 11.000 din, letna naročnina za tujino 322 šilingov, 46 mark, 24 kan. dol., 18. am. dol., 38 šv. frankov. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900—603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-00112-5049512. Cena posamezne številke je 200 din. Tiska ČGP Večer Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radгона, Lendava in Ljutomer. Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/1. Ureja uredniški odbor:

UMRL JE

Bela Banfi

voznik reševalnega vozila

OD NJEGA SMO SE POSLOVILI V PETEK, 17. APRILA 1987. VESTNEGA IN PRILJUBLJENEGA SODELAVCA SE BOMO ŠE DOLGO SPOMINJALI.

DELAVCI ZDRAVSTVENEGA DOMA MURSKA SOBOTA

zaposlitve

VARSTVO ZA DVA OTROKA NA VASI ISČEM. Naslov v upravi lista. M-15665

KV MIZARJA ALI PRIUČENEGA DELAVCA sprejemem takoj. Mizarstvo Vutek, Vaneča 36, telefon: 72-557. M-15684

KV ALI PK ZIDARJA ZAPOSILIM. Informacije: Škerlak, gradbeništvo, Vaneča, po 17. uri. M-15701

ŽENSKO ZA POMOČ V GOSPODINJSTVU iščem. Hrana in stanovanje zagotovljeno. Oglasite se od 11. do 12. ure po telefonu: 22-535, interna 350. M-15711

FRIZERSKO POMOČNICO zaposlim. Salon »Ljubica«, M. Sobota, Mojstrska 1. M-15726

DELAVCA ZA DELO PRI PLASTIKI ZA MONTAŽO ROLLET, s šoferskim izpitom, zaposlim. Rugelj, telefon: 23-520. M-15753

ZIDARJA s prakso, tesarja, pečarja in gradbenega delavca zaposlim takoj. Zaželen šoferski izpit. Plača dobra, samsko stanovanje zagotovljeno. Ponudbe: Košar, Avsečeva 21, Ljubljana ali po 16. uri. telefon: 061 447-155. M-MM

GOSTILNA ZELENIK ČRENŠOVCI takoj zaposli čistilko. Informacije po telefonu: 70-010. IN-18029

VK KLJUČAVNIČARJA za vodenje in opravljanje samostojnih del in KV KLEPARJA za izdelavo gostinske opreme (točilni pult), takoj zaposlimo. Marjan Kos, Babinci 59, p. Ljutomer. Telefon po 18. uri: (069) 81-900. IN-18044

Kdor živi v mislih svojih dragih — ni umrl.
(S. Kosovel)

ZAHVALA

V 85. letu nas je po krajši bolezni zapustila

Terezija Ružič

roj. Žilavec
iz M. Sobote

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo družinam Kuzmič in Vučina za vsestransko pomoč, g. duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Vanča vas, Kranj, Maribor, Korovci, 14. aprila 1987

ŽALUJOČI: Brat FERI z družino in drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, dedek in pradedek

Viljem Jakiša

iz Ivanovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter govornikom za besede slovesa ob odprtem grobu.

Prisrčna hvala vsem gasilcem, osebju Doma oskrbovancev iz Rakičana ter vsem sosedom za pomoč.

Žalujoči: žena Verona ter vnukinja Slava, Vera in Dragica z družinami

ZAHVALA

Dotrpel je naš dragi mož, oče, tast in stari oče

Ivan Mörec

iz Gorice

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam kakor koli pomagali, mu poklonili cvetje, darovali v dobrodelne namene in pokojnika 15. marca pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: žena Vilma, hčerki Erika in Marta z družinami ter vnuka Tanja in Denis iz Kanade

V SPOMIN

27. aprila je minilo leto dni, odkar nas je zapustil dragi mož, oče in stari oče

Nikolaj Črnko

iz Markovec

Utihnil je tvoj glas, obstalo je srce, ostali so nam sledovi tvojih skrbnih rok in spoznanje, da se nikoli več ne vrneš med nas. Hvala vsem, ki se ga še spominjate, obiskujete njegov grob, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

VSI, KI SMO TE IMELI RADI

Srce je dalo vse, kar je imelo, nobene bilke zase ni poželo, odšel si sam na pot neznano, zapustil si družino žalostno in samo.

V SPOMIN

Te dni minevata žalostni leti, odkar nas je zapustil dragi sin, mož, oče in brat

Evgen Žido

iz Cepinec

Teško je dojeti neizprosno resnico, da se nikoli več ne boš vrnil. Z ljubeznijo in spoštovanjem bomo ohranili tvoj pošteni lik in dobrosrčnost.

Najlepša hvala vsem, ki obiskujete njegov prerani grob in ste ga ohranili v lepem spominu.

ŽALUJOČI: VSI, KI SMO TE IMELI RADI

Niti zbogom nisi rekel, niti roke nam podal, smrti čakala te na cesti, a v naših srcih boš ostal.

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je za vedno tragično zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Štefan Tot

iz Doline 89

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini, znancem, sovaščanom in vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, z nami sočustvovali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala g. duhovniku za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in godbi ter osebju Zdravstvenega doma Lendava, kolektivu Ine-Naste Lendava za pomoč in njihove-mu predstavniku za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Žalujoči: žena Marija, hčerka Marija in sin Štefan z družinami, sin Jože in Suzi ter drugo sorodstvo

Zakaj si moral nam umreti, ko pa s teboj je bilo tako lepo živeti. Odkar utihnil je tvoj glas, žalosti in bolečina domujeta pri nas.

V SPOMIN

6. aprila so minila tri žalostna leta, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustil dragi mož, brat, svak in boter

Štefan Seršen

iz Černelavec

Spomin nate bo večni, kot je večna zemlja, ki te pokriva. Hvala vsem, ki se ga spominjate in obiskujete njegov grob, prinašate cvetje in prižigate sveče.

ŽALUJOČI: žena Marija in vsi, ki smo te imeli radi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta in dedka

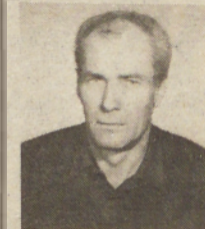
Ignaca Horvata

iz Trnja 71

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam pa ustno izrekli sožalje.

Iskrena hvala govorniku Andreju Mlinariču, članom GD Trnje, g. dekanu za govor in pogrebni obred ter pevcem.

Žalujoči: snaha Marija, hčerki Marija in Ana z možema ter vnuki Stanko, Franc, Vida in Robert

ZAHVALA

V 50. letu starosti nas je nepričakovano zapustil dragi mož, oče, sin, brat in zet

Tibor Kučan

iz Lucove

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani ter darovali vence in cvetje.

Posebna hvala vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, g. duhovniku, vsem pevcem, govorniku KS Petrovci ter zdravstvenemu osebju nevrokirurškega oddelka bolnišnice v Mariboru.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V 74. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Ivan Čekadar

iz Šalovec

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem, sovaščanom in znancem, ki so nam pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornici KS za poslovilne besede.

Vsem še enkrat hvala!

Žalujoči: žena Terezija, hčerke Milika, Angela in Ančka z družinami

Pomlad bo na tvoj vrt prišla in čakala, da prideš ti, in sedla bo na rožna tla in jokala, ker tebe ni.
(S. Gregorčič)

ZAHVALA

Po kratki, toda težki bolezni nas je v 64. letu zapustila naša draga žena, mama, tašča, stara mama in sestra

Marija Hajdinjak

od Jurija

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, ji poklonili cvetje in darovali v dobrodelne namene, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala zdravstvenemu osebju ginekološkega oddelka v Rakičanu za njegov trud med njeno boleznijo. Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred, hvala govorniku KS za poslovilne besede in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoči: mož Alojz, hčerki Lidija in Justina z možema, vnuki Miran, Milena, Mateja in Tanja ter sestre in bratje z družinami

NAČRT GRADNJE STANOVANJ

V tekočem letu naj bi po planu srednjeročnega obdobja v soboški občini zgradili 125 stanovanj, plan družbeno usmerjene stanovanjske gradnje v letu 1987 pa predvideva dokončanje 61 stanovanj ter začetek gradnje nadaljnjih 130 stanovanj.

Na območju Murske Sobotice se bo gradnja nadaljevala na kompleksu Lendavske ulice, kjer je zgrajena centralna kotlovnica, ki naj bi jo preuredili na stalnejši (ne pa tudi cenejši) vir — plin. Delegati zadnje skupščine občinske samoupravne skupnosti so s tem soglašali. Pazljivo so prisluhnili tudi poročilu o delu te skupnosti lani, ki ga je podal vodja Aleksander Mekicar, ter pojasnilu Slavice Grgona pred sprejemom prednostne liste za pridobitev stanovanj, kupljenih iz sredstev solidarnosti po drugem natečaju. Na razpis je prispelo kar 162 vlog, 64 prsilcev je zadostilo pogojem in merilom sporazuma o ureditvi stanovanj, ki jih bodo skušali opraviti kar se da gospodarno, če

odgovor na to, kolikšen je delež stanovanjske skupnosti iz stanarin in etažnih prispevkov stanovanj ter njihov neposredni delež pri prenovah, bo podan v pisni obliki, že iz na skupščini povedane pa je jasno, da morajo etažni lastniki plačevati ekonomsko ceno prenov in zato pri vrsti gradnje prednjačiti družbeno najemna in solidarnostna stanovanja, etažnih pa je vse manj.

Brigita Bavčar

Poziv brigadirjem

S soboške mladinske konference smo dobili obvestilo, da so vsi nekdanji in potencialni novi brigadirji vabljani, da se oglasijo pri njih. Prvi, veterani torej, so vabljani na srečanje brigadirjev, ki bo od 15. do 17. maja na progji Šamac—Sarajevo. Na srečanje bo vozil poseben vlak s postanki v Bosanskem Šamcu, Doboju in Sarajevu. Soboški mladinci bodo tokrat julija sodelovali na zvezni delovni akciji Slovenske Gorice 87. Brigadirsko naselje bo na Ptuj, prijavitelje pa se lahko na občinski konferenci v Murski Soboti, kjer boste zvedeli tudi druge podrobnosti. Sicer bodo letos soboški mladinci poslali na razne akcije po Jugoslaviji samo eno brigado, za katero upajo, da bo popolna. Izkušnje iz zadnjih let so namreč dokaj slabe, ker zanimanja za prostovoljno poletno delo ni več dovolj, vseeno pa upajo, da bodo zbrali dovolj prijav vsaj za akcijo v Slovenskih Goricah.

bop

Z JAVNE RAZPRAVE V RAKIČANU

Park urejajo — kaj pa bo z gradom?

Pohvalna ocena dela krajevne skupnosti ● Dolgovezna gradiva za delegate ● Zazidalnoureditveni načrt je neodložljiva naloga ● Po ureditvi parka o usodi rakičan-skega gradu ● Za samopostrežno trgovino ni posluha ● Odločno o zaprti cesti pri bolnišnici.

Krajevna skupnost Rakičan dokaj dosledno uresničuje svoj srednjeročni program, zato tudi na javni razpravi minuli ponedeljek ni manjkalo pohvalnih besed. Do konca prihodnjega leta jim je ostalo le nekaj manjših komunalnih del, ki jih bodo skušali opraviti kar se da gospodarno, če

V Rakičanu so se to pomlad lotili temeljitga urejanja parka.

Pomursko društvo paraplegikov, ki šteje okrog 60 članov in ga uspešno vodi tov. Merklin, je bilo organizator republiškega prvenstva v namiznem tenisu in streljanju z zračno puško. Na njem se je najbolje odrezal Slavko Dunaj. Foto: F. Maučec

Prazniki napolnili mejne prehode

Čeprav so carinski delavci pričakovali povečan potniški promet na pomurskih mejnih prehodih že po 10. aprilu, se je ta začel šele 17. aprila. Že ves teden prej so opazili večje število vozil s tujimi registracijami, vendar je bil promet vse dni tekoč. Največja gneča se je začela v noči s četrtega na petek, ko so avstrijski prometniki začeli usmerjati kolone vozil proti mejnemu prehodu Gornja Radgona. Gneča na mednarodnih mejnih prehodih v Gederovcih in Gornji Radgoni se je začela v petek zjutraj ob 6. oziroma 7. uri in je trajala ves dan in naslednjo noč. Potniki so bili v glavnem naši delavci, začasno zaposleni na tujem. Kontrola blaga je potekala nemoteno, brez večjih prekrškov. Cariniki ugotavljajo, da klub pogostim obiskom večina še vedno premalo pozna carinske predpise.

V Gornji Radgoni so vozila prehajala mejo v petih, v Gederovcih pa v treh kolonah, medtem ko je bil v Kuzmi promet ves čas tekoč. Tam so mejo prestopali v glavnem avstrijski in nemški turisti, ki so že odhajali na dopust proti Jadranu.

Od 13. do 19. aprila je mejo na pomurskih mejnih prehodih prestopilo

bo ostalo kaj denarja, pa ga bodo namenili za uresničitev novih nalog. Čedalje pogosteje omenjajo potrebo po izdelavi zazidalnoureditvenega načrta, ki naj bi zajel tudi eno največjih naložb — kanalizacijo. Načrt potrebujejo, saj imajo zaradi spontanega gradnje slabe izkušnje.

V razpravi so precej poglobljeno obravnavali tudi delo delegatov, ki bi ga lahko precej olajšali že s skrajševanjem obsežnih gradiv in poljudnejšimi obrazložitvami. Škoda pa je tudi, da niso že v zimskem času izpeljali predvidene izobraževanja delegatov.

V minulih mesecih so se v Rakičanu lotili načrtnega čiščenja, urejanja in obnavljanja parka, kupili so traktor, kosilnico in drugo opremo za vzdrževanje, zdaj pa vse pogosteje sprašujejo — kakšna bo usoda gradu. Propadati več ne sme, pravijo domačini, sami pa nimajo predloga, za kakšne namene naj bi ga med obnovo preuredili. Kar tako omenjajo kakšno proizvodno ali turistično dejavnost. Najbolje bi bilo, če bi si prostore čim prej ogledala strokovna komisija in ocenila, za kaj so najprimernejši, potem pa naj bi poiskali interese. Zdaj nekatere prostore uporablja zasebnik za gojenje gob, v njem so tudi prašiči in razna navlaka.

Bo Rakičan, krajevna skupnost s 1.350 prebivalci, dobil samopostrežno trgovino? Na to vprašanje tudi na javni razpravi niso dobili odgovora, ker predstavnik Potrošnika ni bilo. Slišali smo le to, da je krajevna skupnost tej delovni organizaciji že ponudila primerno parcelo in da napol brezupno čaka na odgovor!

Kot je bilo pričakovati, so tudi na tej javni razpravi izrekli precej ostrih računov, ki so jo z ograjevanjem bolnišnice zaprli. Razburjenost je bila toliko večja, ker se izvajalci o zapori te ceste, ki pelje med polja, niso posvetovali s krajevno skupnostjo. Dogovorili so se, da bodo o tem že v prvi polovici prihodnjega meseca sklicali pogovor z vsemi odgovornimi in izrekli končno odločitev.

Janko Stožnik

Zapenjena Mura

V noči s torška na sredo (14. in 15. aprila) so v Gornji Radgoni v reki Muri opazili velike količine spenjenih odpadkov, ki se bile rumene barve in neprijetnega vonja. Delavci postaje milice so takoj obvestili Občinski štab civilne zaščite in vodnega inšpektorja, v Radenci pa so nato vzeli vzorce odpadka in jih analizirali v laboratoriju Mineralne vode v Boračevi. Točnejše analize bodo naredili na Zavodu za zdravstveno varstvo in higieno v Mariboru. Prve analize so pokazale, da odpadke ne ogrožajo pitne vode in življenja rib v Muri, še isti dan so odplavale naprej po reki na Hrvaško. Predvidevajo, da so — tako kot že večkrat — odpadke iz tovarne celuloze. Krivec še ni znan, kar pa ne sme pomeniti, da zanj sploh ne bomo izvedeli. Ko bo še ena taka malomarnost povzročila veliko škodo, bo že prepozno. bp

BRAJNA ZNAČKA — Za šolarje v občini Murska Sobota, predvsem pa za ljubitelje knjig, je bil minuli petek slovesen dan. Obiskali so jih namreč naši književniki, da so se lahko z njimi neposredno pogovarjali o njihovem življenju in delu. Obenem so mladi bralci za nagrado, ker so sodelovali v tekmovanju za brajno značko in se na preskusu tudi uspešno odrezali, prejeli cicibanovo, bronasto, srebrno ali zlato značko. Tisti učenci, ki so sodelovali v akciji vseh 8 let šolanja, pa so prejeli posebno priznanja Zveze prijateljev mladine Slovenije. Naš posnetek je nastal na Osnovni šoli Bakovci, kjer je učence obiskala pisateljica Karolina Kolmanec, gostje pa so bili tudi ravnatelj in učitelj slovenskega jezika z osnovnih šol Monošter, Gornji Senik in Stevanovič, kjer bodo imeli sklep akcije za brajno značko prav danes (23. aprila). Jože Graj

Slovenski sklad za manj razvite?

»Zlasti na nerazvitih območjih se občine krčevito branijo preoblikovanja oz. ukinitja temeljnih organizacij, ker jim s tem ugasne vir financiranja skupne in splošne porabe. Verjetno je treba to vprašanje zelo načelno rešiti tudi v okviru ustavnih sprememb, se pravi, kaj so osnove, viri financiranja, stopnje in podobno. Trenutno so razmere v Sloveniji glede skupne in splošne porabe zelo vprašljive, »nam je v nedavnem pogovoru pojasnjeval predsednik komisije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu pri slovenski skupščini, dr. Janez Šinkovec. Kaj je mogoče »iztržiti« s politiko

sko skladnejšega regionalnega razvoja, nas je zanimalo. »Napačna bi bila vera, da je mogoče na tem področju karkoli storiti s pravnimi normami. Problem je v družbenem planu Slovenije, da je treba vztrajati pri mnogosrednjem razvoju republike, saj ni mogoče, da bi prebivalstvo osredotočili v nekaj velikih mest, ker to povzroča nesorazmerne stroške. Morali bomo »pogrnati« vrsto rešitev, ki bodo pripeljale do tega, da ne bo-

mo imeli take fluktuacije prebivalstva. Razmišljamo o možnostih v drobnem gospodarstvu, večjem razvoju dela na domu in podobnem. Pomemben pa je tudi kadrovski vidik, saj, če tega ne bo, kljub sredstvom ne bo učinkav. Je morda izhod republiški sklad za manj razvite, kot ga imamo recimo na zvezni ravni? »Po svoje gotovo je rešitev. Skrajno nujno, da je, ker se bo najbrž po spremembah na področju skupne in splošne porabe vrsta občin znašla v povsem drugačnem položaju in bo treba uveljavljati elemente solidarnosti tudi v okviru Slovenije.« B. Ž.

LJUTOMER

SZDL le z začasnim vodstvom

Programsko-volilna seja OK SZDL Ljutomer se je končala čisto drugače, kot so načrtovali. Že celoten postopek evidentiranja novega predsednika občinske konference SZDL je nakazoval težave, saj so vsi trije za predsednika evidentirani kandidati odklonili funkcijo. Zato so sklenili, da bodo na programsko-volilni seji izvolili predsednika, ki naj bi to funkcijo opravljal profesionalno.

Do same programsko-volilne seje pa niso dobili uradnega stališča republiške konference SZDL — bilo je slišati le nekaj neuradnih stališč: prvič, da bi delo predsednika SZDL moralo biti poklicno (torej ne ljubiteljsko), ker je Socialistična zveza takšna organizacija, s takšno programsko usmeritvijo, da bi morala imeti predsednika, ki se bo posvetil le in zgolj nalogam in programu Socialistične zveze, in drugič: kandidat za neprofesionalnega predsednika je trenutno v takšni funkciji (načelnik oddelka za notranje zadeve pri SO Ljutomer), ki ni združljiva s funkcijo predsednika frontne organizacije. Pred leti so namreč imeli podoben primer in zaradi nezdržljivosti funkcij zavrnili imenovanega kandidata.

Zato so na programski seji sklenili naslednje: dokler ne dobi uradnih stališč republiške konference SZDL Slovenije o predlaganem kandidatu in združljivosti funkcij, bo vloga predsednika OK SZDL opravljal dosedanja podpredsednica Albina Senčar. V nadaljevanju seje so razpravljali tudi o izvrševanju referendum-skega programa v občini Ljutomer. Ugotovili so, da potekajo dela po načrtih, delegati pa so poudarili, da se oba gradbena odbora morata držati dogovorjenih in sprejetih smernic, da pri gradnji ne smejo zamujati in da morajo za obe šoli oz. prizidka obravnavati enakopravno.

D. L.

AKCIJA

NAPRAVIMO STAROST BOGATEJŠO!

Koordinacijski odbor za pomoč ostarelim in drugim pomoči potrebnim občanom v občini Murska Sobota je zbral programe vseh organov, organizacij in društev, ki imajo nalogo, da skrbijo za ljudi, ki so potrebni posebne družbene skrbi zaradi starosti, boleznih, pogosto pa tudi osamelosti.

Dobro je rešena zdravstvena nega bolnih občanov, patronažna služba ima pokrito celotno območje občine.

V nekaterih vaseh je dobro rešena tudi sosedska pomoč, posebno v strnjanih naseljih. Slabše je v zaseških na Goričkem, najslabše tam, kjer žive zvečine le starejši.

Za Prekmurje je bilo vedno značilno, da so si ljudje med seboj pomagali pri zidavi hiš ali večjih kmečkih opravilih, ob nesrečah in smrti. To velja še danes, čeprav v manjši meri, saj je po vaseh vedno manj čistih kmetov.

Sosedska pomoč bolnim in osamljenim starejšim je skoraj samoumevna. Tako delo pa lahko opravi le širokosrčen in potrpežljiv človek, ki dela to iz ljubezni in spoštovanja do pomoči potrebnega občana. To so vsakodnevna drobna opravila, od obiskov do klicanja zdravnika, prinašanja blaga iz trgovine in postrežbe ob boleznih.

Pomladkarji Rdečega križa so za večino teh nalog primerni, le pridobiti jih je treba. Za razvoj njihove osebnosti pa je tako delo neprecenljivo. V starosti pa postanejo večja opravila še težja, kot so sicer.

Zato je ena izmed oblik dela Rdečega križa tudi organizacija delovnih koncev tedna na vasi. Za prvega, ki ga bodo izvedli v tej pomladi, so izbrali vas Panovci, ki je izrazita vas starejših ljudi. In še v tej vasi so le štiri družine potrebne širše družbene pomoči, za ostale poskrbijo otroci, sorodniki ali sosedje.

Prejšnji teden je bil dogovor v krajevni skupnosti Križevci, kjer

so se dogovorili, da obiščejo »udarniki« Panovce 16. maja.

V ekipi prostovoljcev bo zdravnik, ki bo nudil vsem občanom zdravniško pomoč, socialni delavec in pravnik bosta uradnovala in dajala nasvete, medicinske sestre bodo usposabljele domače ali sosedje za hišno nego bolnika, pomladkarji RK in žene bodo pospravljali stanovanja in okolico hiš. Najbolj zaželeni pa bodo obrtniki raznih strok: mizar, ključavničar, šivilja, zidar in pleskar, ki bodo popravljali in prebelili stanovanja štirim najbolj potrebnim, če bo čas, pa seveda tudi drugim.

To delo ne bo nobena miloščina, temveč le majhna pozornost in pomoč ljudem, ki so se v mladosti sami razdajali.

To bo poskusni delovni konec tedna. Če bo uspel, jih bo Rdeči križ v prihodnje organiziral še več. Odvisno pa bo od krajanov Panovca, kako bodo tako pomoč sprejeli, pa tudi od odziva prostovoljcev.

Vse, ki menijo, da s svojim delom lahko olajšajo ali olepšajo življenje osamljenih starejših ljudi, pozivajo, da se prijavijo do 5. maja Občinski organizaciji Rdečega križa v M. Soboti osebno ali po telefonu na številko 21 274.

Rdeči križ poziva tudi delovne kolektive, da se priključijo akciji s prevozom ali materialom, potrebnim za obrtniške storitve, osnovne organizacije sindikatov pa, da med svojimi člani propagirajo prostovoljno delo. Če bi vsak zdrav in za tako delo sposoben občan podaril za to delo eno soboto, bi lahko mnogo storili.

Koordinacijski odbor je sprejel svoje delovno geslo: »V letu 1987 naj ne bo nihče med nami osamljen!«, v prepričanju, da ga lahko uresničimo le, če homo vsi pozorni na življenje in probleme okrog sebe. Včasih lahko z majhnimi pozornostmi napravimo veliko dobrega.

Proti staranju vodijo vse poti — in radi bomo, če na njih ne bomo ostali tudi mi osamljeni. M. V.

OBA TOZDA PANONIJE

Vroč kri ob plačilnih listkih

Tik pred sklepom redakcije smo zvedeli, da so prenehali delati v Panonlinem tozdu Kmetijska mehanizacija. Ponedeljek je bil plačilni dan in delavci druge izmene več kot uro niso delali. To se je nadaljevalo v torek. 571 zaposlenih je večinoma nezadovoljnih zaradi nizkih plač, čeprav je poslovanje tozda v prvem trimesečju bistveno boljše kot v enakem obdobju lani. Vodilni so obljubili s prvim aprilom višje plače, seveda pa je odstotek povišanja odvisen od rezultatov dela. Strajk v Kmetijski mehanizaciji je, kot kaže, spodbudil tudi sosedo (gre za toz Blisk), da so zapustili delovna mesta, tudi zavoljo prenikljivih števil na plačilnih listkih. V Blisku so razmere bistveno težavnejše, strokovnjaki odhajajo (inženir je npr. dobil 120 tisočakov). Vse skupaj bo jasnejše v torek, ko bo znano, če bo revalorizacija osebnih dohodkov za prvo trimesečje.

bop